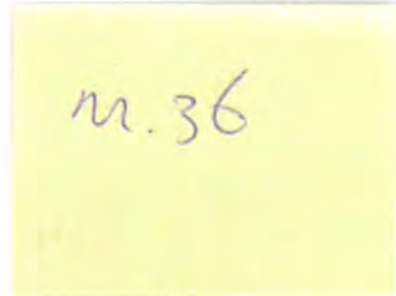

edoc 237894

Ministerie van OCW
Directie Voortgezet Onderwijs (IP/C-2650)
T.a.v. de heer
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Datum	Ons kenmerk	Uw kenmerk	Onderwerp
21 september 2010	2010.46/JW/AW		Aanvraag subsidie wet SLOA 2010 (additionele subsidie)

Geachte

Bijgaand ontvangt u in het kader van artikel 4 van de Wet SLOA 2010 (additionele subsidie), de aanvraag betr. 'Pilot schoolexamens nieuwe wiskunde A, B en C (Cit/6.2b-10-10).

Voor eventuele vragen omtrent deze subsidieaanvraag kunt u contact opnemen met de heer

Ik zie uw reactie met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Lid Raad van Bestuur
Portefeuille Onderwijs
Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling

Cc de heer

Bijlagen
Aanvraag Cit/6.2b-10-10

SUBSIDIEVERZOEK SLOA 2010

Beknopte projectomschrijving

Naam instelling	Stichting Cito instituut voor toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam Functie Telefoonnummer:
Projectnaam	Pilot schoolexamens nieuwe vakken wiskunde A, B en C
Projectcode	Cit/6.2b-10-10
Doel activiteit	<p>Voor wiskunde worden de examenprogramma's grondig herzien door vernieuwingscommissies. Hierdoor verandert de inhoud en de werkwijze bij deze vakken en dient een veranderde toetsing in het kader van het schoolexamen hierbij aan te sluiten. In augustus 2009 zijn de eerste pilotscholen gestart. Het project "Pilot schoolexamens nieuwe vakken wiskunde A, B en C" ontwikkelt in samenwerking met de vernieuwingscommissie wiskunde CTWO en samen met docenten van de pilotscholen een opzet voor de schoolexamens en daarbij aansluitend voorbeeldopgaven voor schoolexamens nieuwe stijl gebaseerd op de uitgangspunten van de vernieuwde examenprogramma's. Deze vernieuwde schoolexamens dienen als kwalitatieve referentiepunten en als inspiratiebron voor de docenten ten behoeve van de landelijke invoering van de vernieuwde (school)examens.</p> <p>Voor Wiskunde D wordt onderzocht of er voorbeeldopgaven en niveauaanduidingen kunnen worden opgesteld.</p>
Afstemming van activiteiten (art. 4, lid 3, onder c, WSLOA)	Samen met CTWO en de ontwikkelgroepen voor de nieuwe examenprogramma's worden de essenties van de vernieuwing in het schoolexamen besproken. Daarnaast worden samen met pilotscholen de voorbeeldopgaven ontwikkeld voor de nieuwe examenprogramma's. Er komt afstemming over de werkwijze bij de schoolexamens.
Producten en Prestaties mede in kader VBTB	<p>Coaching van de docenten van de pilotscholen bij het ontwikkelen van de vernieuwde schoolexamens.</p> <p>Een cd-rom of andere informatiedrager gericht op docenten wiskunde van havo en vwo met</p> <ul style="list-style-type: none"> • een beschrijving van voorbeelden voor een vernieuwde opzet van het schoolexamen in het kader van de vernieuwde examenprogramma's • voorbeeldopgaven voor schoolexamens met bijbehorende psychometrische gegevens. <p>De opgaven zullen ter beschikking worden gesteld van de scholen.</p>
Tijdpad	<p>De werkzaamheden zullen plaatsvinden gedurende 2010, 2011, 2012, 2013 en 2014.</p> <p>januari-oktober 2010 Voorbereiding samen met CTWO, werving pilotdocenten, instructie over de kwaliteitsverbetering van schoolexamens, bekijken plannen voor schoolexamens bij de pilotscholen.</p> <p>schooljaar 2010-2011 coaching docenten bij ontwikkeling/constructie, gebruik en evaluatie schoolexamens</p> <p>schooljaar 2011-2012 coaching docenten bij ontwikkeling/constructie, gebruik en evaluatie schoolexamens,</p>

	schooljaar 2012-2013 proefafnames op pilotscholen. najaar 2013/voorjaar 2014 publicatie cd-rom havo en vwo.
Doorloop	Doorloop na 2010 is voorzien tot en met 2014 (zie tijdpad hierboven).
Evaluatie	Van het verloop van het project zal een verslag worden gemaakt. De opgaven worden samen met docenten van scholen ontwikkeld. De conceptopgaven zullen ter beoordeling aan een bredere kring van docenten worden voorgelegd.
Gevraagde subsidie 2010	Totaal : € 40.320 Personele kosten: € 34.320 (30 dagen à € 1.144) Activiteitenkosten: € 6.000 Voor volgende jaren wordt een separate aanvraag ingediend

ecloc 237895

Ministerie van OCW
Directie Voortgezet Onderwijs (IPC 2650)
T.a.v. de heer
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Datum	Ons kenmerk	Uw kenmerk	Onderwerp
21 september 2010	2010.47/JW/AW		Aanvraag subsidie wet SLOA 2011 (additionele subsidie)

Geachte heer

Bijgaand ontvangt u in het kader van artikel 4 van de Wet SLOA 2011 (additionele subsidie), de aanvraag betr. 'Pilot schoolexamens nieuwe wiskunde A, B en C (Cit/6.2b-11-10).

Voor eventuele vragen omtrent deze subsidieaanvraag kunt u contact opnemen met

Ik zie uw reactie met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Lid Raad van Bestuur
Portefeuille Onderwijs
Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling

37

Cc de heer

Bijlagen
Aanvraag Cit/6.2b-11-10

SUBSIDIEVERZOEK SLOA 2011

Beknopte projectomschrijving

Naam instelling	Stichting Cito instituut voor toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : Functie : Productmanager Schoolexamens Telefoonnummer:
Projectnaam	Pilot schoolexamens nieuwe vakken wiskunde A, B en C
Projectcode	Cit/6.2b-11-10
Doel activiteit	Voor wiskunde worden de examenprogramma's grondig herzien door vernieuwingscommissies. Hierdoor verandert de inhoud en de werkwijze bij deze vakken en dient een veranderde toetsing in het kader van het schoolexamen hierbij aan te sluiten. In augustus 2009 zijn de eerste pilotscholen gestart. Het project "Pilot schoolexamens nieuwe vakken wiskunde A,B en C" ontwikkelt in samenwerking met de vernieuwingscommissie CTWO en samen met docenten van de pilotscholen een opzet voor de eigen schoolexamens en daarbij aansluitend voorbeeldopgaven voor schoolexamens nieuwe stijl gebaseerd op de uitgangspunten van de vernieuwde examenprogramma's. Deze vernieuwde schoolexamens dienen als kwalitatieve referentiepunten en als inspiratiebron voor de docenten. Voor Wiskunde D wordt onderzocht of er voorbeeldopgaven en niveauaanduidingen kunnen worden opgesteld.
Afstemming van activiteiten (art. 4, lid 3, onder c, WSLOA)	Samen met CTWO en met de ontwikkelgroepen voor de nieuwe examenprogramma's worden de essenties van de vernieuwing in het schoolexamen besproken. Daarnaast worden de voorbeeldopgaven ontwikkeld samen met pilotscholen voor de nieuwe examenprogramma's. Er komt afstemming over de werkwijze bij de schoolexamens.
Producten en Prestaties mede in kader VBTB	Coaching van de docenten van de pilotscholen bij het ontwikkelen van de vernieuwde schoolexamens. Een cd-rom of andere informatiedrager gericht op docenten wiskunde van havo en vwo met <ul style="list-style-type: none"> • een beschrijving van voorbeelden voor een vernieuwde opzet van het schoolexamen in het kader van de vernieuwde examenprogramma's • voorbeeldopgaven voor schoolexamens met bijbehorende psychometrische gegevens. De opgaven zullen ter beschikking worden gesteld van de scholen.
Tijdpad	De werkzaamheden vinden plaats gedurende 2010, 2011, 2012, 2013 en 2014. <i>In 2010</i> is het project voorbereid, zijn pilotdocenten geworven en geïnstrueerd over de kwaliteitsverbetering van schoolexamens en zijn de plannen voor schoolexamens bij de pilotscholen bekeken. <i>schooljaar 2010-2011</i> coaching docenten bij ontwikkeling/constructie, gebruik en evaluatie schoolexamens <i>schooljaar 2011-2012</i> coaching docenten bij ontwikkeling/constructie, gebruik en evaluatie schoolexamens, <i>schooljaar 2012-2013</i> proefafnames op pilotscholen. <i>narjaar 2013/voorjaar 2014</i> publicatie cd-rom havo en vwo.
Doorloop	Doorloop na 2011 is voorzien tot en met 2014 (zie tijdpad hiervoor).

Evaluatie	Van het verloop van het project zal een verslag worden gemaakt. De opgaven worden samen met docenten van scholen ontwikkeld. De conceptopgaven zullen ter beoordeling aan een bredere kring van docenten worden voorgelegd.
Gevraagde subsidie 2011	<p>Totaal : € 105.800</p> <p>Personele kosten: € 92.800 (80 dagen à € 1.160)</p> <p>Activiteitenkosten: € 13.000</p> <p>Voor volgende jaren wordt een separate aanvraag ingediend.</p>

edoc 242105

Ministerie van OCW
Directie Voortgezet Onderwijs (IPC 2650)
T.a.v. de heer
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Datum	Ons kenmerk	Uw kenmerk	Onderwerp
8 oktober 2010	2010.51/JW/AW		Aanvraag subsidie wet SLOA 2011 (additionele subsidie)

Geachte

Bijgaand ontvangt u in het kader van artikel 4 van de Wet SLOA 2011 (additionele subsidie), de aanvraag betr. 'Onderzoek naar een andere weging SE / CE (Cit/6.2b-11-17).

Voor eventuele vragen omtrent deze subsidieaanvraag kunt u contact opnemen met de heer

Ik zie uw reactie met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Lid Raad van Bestuur
Portefeuille Onderwijs
Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling

Cc drs

Bijlagen
Aanvraag Cit/6.2b-11-17

Subsidieverzoek SLOA 2011 Beknopte projectomschrijving

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : Functie : Wetenschappelijk directeur Telefoonnummer :
Projectnaam	Onderzoek naar een andere weging SE / CE
Projectcode	Cit/6.2b-11-17 (vervolg op Cit/6.2b-9-17 en Cit/6.2b-10-17)
Doel activiteit	Dit onderzoek is een voortzetting van het onderzoek uit de periode 2008 -2010 naar de effecten van vernieuwde eisen aan examenresultaten op de uitslag in termen van het al of niet behalen van het diploma. In het huidige onderzoek worden verschillende uitslagregels met elkaar vergeleken op het percentage gezakte en geslaagde kandidaten en op de nauwkeurigheid van de uitslag. Het onderzoek sluit aan bij het eerder door Cito uitgevoerde onderzoek gerapporteerd in "De verhouding tussen het schoolexamen en het centraal examen". Waar in het voornoemde onderzoek gebruik werd gemaakt van examengegevens uit de jaren 2004 -2010, zullen in het huidige onderzoek examengegevens uit 2011 worden geanalyseerd voor vmbo, havo en vwo. Aanvullend hieraan zal onderzoek worden uitgevoerd naar de invloed van de resultaten op individuele vakken op het al dan niet slagen. De exacte invulling van dit onderzoek (vooral met betrekking tot te onderzoeken vakken) zal in samenspraak met de opdrachtgever worden vormgegeven.
Afstemming van activiteiten (art. 4, lid 3, onder e, WSLOA)	De invulling van de aanvullende analyses zal in overleg met OCW worden bepaald.
Producten en Diensten	In onderstaande tabel staan de verschillende uitslagregels voor vmbo, havo en vwo beknopt beschreven. Het eindcijfer is het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het centraal examen. Bij vmbo bb telt het schoolexamen echter twee keer, en bij vmbo bb en kb telt het afdelingsvak of intrasectorale programma als twee eindcijfers. Uitslagregel vmbo (2007-2009) - Maximaal één eindcijfer 4 of twee eindcijfers 5, maar dan met minimaal één eindcijfer 7; - Eén eindcijfer 5 echter toegestaan zonder compensatie Uitslagregels havo/vwo Tot 2008-2009 - Maximaal één eindcijfer 4 en één eindcijfer 5 waarvan niet meer dan één uit het profieldeel Vanaf 2008-2009 - Maximaal één eindcijfer 4 en één eindcijfer 5, maar dan met

	<p>gemiddelde eindcijfer minimaal 6.0 - Eén eindcijfer 5 echter toegestaan zonder compensatie</p> <p>In de volgende tabel staan drie verschillende aanvullende eisen op de examenresultaten. De effecten van deze eisen in combinatie met bovengenoemde uitslagregels op het percentage gezakte en geslaagde kandidaten zullen worden onderzocht. Ook wordt het effect op de nauwkeurigheid in termen van het percentage onterecht gezakte dan wel onterecht geslaagde kandidaten via modelmatige simulaties bekeken.</p> <table border="1"> <tr> <td>Aanvullende eisen</td> </tr> <tr> <td>- Gemiddeld cijfer op centraal examen voldoende (5.5)</td> </tr> <tr> <td>- Eindcijfer Nederlands, Engels én wiskunde voldoende</td> </tr> <tr> <td>- Maximaal één 5 als eindcijfer voor Nederlands, Engels én wiskunde</td> </tr> </table> <p>Tevens wordt in het vmbo onderzocht wat het effect is van het slechts één keer meetellen van het schoolexamen.</p> <p>Tevens zal in dit project aanvullend onderzoek gebeuren naar de effecten op zakken en slagen van de resultaten op individuele vakken.</p> <p>Over het uitgevoerde onderzoek zal een rapport worden gemaakt.</p>	Aanvullende eisen	- Gemiddeld cijfer op centraal examen voldoende (5.5)	- Eindcijfer Nederlands, Engels én wiskunde voldoende	- Maximaal één 5 als eindcijfer voor Nederlands, Engels én wiskunde
Aanvullende eisen					
- Gemiddeld cijfer op centraal examen voldoende (5.5)					
- Eindcijfer Nederlands, Engels én wiskunde voldoende					
- Maximaal één 5 als eindcijfer voor Nederlands, Engels én wiskunde					
Tijdpad	<p>De start van de werkzaamheden zal aangevangen in januari 2011. Het project is een vervolg op het onderzoek uit 2010 naar het effect van de uitslagregels op de resultaten van 2009 en 2010. De planning van de werkzaamheden en het opleveren van de rapportages gebeurt in overleg.</p> <p>1 januari 2011 – 31 december 2011.</p>				
Doorloop	Doorloop in de volgende jaren wordt verwacht.				
Evaluatie	N.v.t.				
Gevraagde subsidie 2011	<p>Totaal : € 24.660 Personele kosten: € 24.360 Activiteitenkosten: € 300</p>				

gdoc 242106

Ministerie van OCW
Directie Voortgezet Onderwijs (IPC 2650)
T.a.v. de heer c
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Datum	Ons kenmerk	Uw kenmerk	Onderwerp
8 oktober 2010	2010.51/JW/AW		Aanvraag subsidie wet SLOA 2011 (additionele subsidie)

Geachte

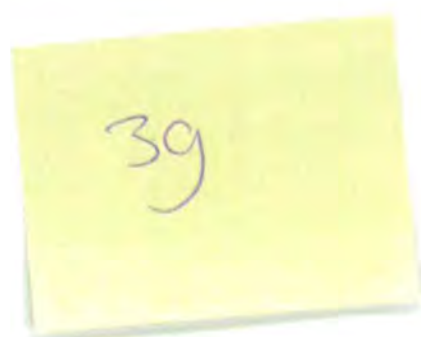
Bijgaand ontvangt u in het kader van artikel 4 van de Wet SLOA 2011 (additionele subsidie), de aanvraag betr. 'Onderzoek naar een andere weging SE / CE (Ci/6.2b-11-17).

Voor eventuele vragen omtrent deze subsidieaanvraag kunt u contact opnemen met de heer

Ik zie uw reactie met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Lid Raad van Bestuur
Portefeuille Onderwijs
Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling

Cc drs.1

Bijlagen
Aanvraag Ci/6.2b-11-17

Subsidieverzoek SLOA 2011 Beknopte projectomschrijving

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : Functie : Wetenschappelijk directeur Telefoonnummen :
Projectnaam	Onderzoek naar een andere weg SE / CE
Projectcode	Cit/6.2b-11-17 (vervolg op Cit/6.2b-9-17 en Cit/6.2b-10-17)
Doel activiteit	Dit onderzoek is een voortzetting van het onderzoek uit de periode 2008 -2010 naar de effecten van vernieuwde eisen aan examenresultaten op de uitslag in termen van het al of niet behalen van het diploma. In het huidige onderzoek worden verschillende uitslagregels met elkaar vergeleken op het percentage gezakte en geslaagde kandidaten en op de nauwkeurigheid van de uitslag. Het onderzoek sluit aan bij het eerder door Cito uitgevoerde onderzoek gerapporteerd in "De verhouding tussen het schoolexamen en het centraal examen". Waar in het voornoemde onderzoek gebruik werd gemaakt van examengegevens uit de jaren 2004 -2010, zullen in het huidige onderzoek examengegevens uit 2011 worden geanalyseerd voor vmbo, havo en vwo. Aanvullend hieraan zal onderzoek worden uitgevoerd naar de resultaten op individuele vakken op het al dan niet slagen. De exacte invulling van dit onderzoek (vooral met betrekking tot te onderzoeken vakken) zal in samenspraak met de opdrachtgever worden vormgegeven.
Afstemming van activiteiten (art. 4, lid 3, onder c; WSLOA)	De invulling van de aanvullende analyses zal in overleg met OCW worden bepaald.
Producten en Diensten	in onderstaande tabel staan de verschillende uitslagregels voor vmbo, havo en vwo beknopt beschreven. Het eindcijfer is het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het centraal examen. Bij vmbo bb telt het schoolexamen echter twee keer, en bij vmbo bb en kb telt het afdelingsvak of intrasectorale programma als twee eindcijfers. Uitslagregel vmbo (2007-2009). - Maximaal één eindcijfer 4 of twee eindcijfers 5, maar dan met minimaal één eindcijfer 7; - Eén eindcijfer 5 echter toegestaan zonder compensatie Uitslagregels havo/vwo Tot 2008-2009 - Maximaal één eindcijfer 4 en één eindcijfer 5 waarvan niet meer dan één uit het profieldeel Vanaf 2008-2009 - Maximaal één eindcijfer 4 en één eindcijfer 5, maar dan met

	<p>gemiddelde eindcijfer minimaal 6.0 - Eén eindcijfer 5 echter toegestaan zonder compensatie</p> <p>In de volgende tabel staan drie verschillende aanvullende eisen op de examenresultaten. De effecten van deze eisen in combinatie met bovengenoemde uitslagregels op het percentage gezakte en geslaagde kandidaten zullen worden onderzocht. Ook wordt het effect op de nauwkeurigheid in termen van het percentage onterecht gezakte dan wel onterecht geslaagde kandidaten via modelmatige simulaties bekeken.</p> <table border="1" data-bbox="613 539 1381 701"> <tr> <td>Aanvullende eisen</td> </tr> <tr> <td>- Gemiddeld cijfer op centraal examen voldoende (5.5)</td> </tr> <tr> <td>- Eindcijfer Nederlands, Engels en wiskunde voldoende</td> </tr> <tr> <td>- Maximaal één 5 als eindcijfer voor Nederlands, Engels en wiskunde</td> </tr> </table> <p>Tevens wordt in het vmbo onderzocht wat het effect is van het slechts één keer meetellen van het schoolexamen.</p> <p>Tevens zal in dit project aanvullend onderzoek gebeuren naar de effecten op zakken en slagen van de resultaten op individuele vakken.</p> <p>Over het uitgevoerde onderzoek zal een rapport worden gemaakt.</p>	Aanvullende eisen	- Gemiddeld cijfer op centraal examen voldoende (5.5)	- Eindcijfer Nederlands, Engels en wiskunde voldoende	- Maximaal één 5 als eindcijfer voor Nederlands, Engels en wiskunde
Aanvullende eisen					
- Gemiddeld cijfer op centraal examen voldoende (5.5)					
- Eindcijfer Nederlands, Engels en wiskunde voldoende					
- Maximaal één 5 als eindcijfer voor Nederlands, Engels en wiskunde					
Tijdpad	<p>De start van de werkzaamheden zal aangevangen in januari 2011. Het project is een vervolg op het onderzoek uit 2010 naar het effect van de uitslagregels op de resultaten van 2009 en 2010. De planning van de werkzaamheden en het opleveren van de rapportages gebeurt in overleg.</p> <p>1 januari 2011 – 31 december 2011.</p>				
Doorloop	Doorloop in de volgende jaren wordt verwacht.				
Evaluatie	N.v.t.				
Gevraagde subsidie 2011	<p>Totaal : € 24.660 Personele kosten: € 24.360 Activiteitenkosten: € 300</p>				

edoc 246204

Ministerie van OCW
Directie BVE
T.a.v. Mevrouw
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Datum	Ons kenmerk	Uw kenmerk	Onderwerp
25 oktober 2010	2010.54 /JW/AW		Aanvraag subsidie wet SLOA 2010 (additionele subsidie)

Geachte

Bijgaand ontvangt u in het kader van artikel 4 van de Wet SLOA 2010 (additionele subsidie), de aanvraag betr. 'Centraal ontwikkelde examens Taal en Rekenen mbo 4: pilotexamens 3F' (Cit/6.2b-10-66), alsmede de bijbehorende begroting.

CvE heeft een eerste reactie gegeven op de begroting. Op basis daarvan is de begroting op een aantal onderdelen aangepast. In verband met de herfstvakantie heeft Cito deze aanpassingen nog niet kunnen afstemmen met CvE.

Voor eventuele vragen omtrent deze subsidieaanvragen kunt u contact opnemen met de heer

Ik zie uw reactie met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Lid Raad van Bestuur
Portefeuille Onderwijs
Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling

Cc Mevrouw

Bijlagen
Aanvraag Cit/6.2b-10-66
Begroting

40

SUBSIDIEVERZOEK SLOA 2010

Beknopte projectomschrijving

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : Functie : Manager MBO Telefoonnummer :
Projectnaam	Centraal ontwikkelde examens Taal en Rekenen mbo 4: pilotexamens 3F
Projectcode	Cit/6.2b-10-66
Doel activiteit	<p>Leerlingen die vanaf 2010 starten met een opleiding mbo niveau 4 dienen vanaf het studiejaar 2012-2013 voor Taal en Rekenen examens af te leggen.</p> <p>Voor de opleidingen mbo niveau 4 wordt volgens de aanvragen Cit/6.2b-9-50 en Cit/6.2b-10-62 inmiddels gewerkt aan de ontwikkeling en afname van voorbeeldexamens respectievelijk pre-pilotexamens op niveau 3F.</p> <p>De onderhavige aanvraag heeft betrekking op de ontwikkeling en afname van pilotexamens 3F voor het studiejaar 2011-2012.</p> <p>Tijdens de uitvoering van deze aanvraag worden de volgende activiteiten uitgevoerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bijeenkomsten met externen (werkgroep, syllabuscommissie), • overleg CvE-Cito, • voorlichtingsbijeenkomsten, • constructie van opgaven (375 opgaven voor Taal 3F en 300 opgaven voor Rekenen 3F), • samenstellen, afnemen en verwerken van 40 pilotexamens: 20 voor Taal en 20 voor Rekenen, • samenstellen op niveau 3F van 1 voorbeeldexamen Taal en 1 voorbeeldexamen Rekenen, • exploitatie afname pilotexamens 3F.
Afstemming van activiteiten (art. 4, lid 3, onder c, WSLOA)	<p>De activiteiten vinden plaats in nauw overleg met OCW, CvE en de MBO Raad. In het Implementatieplan centraal ontwikkelde examens in mbo (versie 2.3) paragraaf 3.1.1 zijn de rollen en verantwoordelijkheden beschreven.</p> <p>Cito participeert in dit project in:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een werkgroep met OCW, CvE en MBO Raad. De werkgroep draagt zorg voor de uitvoering van het invoeringstraject, • een syllabuscommissie Taal 3F en een syllabuscommissie Rekenen 3F, • werkoverleg CvE-Cito, • een vaststellingscommissie voor Taal en een vaststellingscommissie voor Rekenen, • een constructiegroep per vak geformeerd door Cito. <p>De constructiegroepen bestaan uit toetsdeskundigeke experts uit het veld onder leiding van een toetsdeskundige. De leden van de constructiegroep vormen een goede afspiegeling van het veld.</p>

	<p>De constructiegroepen ontwikkelen items die in de pilotexamens worden opgenomen. Bij deze aanvraag zijn we ervan uitgegaan dat er geen bijeenkomsten meer zijn van de resonansgroep.</p> <p>Alle activiteiten waarop deze aanvraag betrekking heeft, worden in nauw overleg afgestemd met de collega's van voortgezet onderwijs.</p>
<p>Producten en Prestaties mede in kader VBTB</p>	<p>Hieronder volgt een nadere uitwerking van de verschillende activiteiten.</p> <p>Overkoepelende activiteiten</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bijeenkomsten met externen (werkgroep, syllabuscommissie)¹. We gaan uit van acht vergaderingen voor vaststellingscommissie Rekenen en acht voor Taal. Daarnaast gaan we uit van vier bijeenkomsten van de syllabuscommissie. • Aanvullend tweewekelijks overleg CvE-Cito (op verzoek van CvE) en ict-overleg CvE-CE-MBO². • Voorlichtingsbijeenkomsten. Citomedewerkers organiseren samen met CvE drie voorlichtingsbijeenkomsten over de installatie gericht op het oefenen met de pilotexamens. <p>Constructie opgaven voor pilotexamens Taal en Rekenen 3F Per vak moeten items ontwikkeld worden voor zes volledig nieuwe versies. Rekening houdend met het feit dat er items zullen afvallen, moeten er 375 items voor Taal en 300 items voor Rekenen worden ontwikkeld. Om dit aantal items te kunnen construeren zijn er vier constructieteams voor Taal en twee constructieteams voor Rekenen nodig.</p> <p>Vooralsnog is ervan uitgegaan dat elk pilotexamen Taal betrekking heeft op Lezen en Luisteren (incl. beeld) bij referentieniveau 3F. Elke pilotexamen bestaat uit gesloten vragen die worden opgesteld in een algemene context (maatschappij, ondernemer, werknemer, burgerschap).</p> <p>Vooralsnog is ervan uitgegaan dat elk pilotexamen Rekenen bij referentieniveau 3F betrekking heeft op de vier domeinen van Meijerink:</p> <ul style="list-style-type: none"> • getallen • verhoudingen • meten en meetkunde • verbanden. <p>Elk pilotexamen Rekenen bestaat uit voornamelijk gesloten vragen die zijn opgesteld in een algemene context.</p> <p>De exacte opzet van de pilotexamens moet nog door de stuurgroep worden vastgesteld.</p> <p>De pilotexamens worden voorgelegd aan en vastgesteld door een vaststellingscommissie ingesteld door CvE.</p>

¹ De bekostiging van de werkgroep voor 2010 is verwerkt in de aanvraag voor de voorbeeldexamens 3F.

In de onderhavige aanvraag zijn de kosten opgenomen voor de werkgroep van januari 2011 t/m augustus 2012.

² De bekostiging van het tweewekelijks overleg tussen CvE en Cito is tot en met maart 2012 reeds begroot in de aanvraag voor de voorbeeldexamens 2F. Het werkoverleg CvE-CE-MBO is in deze aanvraag voor het eerst begroot.

	<p>Samenstelling, afname en verwerking van de pilotexamens Voor de samenstelling van de toetsen en de afnamen gelden de volgende uitgangspunten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De doelgroep van de pilotexamens zijn laatstejaars deelnemers aan mbo 4-opleidingen. • In het 1e pilotjaar zijn er twee afnameperiodes. De eerste in februari 2012 en de tweede vermoedelijk in juni 2012. Iedere afnameperiode heeft een lengte van twee weken. • Per afnameperiode zullen er naar verwachting 30.000 kandidaten per vak deelnemen aan de toets. Cito zal mede op verzoek van CvE geen beperking op het aantal afnamen leggen. Voor de begroting is uitgegaan van 60.000 kandidaten in totaal. • Om de geheimhouding zoveel mogelijk te waarborgen, mag elke opgave door maximaal 10.000 kandidaten gemaakt worden. • Per afnameperiode dienen er tien varianten per vak te zijn. Dit betekent dus dat er in het 1e pilotjaar 20 varianten per vak opgeleverd worden. • Binnen een afnameperiode mag er overlap tussen de varianten aanwezig zijn. Deze overlap mag ongeveer 35% zijn. • Na de eerste afnameperiode wordt er 1 voorbeeldexamen voor Taal en 1 voorbeeldexamen voor Rekenen beschikbaar gesteld. <p>De volgende activiteiten worden verricht:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het samenstellen van 20 pilotexamens voor Taal op 3F en 20 pilotexamens voor Rekenen op 3F; • het samenstellen van 1 voorbeeldexamen voor Taal en 1 voorbeeldexamen voor Rekenen; • organisatie van de afname van de pilotexamens; • samenstellen FT-toets voor taal en voor rekenen (eenmalige activiteit). Doel van deze korte toetsen (elk van vijf items) is dat de systeembeheerder de installatie kan testen, maar met name dat de leerlingen ervaring opdoen met de knoppen en schermen van de toets, zodat zij geen belemmeringen ondervinden bij het maken van de toets; • organisatie, uitvoering en analyse van standaardbepaling van de nieuw ontwikkelde opgaven van Taal en Rekenen. Voor Rekenen en Taal vindt een aparte standaardbepaling met externe deskundigen plaats. Per standaardbepaling vinden er twee bijeenkomsten plaats. Mede op basis van de standaardbepaling vindt de cesuurbepaling plaats; • evaluaties over de afname van de pilotexamens bij de verschillende doelgroepen d.m.v. digitale enquête (deelnemers, examensecretarissen, IT-deskundigen, docenten); • rapportage van evaluatie en analyse. <p>Exploitatie afname pilotexamens³ De exploitatie omvat de verspreiding van de toetsen, het beheer van de servers en software, de helpdesk en het testen van de keten. De digitale pilotexamens kunnen vanaf februari 2012 op alle mbo-opleidingen in Nederland met ExamenTester worden afgenomen. De implementatie van ExamenTester en de afname van de pilotexamens op scholen wordt ondersteund door Cito, in nauwe samenwerking met CvE. Voor deze aanvraag zijn we ervan uit gegaan dat er geen wijzigingen in de software plaatsvinden.</p>
--	--

³ De bekostiging voor de iet-exploitatie is verwerkt in de aanvraag voor de voorbeeldexamens 2F. In de onderhavige aanvraag zijn uitsluitend de aanvullende kosten opgenomen voor de pilotexamens. Voorwaarde hierbij is dat de pilotexamens geen noemenswaardig extra beroep op de helpdesk doen.

	Nadere afspraken over de exacte inbreng van Cito worden in overleg met OCW en CvE gemaakt.
Tijdpad	<p>Het ontwikkeltraject start in december 2010. De afname van de pilotexamens vindt plaats in februari 2012 en vermoedelijk in juni 2012. De voorbeeldexamens komen na afloop van de eerste afnameperiode in februari 2012 beschikbaar. De verwerking en evaluatie van de afnamen en de iet-exploitatie loopt door tot augustus 2012.</p> <p>Cito, CvE en OCW stemmen de data en planningen met elkaar af.</p>
Doorloop	<p>Het schooljaar 2012-2013 wordt het tweede pilotjaar. In 2011 wordt hier een nieuwe aanvraag voor ingediend.</p> <p>De items die worden ontwikkeld ten behoeve van deze eerste pilotexamens, kunnen in latere jaren hergebruikt worden in een itembank.</p>
Evaluatie	<p>Tijdens de bijeenkomsten van de werkgroep wordt de voortgang van het project besproken met OCW, CvE en MBO Raad.</p> <p>Cito draagt zorg voor de evaluaties over de afname van de pilotexamens bij de verschillende doelgroepen (deelnemers, examensecretarissen, IT-deskundigen, docenten) en presenteert die zo dat die voorgelegd kunnen worden aan de stuurgroep na afloop van de pilotexamens.</p>
Gevraagde subsidie 2010	<p>Totaal 2010 : € 7.714,00 Personele kosten : € 6.864,00 (6 dagen d € 1.144,00) Activiteitenkosten : € 850,00</p> <p>Totaal 2011 : € 1.123.355,20 Personele kosten : € 926.840,00 (799 dagen à € 1.160,00) Activiteitenkosten : € 196.515,20</p> <p>Totaal 2012 : € 138.371,20 Personele kosten : € 114.856,00 (98½dagen à € 1.172,00) Activiteitenkosten : € 23.515,20</p> <p>Totaal 2010-2011 : € 1.269.440,40 Personele kosten : € 1.048.560,00 (903 dagen) Activiteitenkosten : € 220.880,40</p> <p>De in deze aanvraag genoemde uitgangspunten zijn aannames voor de kosten van deze aanvraag. Besluitvorming over de exacte vorm en inhoud van de examens en het implementatietraject moet op het moment van schrijven nog plaatsvinden. Eventuele wijzigingen die hieruit voortkomen worden in de tussenrapportage vermeld en kunnen leiden tot egalisatie of een additionele aanvraag.</p>

OCW: Begroting Pilotexamens 3F**Overleg CvE-Cito-OCW**

P-kosten	€	47.337,50
A-kosten	€	1.560,00
Totaal	€	48.897,50

Voorlichtingsbijeenkomsten

P-kosten	€	6.090,00
A-kosten	€	1.350,00
Totaal	€	7.440,00

Constructie pilotexamens

P-kosten	€	872.934,00
A-kosten	€	171.980,00
Totaal	€	1.044.914,00

Samenstelling, afname en verwerking pilotexamens

P-kosten	€	119.283,50
A-kosten	€	45.990,40
Totaal	€	165.273,90

Exploitatie ICT

P-kosten	€	2.915,00
A-kosten	€	-
Totaal	€	2.915,00

Totaal P-kosten	€	1.048.560,00
Totaal A-kosten	€	220.880,40
Totaal	€	1.269.440,40

Ministerie van OCW
Directie Voortgezet Onderwijs (IPC 26.0)
T.a.v. de heer [redacted]
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Ministerie van OCW	
E-doc Nr.	252123
Datum Reg.	15-11-2010
Directie	VO

afgedaan met besch. 251771

Datum 12 november 2010 **Ons kenmerk** 2010.56/JW/AW **Uw kenmerk** **Onderwerp** Aanvraag subsidie wet SLOA 2010 (additionele subsidie)

Geachte [redacted]

Bijgaand ontvangt u in het kader van artikel 4 van de Wet SLOA 2010 (additionele subsidie), de aanvraag betr. 'Ontwikkeling en afname Eindtoetsen rekenen 2F en 3F voortgezet onderwijs voorjaar 2011' (Cit/6.2b-10-67).

Voor eventuele vragen omtrent deze subsidieaanvraag kunt u contact opnemen met de heer [redacted] hij verzorgt de coördinatie van de SLOA-aanvragen.

Ik zie uw reactie met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Lid Raad van Bestuur
Portefeuille Onderwijs
Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling

Cc drs

Bijlagen
Aanvraag Cit/6.2b-10-67

SUBSIDIEVERZOEK SLOA 2010

Beknopte projectomschrijving

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Marketing manager Telefoonnummer: ██████████
Projectnaam	Ontwikkeling en afname Eindtoetsen rekenen 2F en 3F voortgezet onderwijs voorjaar 2011
Projectcode	Cit/6.2b-10-67
Doel activiteit	Het Ministerie van Onderwijs heeft aangekondigd dat voor scholen van het voortgezet onderwijs toetsen beschikbaar komen om het niveau van rekenen van hun leerlingen vast te leggen. In het schooljaar van 2013-2014 zullen scholen gebruik moeten maken van toetsen rekenen VO. In het kader van het voorbereidend pilotproject ontwikkeling eindtoetsen rekenen 2F en 3F voortgezet onderwijs 2011 worden twee eindtoetsen ontwikkeld en afgenomen passend bij het niveau 2F respectievelijk 3F volgens de indeling van het rapport Meijerink. Deze toetsen worden in het voorjaar van 2011 afgenomen in de eindexamen klassen van scholen voor voortgezet onderwijs. Het betreft alle niveaus: vwo, havo en vmbo TL, GL, KB en BB.
Afstemming van activiteiten (art. 4, lid 3, onder c, WSLOA)	Met het CvE zullen opzet en inhoud van de toetsen worden afgestemd. De activiteiten worden ook afgestemd met de betrokken ambtenaren van het Ministerie van OCW. De opgaven in de toetsen worden in overleg met de manager doorlopende leerlijnen van CvE gevalideerd door de syllabuscommissie van mbo rekenen. De opzet en inhoud van de toetsen worden zo veel mogelijk afgestemd met opzet en inhoud zoals gekozen in de toetsen mogelijk wordt rekening gehouden met de in ontwikkeling zijnde Toetswijzer rekenen van SLO.
Producten en Prestaties mede in kader VBTB	<ol style="list-style-type: none"> 1. Constructie in 2010 en 2011 van opgaven beoogd voor een toets 2F en een toets 3F rekenen in het voorjaar van 2011. De afname van de toetsen in 2011 vindt bij ongeveer 100 scholen digitaal plaats. De scholen organiseren de afnames zelf met behulp van hun eigen infrastructuur. Cito levert de software en stelt een helpdesk beschikbaar. Indien nodig levert Cito ook toetsleiders. 2. Bespreken van de beoogde opgaven in een bijeenkomst met deskundigen van de syllabuscommissie mbo rekenen van CvE. 3. Naast analyse van de afnameresultaten op detailniveau ook een analyse van de toetsen op systeemniveau op basis van deelnemende scholen in voorjaar 2011. Een vergelijking op systeemniveau tussen resultaten voorjaar 2011 en voorjaar 2010. 4. Bij de afname in 2011 wordt ook informatie ook informatie verzameld over de organisatie van de afname van toetsen rekenen in het voortgezet onderwijs en over de acceptatie van de toetsen. 5. De resultaten van de toetsen en de verzamelde informatie over de organisatie van de afname van de toetsen worden gepresenteerd aan CvE en OCW.
Tijdpad	November-december 2010 (met eventueel uitloop naar januari 2011)

	<p>constructie van de opgaven en werven scholen Januari-februari 2011 valideren, aanpassen en invoeren toetsen Maart- april 2011 afname van de toetsen op de scholen. Mei-augustus 2011 analyse en rapportage van de resultaten van het project.</p>
Doorloop	Het is de bedoeling dat in 2012 weer toetsen rekenen VO op de scholen worden afgenomen en daarom is doorloop in een vervolgproject te verwachten.
Evaluatie	Presentatie van de geanalyseerde en genormeerde resultaten van de leerlingen op de eindtoetsen rekenen. Van het verloop van het project zal een verslag worden gemaakt dat wordt besproken met de relevante organisaties.
Gevraagde subsidie 2010-en 2011	<p>Totaal : € 184.344 Personele kosten : € 146.680 (127 dagen owk) Activiteitenkosten : € 37.664</p> <p>2010 Personele kosten : € 45.760 (40 dagen owk à € 1144) Activiteitenkosten : € 14.638</p> <p>2011 Personele kosten : € 100.920 (87 dagen owk à € 1160) Activiteitenkosten : € 23.026</p>

Nieuw adres per 3 januari 2011: Amsterdamseweg 13, 6814 CM Arnhem

42

Ministerie van OCW
Directie Voortgezet Onderwijs (IPC 2650)
Postbus 16375
2500 BJ 's-GRAVENHAGE

Ministerie van OCW	
E-doc Nr.	262231
Datum Reg.	
Directie	

Datum	Ons kenmerk	Uw kenmerk	Onderwerp
13 december 2010	2010.66/JW/AW		2 ^e Tussenrapportage SLOA 2010 (decemberrapportage)

Geachte !

U heeft in bijlage 4 van de Hoofdlijnenbrief 2010/2011 richtlijnen verstrekt met betrekking tot de tussenrapportage van de voortgang van de projecten in het kader van de subsidie Wet SLOA.

Bijgaand treft u dan ook de tweede tussenrapportage aan voor de projecten van Cito die in 2010 worden gesubsidieerd in het kader van de zogenoemde reguliere SLOA-subsidie (de mantels) en de additioneel gesubsidieerde projecten in het kader van artikel 6.2b van de wet.

Achter de tussenrapportages treft u een overzicht aan van de verstrekte subsidiebedragen, de verwachte realisering en de egalisatieprognose.

Ten aanzien van een aantal projecten vraag ik uw aandacht voor het volgende:

- o In de begeleidende brieven betr. de subsidievaststelling van een aantal projecten, wordt een andere datum genoemd voor het indienen van het verslag van activiteiten van 2010. Echter, voor het opstellen van de jaarverslagen zullen wij het tijdspad aanhouden, zoals vermeld in de Handleiding Subsidieringsmodel WSLOA (dus vóór 1 juli van het betreffende jaar.). Het betreft de volgende projecten:
 - Cit6.2b-10-10 'Pilot schoolexamens nieuwe vakken wiskunde A, B en C'
 - Cit6.2b-10-53 'Ontwikkeling prototypes van centraal ontwikkelde examens taal en rekenen mbo niveau 2 en 3'
 - Cit6.2b-10-62 'Aanvullende activiteiten ontwikkeling COE's mbo 4'
 - Cit6.2b-10-65 'Centraal ontwikkelde examens Taal en Rekenen mbo niveau (1), 2 en 3: voorbeeldexamens 2F';
- o Voor het project 'Tweede fase van de indicatieve nulmeting van de referentieniveaus in het SO en SBO, voor de functioneringsniveaus groep 6, 7 en 8' (Cit6.2b-10-48) is nog geen subsidie toegekend. Hiervoor is derhalve ook geen tussenrapportage opgesteld;
- o Bij het project 'Diagnostische toetsen afnemen en verbeteren'(Cit6.2b-10-57), is sprake van nacalculatie. Op basis van de geraamde realisering verwachten wij € 79.195,09 in rekening te brengen;

- o Ook bij het project 'Aanvullende activiteiten ontwikkeling COE's mbo 4' (Cit6.2b-10-62) is sprake van nacalculatie. Het in rekening te brengen bedrag zal € 14.000 zijn;
- o Volgens de toekenning van het project 'TOE' Toetsen voor 'Evaluatie Onderwijstijdverfening' (Cit6.2b-10-59), is de 80/20 regeling niet van toepassing. Echter uit het ontvangen subsidiebedrag d.d. 29-4-2010, verplichting OND/ODB-10/38515U, lijkt of deze regeling wel wordt toegepast;
- o De subsidie voor het project 'Evaluatie onderbouw en tweede fase' (Cit6.2b-10-47) à € 40.900 is tweemaal ontvangen;
- o De tweemaal toegekende subsidie voor het project 'Examens gedocumenteerd schrijven en leesvaardigheid Nederlands (Cit6.2b-9-28) is gedeeltelijk terugbetaald. Er is nog een reserve van € 25.500;
- o In de beschikking van het project 'Intaketoets PAL' (projectcode Cit6.2b-9-39) staat in artikel 3 een discrepantie: enerzijds wordt gesproken over een looptijd van 2009-2010, anderzijds van 2009-2012. De looptijd moet zijn 2009-2012;
- o Eén subsidie is nog niet volledig betaalbaar gesteld, terwijl dit volgens de subsidievoorwaarden wel verwacht werd. Het betreft de subsidie voor project Cit/6.2b-9-50 'Centraal ontwikkelde examens Taal en Rekenen mbo niveau 4 à € 104.369,94.

Ik hoop u middels deze tweede tussentijdse rapportage naar verwachting te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Cito

2e

Tussenrapportage

Activiteiten

Subsidies W.SLOA

2010

Examens
Wet
Voortgezet
Onderwijs

2e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam: Functie : Manager Centrale examens Telefoonnummer:
Projectnaam	Constructie centrale examens voor de algemeen vormende vakken en de beroepsgerichte programma's vmbo, exclusief de werkzaamheden van constructiegroepsleden.
Projectcode	Cit/w-10-01 (verplichtingsnummer 61500-67769)
Realisatie van het project per 1 december 2010	De centrale examens algemene en beroepsgerichte vakken vmbo worden volgens plan ontwikkeld. Alle door CvE gevraagde centrale examens 2010 zijn afgenomen en genormeerd. Van de resultaten is een verslag gepubliceerd op internet. De concepten van de examens voor 2011 worden ontwikkeld en vastgesteld door de vaksecties van CvE. De concepten worden onder leiding van het bedrijfsbureau CE drukklaar gemaakt. De ontwikkeling van de examens 2012 is opgestart maar iets vertraagd in de uitvoering.
Toegekende subsidie 2010	Totaal : € 8.370.139 Personele kosten: € 7.967.600 Activiteitenkosten: € 402.539
Geraamde realisering per 31 december 2010	Totaal : € 8.140.000 Personele kosten: € 7.760.000 Activiteitenkosten: € 380.000
Prognose egalisatie	€ 230.139 Deze egalisatie zal in 2011 worden gebruikt om de opgelopen achterstand in te halen.

2^e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : Functie : Manager Centrale examens Telefoonnummer:
Projectnaam	Constructie centrale examens algemeen vormende vakken havo/vwo
Projectcode	Cit/w-10-02 (verplichtingsnummer 61500-67769)
Realisatie van het project per 1 december 2010	<p>Voor een gedetailleerde beschrijving van de te leveren producten en prestaties voor heel 2010 zij verwezen naar het betreffende Subsidieverzoek Sloa 2010. Hier wordt de realisatie van het project per 1 december vermeld.</p> <p>In de periode januari-september is de constructie van de examens 2011 afgerond en zijn deze vastgesteld door het CVE. Daarna is gestart met de grafische afwerking.</p> <p>In de periode mei-juli heeft de gegevensverzameling voor de examens 2010 plaatsgevonden en zijn normeringsadviezen aan het CVE uitgebracht.</p> <p>In de periode augustus-december is gestart met de constructie van de examens 2012.</p> <p>In het algemeen zijn de werkzaamheden conform planning uitgevoerd maar bij enkele examens is een kleine achterstand.</p>
Toegekende subsidie 2010	<p>Totaal : € 4.709.940</p> <p>Personele kosten: € 4.515.041</p> <p>Activiteitenkosten: € 194.899</p>
Geraamde realisering per 31 december 2010	<p>Totaal : € 4.659.790</p> <p>Personele kosten: € 4.479.790</p> <p>Activiteitenkosten: € 180.000</p>
Prognose egalisatie	<p>€ 50.150</p> <p>De egalisatie zal in 2011 worden gebruikt om de ontstane achterstand in de constructie van de 2012 examens in te lopen.</p>

2^e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam Functie : Manager Centrale examens Telefoonnummer:
Projectnaam	Constructiegroepen vobr constructie centrale examens voor de algemeen vormende vakken en de beroepsgerichte programma's vmbo
Projectcode	Cit/w-10-03 (zie ook project Cit/w-10-01) (verplichtingnummer 61500-67769)
Realisatie van het project per 1 december 2010	De centrale examens vmbo worden volgens plan ontwikkeld. De constructiegroepsleden hebben concept opgaven aangedragen en andere opgaven evenals de examenconcepten beoordeeld en besproken. De concepten van 2011 zijn merendeels vastgesteld door de vaksecties van CvE en worden drukkbaar gemaakt. De ontwikkeling van de examens 2012 is volgens plan voor alle vakken opgestart. Er is een achterstand ontstaan in de uitbetaling van de constructiegroepleden.
Toegekende subsidie 2010	Totaal : € 1.028.441 Activiteitenkosten: € 1.028.441
Geraamde realisering per 31 december 2010	Totaal : € 900.610 Activiteitenkosten: € 900.610
Prognose egalisatie	€ 127.831 De egalisatie zal in 2011 worden gebruikt om de opgelopen achterstand in de betaling van de constructiegroepleden in te lopen. Daarnaast wordt een deel van de egalisatie veroorzaakt door de uitspraak van de Hoge Raad dat scholen geen BTW meer in rekening hoeven te brengen.

2^e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : Functie : Manager Centrale examens Telefoonnummer:
Projectnaam	Constructiegroepen voor constructie centrale examens algemeen vormende vakken havofvwo
Projectcode	Cit/w-10-04 (zie ook project Cit/w-10-02) (verplichtingsnummer 61500-67769)
Realisatie van het project per 1 december 2010	<p>Voor een gedetailleerde beschrijving van de te leveren producten en prestaties voor heel 2010 zij verwezen naar het betreffende Subsidieverzoek Sloa 2010. Hier wordt de realisatie van het project per 1 december 2010 vermeld.</p> <p>In de periode januari t.e.m. juli is door de constructiegroepen gewerkt aan examens 2011. Deze zijn in de periode juni-september ter vaststelling aan het CVE voorgelegd.</p> <p>Het Cito heeft in de periode januari-september de gebruikelijke aanstellings- en declaratieprocedures uitgevoerd.</p> <p>In de periode augustus-december is door de constructiegroepen gestart met het werken aan de examens 2012.</p> <p>In het algemeen zijn de werkzaamheden conform planning uitgevoerd maar er zijn bij enkel vakken vertragingen ontstaan. Er is een achterstand ontstaan bij de betaling van de constructiegroepleden.</p>
Toegekende subsidie 2010	Totaal : € 1.882.790 Activiteitenkosten: € 1.882.790
Geraamde realisering per 31 december 2010	Totaal : € 1.779.911 Personele kosten: € Activiteitenkosten: € 1.779.911
Prognose egalisatie	€ 102.879 De egalisatie zal in 2011 worden gebruikt om de opgelopen achterstand in de betaling van de constructiegroepleden in te lopen. Daarnaast wordt een deel van de egalisatie veroorzaakt door de uitspraak van de Hoge Raad dat scholen geen BTW meer in rekening hoeven te brengen.

2° Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : Functie : Manager Centrale examens Telefoonnummer:
Projectnaam	Normhandhaving centrale examens VO
Projectcode	Cit/w-10-05 (verplichtingsnummer 61500-67769)
Realisatie van het project per 1 december 2010	<p>Normeringswerkzaamheden worden uitgevoerd voor algemene vakken vwo-havo en vmbo en voor beroepsgerichte vakken. De resultaten worden verwerkt in de examens, c.q. voorgelegd aan het CvE bij de vaststelling van de normering. Aan het CvE wordt een verslag van het verloop van de werkzaamheden bij de normering aangeboden.</p> <p>De volgende procedures voor de normhandhaving zijn in 2010 uitgevoerd:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pretest van zestien examens (ter omvang van een tijdvak) met referentie-examen. De gegevens uit de pretest worden gebruikt om de nieuwe examens zodanig samen te stellen dat deze equivalent zijn aan de aangewezen referentie-examens. 2. Try out van vijf examens (ter omvang van een tijdvak) met een grote groep leerlingen zodat op basis van de verzamelde psychometrische gegevens definitieve examens kunnen worden samengesteld. 3. Posttest van acht examens met referentie-examen. Op basis van de gegevens uit de posttest wordt tijdens de normering een met een referentie-examen equivalente normeringsterm vastgesteld 4. Standaardsetting bij vijf examens voor de algemene vakken en negentien praktijkexamens. Een groep experts wordt gevraagd het niveau van een examen te vergelijken met een referentieexamen om zo een equivalente normeringsterm te bepalen. <p>Bij de normering van de centrale examens van 2010 zijn de verzamelde gegevens door CvE gebruikt evenals de gegevens van de pretests uit 2008.</p> <p>De geplande pretests en de tryouts 2010 zijn gerealiseerd. De data zijn verzameld en geanalyseerd. De resultaten worden betrokken bij het samenstellen van de examens 2012.</p> <p>De voorbereidingen voor de cyclische activiteiten voor de normhandhaving in 2011 zijn reeds getroffen.</p> <p>Bij enkele normeringprojecten zijn er minder uitgaven geweest omdat de omvang minder groot kon zijn dan oorspronkelijk gepland.</p>
Toegekende subsidie 2010	Totaal : € 416.208 Personele kosten: € 279.708

	Activiteitenkosten: € 136.500
Geraamde realisering per 31 december 2010	Totaal : € 383.335 Personele kosten: € 258.414 activiteitskosten : € 124.921
Prognose egalisatie	€ 32.873 Deze egalisatie zal in 2011 niet worden ingezet ten behoeve van normhandhavingsactiviteiten.

2^e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam Functie : Manager Centrale examens Telefoonnummer:
Projectnaam	COMPEX – computer en examens van havo, vwo en vmbo GT
Projectcode	Cit/w-10-06 (verplichtingsnummer 61500-67769)
Realisatie van het project per 1 december 2010	<p>Er zijn (proef)opgaven en (proef)examens voor vakken met nieuwe digitale examens volgens plan ontwikkeld. In veel gevallen was het nodig nieuwe speciale ICT-applicaties in die examens te ontwikkelen of aan te passen. De werkwijze voor het ontwikkelen van digitale examens wordt systematisch in kaart gebracht. De vakmedewerkers worden bij het maken van digitale examens voor hun vak ondersteund. Er is onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheid te werken met opgavenbanken. Hierin is een verslag besproken met CvE en worden vervolgstappen uitgevoerd met een pilot.</p> <p>Scholen kregen volgens plan voorbeeldmateriaal uitgereikt en er werden voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd. Digitale examens die afgenomen zijn in het kader van de compexpilots zijn samen met de scholen en CvE geëvalueerd. De ontwikkeling en de afname van de klassieke compex imex examens 2010 zijn begeleid en geëvalueerd. Omdat er minder werkzaamheden aan deze door CvE minder gewenste examenvorm is besteed dan oorspronkelijk gepland zal er egalisatie ontstaan.</p>
Toegekende subsidie 2010	Totaal : € 600.000 Personele kosten: € 549.120 Activiteitskosten: € 50.880
Geraamde realisering per 31 december 2010	Totaal : € 550.000 Personele kosten: € 500.000 Activiteitskosten: € 50.000
Prognose egalisatie	€ 50.000 In 2011 zullen er nog maar zeer beperkt werkzaamheden voor de klassieke imex examens moeten worden uitgevoerd op basis van een deel van deze egalisatie.

R&D

2^e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam Functie : Marktgraepmanager POVO Telefoonnummer:
Projectnaam	Ontwikkeling Leerling- en onderwijsvolgsysteem
Projectcode	Cit/rd-10-01 (vervolg op Cit/in-9-01) (verplichtingnummer 61500-67769)
Realisatie van het project per 1 december 2010	<p>Realisatie van de diverse projectonderdelen vindt plaats conform de afspraken:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rekenen-wiskunde: continueren en afronden van de ontwikkeling voor de uitgaven 'Diagnosticeren en plannen in de bovenbouw'. Het product wordt in de periode november – december 2010 gereed, zodat het in 2011 beschikbaar komt voor de scholen. - Taal: de opgavenbanken ten behoeve van de vernieuwing van de toetsen Woordenschat (deels ook digitaal) zijn uitgebreid naar groep 8. - Studievaardigheden: uitgave van de toets voor groep 8 is afgerond. In het najaar wordt de ontwikkeling van de klassikale leergang 'Leren studeren' afgerond, die bestaat uit twee onderdelen: Zelfstandig leren en Werkstukken maken. Momenteel vindt de eindredactie plaats zodat het product begin 2011 beschikbaar is voor de scholen. - Module bovenschoolse rapportages: hiervoor is een concept opzet op papier gemaakt en voorgelegd aan vijf schoolbesturen. Op basis van hun feedback is in het najaar van 2010 de opzet gemaakt voor het inbouwen ervan in het LOVS. Deze opzet wordt met gefingeerde data nogmaals aan de besturen voorgelegd. Op basis daarvan wordt een definitieve opzet gemaakt, waarna de module in productie wordt genomen. - Ontwikkeling van de Opleiding Evaluatiespecialist voor het primair onderwijs: hiervoor is een opzet gemaakt voor een serie van 6 bijeenkomsten. Inmiddels zijn 5 van de 6 bijeenkomsten uitgevoerd. De laatste volgt nog in december. Uiteindelijk hebben 17 personen afkomstig van 10 scholen eraan deelgenomen. De reacties van de deelnemers zijn positief, op basis van de eindevaluatie wordt de opzet van de bijeenkomsten definitief gemaakt.
Toegekende subsidie 2010	<p>Totaal : € 517.000</p> <p>Personele kosten: € 483.568</p> <p>Activiteitenkosten: € 33.432</p> <p>Egalisatie 2009 : € 7.965,33</p>

Geraamde realisering per 31 december 2010	Totaal : € 690.133 Personele kosten: € 518.947 Activiteitenkosten: € 171.186
Prognose egalisatie	€ 0

2^e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : Functie : Hoofd Research PO/VO Telefoonnummer:
Projectnaam	Periodieke Peiling van het Onderwijsniveau (PPON)
Projectcode	Cit/exp-10-01 (vervolg op Cit/exp-9-01) (verplichtingnummer 61500-67769)
Realisatie van het project per 1 december 2010	<p>In 2010 zijn de volgende activiteiten uitgevoerd:</p> <p>Nederlandse taal</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voorjaar 2010 zijn peilingsonderzoeken uitgevoerd voor Spreekvaardigheid Basisonderwijs en Speciaal Basisonderwijs. Er zijn toetsen afgenomen in de groepen 5 en 8 in het basisonderwijs en in de eindgroep van het sbo. De afname is dit keer voor het eerst uitgevoerd met behulp van notebooks, waarmee de toetsleiders zowel het stimulusmateriaal konden afspelen als de auditieve responsen konden vastleggen. Voor de nieuwe taken zijn nieuwe scoringsmodellen ontwikkeld en is een scoringstool gemaakt dat ook met behulp van notebooks kan worden gebruikt. • Voorbereiding van de peilingen voor Lezen in 2011. Er is aanvullend toetsmateriaal ontwikkeld voor Begrijpend lezen en Technisch Lezen in groep 5 en groep 8. Ook worden materialen ontwikkeld voor de ondersteunende vaardigheden woordenschat en alfabetiseren. De peiling in groep 5 vindt in deze peiling voor het eerst plaats in januari. In september is de werving van scholen gestart voor de mediopeiling. Inmiddels zijn er voldoende deelnemers gewonnen en worden de materialen voor de peiling geproduceerd. • Verwerking en analyse van de schrijfproducten van de peiling Schrijfvaardigheid in 2009. De beoordelingsschema's zijn voltooid en inmiddels zijn alle leerlingwerkjes beoordeeld. De analyse en rapportage is gestart en zal doorlopen in 2011.. • De rapportage van de peiling Luistervaardigheid in groep 5 en 8 bo en de eindgroep sbo is nagenoeg afgerond. <p>Rekenen/wiskunde</p> <ul style="list-style-type: none"> • In januari en februari is de peiling in groep 5 uitgevoerd. De gegevens zijn inmiddels ingevoerd in de database en de analyse is gestart. • De voorbereiding van de peiling rekenen-wiskunde in groep 8 in 2011 loopt door. Ontwikkeling van aanvullende items voor deze peiling, onder andere vanwege een afstemming op het referentiekader van de Expertgroep Doorlopende Leerlijnen. <p>Overige leergebieden</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rapportage van de het in 2009 uitgevoerde peilingonderzoek voor Burgerschapkunde. Uitvoering van een standaardenonderzoek voor de peiling Burgerschapkunde • Afronding van de balansrapportages van de

	<p>peilingsonderzoeken voor Geschiedenis en Aardrijkskunde 2008. Publicatie van de balansen Geschiedenis, Aardrijkskunde en Burgerschap vinden plaats aan het eind van het kalenderjaar.</p> <ul style="list-style-type: none"> In mei/juni is een peilingonderzoek voor Natuurkunde en Techniek uitgevoerd. Inmiddels zijn alle gegevens ingevoerd en is de analyse gestart. <p>De uitgestelde peiling Biologie en Gezondheid is tevens voltooid in mei/juni. Ook van deze peiling zijn alle gegevens inmiddels verwerkt en is de analyse gestart.</p> <p>Inmiddels is een literatuurstudie gedaan naar de opzet van een peilingsonderzoek Sociaal emotionele competentie. Voor januari 2011 wordt een expertmeeting voorbereid ter afbakening van het domein en ter bepaling van het instrumentarium.</p> <p>Vanwege het vele invoerwerk voor beoordelingen (Burgerschap, schrijven, handschrift, spreekvaardigheid en techniekopdrachten) en de grote hoeveelheid data van leerling-prestaties en vragenlijsten bij leerkrachten bij alle peilingen, zijn de activiteitenkosten dit jaar in verhouding tot andere jaren fors uitgevallen.</p>
Toegekende subsidie 2010	<p>Totaal : € 1.458.898</p> <p>Personele kosten: € 1.212.640</p> <p>Activiteitenkosten: € 246.258</p> <p>Egalisatie 2009 : € 147.493,75</p>
Geraamde realisering per 31 december 2010	<p>Totaal : € 1.541.812</p> <p>Personele kosten: € 1.170.504</p> <p>Activiteitenkosten: € 371.108</p>
Prognose egalisatie	<p>€ 64.779,75</p> <p>Deze egalisatie zal nodig zijn om o.a. de jaarlijkse peiling Rekenen en taal in groep 8 en 4 te dekken. Dit deelproject werd tot nu toe afzonderlijk gesubsidieerd. Voorts zijn nog kosten voorzien voor het beoordelen van schrijf- en spreekproducten die eigenlijk nog in 2010 gemaakt hadden moeten worden.</p>

2^e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : Functie : Hoofd Psychometrisch Onderzoek- en Kenniscentrum Telefoonnummer:
Projectnaam	Expertisecentrum Onderwijskundige Informatietechnologie
Projectcode	Cit/exp-10-02 (verplichtingnummer 61500-67769)
Realisatie van het project per 1 december 2010	<p>1. Het in samenwerking met anderen (verder) ontwikkelen en toegankelijk maken van informatiesystemen waarmee bij het onderwijs betrokkenen (o.a. docenten, scholen, ouders, onderwijsorganisaties) informatie kunnen verkrijgen over kenmerken van en de door leerlingen en/of scholen behaalde prestaties op studietoetsen en/of examens.</p> <p><i>Werkzaamheden betroffen het (verder) ontwikkeling van procedures en een computerprogramma voor onderzoek en kwaliteitscontrole van vragen, bewerking van oordelen over items/vragen van docenten en andere deskundigen ten behoeven van het vaststellen van standaarden op toetsen, onderzoek naar rapportagevormen voor toetsresultaten waarbij de betreffende vaardigheid in de tijd veranderd, onderzoek naar de rapportage en toepassing van adaptief toetsing en de wijze waarop beheersingsbeslissingen (bijvoorbeeld passend bij referentieniveaus) via adaptieve toetsing kunnen worden genomen. Ook werd naar aanleiding van verzoeken van bij het onderwijs betrokkenen verder onderzoek gedaan naar verschillende vraagtypen en de scoring van die vraagtypen.</i></p> <p>2. Het onderzoek en ontwikkelen van multimedia toetsen voor het beoordelen van competenties van docenten die werkzaam zijn in het mbo-onderwijs en de competenties van chauffeurs.</p> <p><i>Werkzaamheden betroffen onderzoek naar het gebruik van videodossiers bij de beoordeling van competenties in lerarenopleidingen, onderzoek naar de LIO stage in de lerarenopleiding en onderzoek naar effectiviteit van verschillende toetsvormen en assessments bij multimediale toetsing.</i></p> <p>3. Disseminatie van het onderzoeks- en ontwikkelingswerk van het expertisecentrum zal o.a. plaatsvinden via: - Cito rapporten en publicaties in (inter)nationale tijdschriften; - presentaties op (inter)nationale conferenties; - de website Toetswijzer die maandelijks door ongeveer zestien duizend bij het onderwijs betrokkenen geraadpleegd wordt. <i>Over voornoemd onderzoek is/wordt gerapporteerd en gepresenteerd.</i></p>
Toegekende subsidie 2010	Totaal : € 335.000 Personele kosten: € 268.840

	Activiteitenkosten: € 66.160
Geraamde realisering per 31 december 2010	Totaal : € 370.251 Personele kosten: € 369.843 Activiteitenkosten: € 408
Prognose egalisatie	€ 0

2^e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : Functie : Haotd Psychometrisch Onderzoek- en Kenniscentrum Telefoonnummer:
Projectnaam	Expertisecentrum Psychometrie
Projectcode	Cit/exp-10-03 (verplichtingnummer 61500-67769)
Realisatie van het project per 1 december 2010	<p>1. Het (verder) ontwikkelen van psychometrische methoden en technieken waarmee de kwaliteit van meetinstrumenten (toetsen en examens) beter onderzocht en dus bepaald kunnen worden. De werkzaamheden vinden plaats in vier projecten. Twee rapporten over het onderzoek en de nieuwe ontwikkelingen op psychometrisch gebied zijn uitgebracht en drie rapporten zijn in voorbereiding. Over de ontwikkelingen en het onderzoek zijn wel reeds presentaties aan vakgenoten gegeven.</p> <p>2. Het ontwikkelen van software bij de onder punt 1 bedoelde psychometrische methoden en technieken Ad 2. De software ontwikkeling verloopt conform planning.</p>
Toegekende subsidie 2010	Totaal : € 280.000 Personele kosten: € 263.120 Activiteitenkosten: € 17.880
Geraamde realisering per 31 december 2010	Totaal : € 315.400 Personele kosten: € 315.400 Activiteitenkosten: € 0
Prognose egalisatie	€ 0

2^e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam: Functie : Hoofd Psychometrisch Onderzoek- en Kenniscentrum Telefoonnummer:
Projectnaam	Expertisecentrum Kennis- en Informatiecentrum (KIC)
Projectcode	Cit/exp-10-04 (verplichtingnummer 61500-67769)
Realisatie van het project per 1 december 2010	<p>Het project omvat de volgende werkzaamheden:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het via de website Toetswijzer toegankelijk maken en beschikbaar stellen van kennis en informatie over toetsen, examens, psychometrie, assessment en kwaliteitszorg. 2. De rubriek Toetsgids binnen Toetswijzer uitbreiden met beschrijvingen en beoordelingen door deskundigen van zowel toetsen van Cito en andere organisaties/uitgeverijen. <p>Het onderhouden van de website is een continue activiteit die vooral bestaat uit het continu rapporteren over nieuwe zaken op het gebied van toetsen en examineren en het bijhouden van bestaande en inrichten van nieuwe rubrieken. Door tijdelijke personele ondercapaciteit is in het eerste half jaar een minimum aan werkzaamheden uitgevoerd. Hierdoor was er een zekere mate van achterstallige werkzaamheden die in de tweede helft van 2010 worden uitgevoerd.</p>
Toegekende subsidie 2010	<p>Totaal : € 146.000</p> <p>Personele kosten: € 114.400</p> <p>Activiteitenkosten: € 31.600</p>
Geraamde realisering per 31 december 2010	<p>Totaal : € 146.051</p> <p>Personele kosten: € 146.003</p> <p>Activiteitenkosten: € 48</p>
Prognose egalisatie	€ 0

2^e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam Pariche : Hoofd Cito Internationaal Telefoonnummer:
Projectnaam	Nederlandse Antillen / Aruba / Internationaal
Projectcode	Cit/exp.10-05 (vervolg op Cit/exp-9-05) (verplichtingnummer 61500-67769)
Realisatie van het project per 1 december 2010	<p>In het kader van ondersteuning aan de Nederlandse Antillen op het gebied van onderwijsevaluatie, examinering en deskundigheidsbevordering in het kader van het samenwerkingsverband van Nederland met de Nederlandse Antillen zijn de volgende activiteiten uitgevoerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Screenen toetsdocumentatie SBO (vervolg van 2009 activiteit – eind 2010 afgerond). • Training Ontwikkeling Kijk- en Luistertoetsen (afgerond). • Screening Examens Techniek (vervolg van 2009 activiteit – afgerond). • Aanpassen Examenmallen (vervolg van 2009 activiteit – wordt eind 2010 afgerond). • Training AKB beoordelaars – training 1 groep heeft in april plaatsgevonden – training 2 groepen zal in november plaatsvinden. Voor de laatste groep wordt het budget doorgeschoven naar 2011. • Cesuur- en normvaststelling – examen 2010. Project is afgerond. • Train-de-trainer (vervolg van 2009 activiteit – afgerond). • Ondersteuning aan ETE m.b.t. de Nieuwsbrief FO en Klachtenbrief i.v.m. Examen Techniek. <p>In het kader van kennisverspreiding en voorlichting over toetsing en examinering aan bezoekers uit het buitenland, zijn de volgende bezoekers ontvangen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • EuroClio – verschillende landen: maart, 8 personen • Bife – Austria: April, 4 personen • National Examination Center – Georgia: juni 4 personen • Ministry of Education – Singapore: juni, 2 personen • Swedish Skolinspektionen – Sweden; juni, 3 personen • National Education Examinations Authority (NEEA) – China: 28 en 29 oktober, 6 personen • Republican Institute for Knowledge Control – Belarus: oktober, 35 personen • Aikuisoulutuskeskus – Finland: November, 2 personen
Toegekende subsidie 2010	Totaal : € 50.000 Personele kosten Buitenlandse bezoeken: € 13.500

	Aruba en Ned. Antillen : € 32.500 Activiteitenkosten : € 4.000 Egalisatie 2009 : € 2.550,38
Geraamde realisering per 31 december 2010	Totaal : € 53.382 Activiteitenkosten : € 19.162 Tariefsverschil N.A. : € 33.000 Activiteitenkosten : € 1.219,50
Prognose egalisatie	€ 0

2^e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : Functie : Manager Centrale examens Telefoonnummer:
Projectnaam	Olympiade
Projectcode	Cit/exp-10-06 (verplichtingsnummer 61500-67769)
Realisatie van het project per 1 december 2010	Voor een gedetailleerde beschrijving van de te leveren producten en prestaties voor heel 2010 zij verwezen naar het betreffende Subsidieverzoek Sloa 2010. Hier wordt de realisatie van het project per 1 december 2010 vermeld. De activiteiten bij de zes vakken liggen op schema. De vakken kennen verschillende planningen: de activiteiten zijn niet gelijkmatig over het jaar verdeeld.
Toegekende subsidie 2010	Totaal : € 45.377 Personele kosten: € 45.377
Geraamde realisering per 31 december 2010	Totaal : € 79.765 Personele kosten: € 77.215 Activiteitenkosten: € 2.550
Prognose egalisatie	€ 0

W.SLOA
Artikel 6 - 2 - b

2^e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : Functie : Hoord bedrijfsbureau Centrale examens Telefoonnummer:
Projectnaam	Aanvullende kosten (BTW) Constructiegroepen productie centrale examens vmbo en havo/vwo
Projectcode	Cit/6.2b-7-16 (verplichtingnummer 61500-46172)
Realisatie van het project per 1 december 2010	In het kader van de vraagconstructie voor de examens vmbo, havo en vwo worden docenten ingezet voor de volgende activiteiten: Verzamelen uitgangsmateriaal Constructie vragen en correctievoorschriften Verzorgen van try-outs De inzet vindt o.a. plaats via detachering vanuit de scholen / schoolbesturen. Deze inzet werd door de fiscus gezien als "het verlenen van diensten" waarover BTW verschuldigd is. Cito is verplicht deze BTW te betalen aan de scholen/schoolbesturen. De BTW wordt op declaratiebasis betaald aan de scholen die constructiegroepsleden leveren. De scholen sturen onregelmatig de rekeningen voor de BTW in. Het is nog niet mogelijk geweest alle BTW aan de scholen te vergoeden.
Toegekende subsidie 2010	Egalisatie 2009 : € 46.118,44
Geraamde realisering per 31 december 2010	Totaal : € 0
Prognose egalisatie	€ 46.118,44 Vanwege de uitspraak van de Hoge Raad van september 2010 kan de belastingdienst geen nieuwe naheffingsaanslagen BTW meer aan scholen opleggen voor het uitlenen van CG-leden. Naheffingsaanslagen van vóór september 2010 waar tegen de school geen bezwaar heeft gemaakt, blijven echter in tact. Er is een kans dat er scholen zijn, die de kosten van naheffingsaanslagen nog niet bij Cito gedeclareerd hebben en dat in 2011 alsnog zullen doen.

2^e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : Functie : Hoofd Research PO/VO Telefoonnummer :
Projectnaam	Hantering van proefreferentieniveaus BO
Projectcode	Cit/6.2b-7-19 (verplichtingnummer 50500-427562)
Realisatie van het project per 1 december 2010	<p>De volgende activiteiten zijn in 2010 uitgevoerd: Dit is een doorloop van activiteiten die zijn uitgevoerd in het najaar van 2009. Er is een verslag geproduceerd van het standaardonderzoek gehouden in Arnhem en Den Haag, waarin de proefreferentieniveaus worden beschreven voor het domein Rekenen-wiskunde voor groep 8.</p> <p>Dit is een vervolg op de rapportage van een vergelijkbare procedure die in 2008 is uitgevoerd voor Groep 5 bij Taaltoetsen en Rekenen/wiskunde.</p> <p>In 2009 is in de regio Den Haag een vervolg gegeven met een standaardonderzoek voor Rekenen/wiskunde groep 8. Dit ging vergezeld van een workshop waarin het concept referentieniveaus werd toegelicht en de hantering ervan in de praktijk bij gebruik van het LOVS is verduidelijkt.</p> <p>In juli 2010 zijn er nog enkele bijeenkomsten geweest op schoolniveau in de regio Arnhem om het concept van referentieniveaus uit een te zetten en hanteerbaar te maken in de praktijk. Voor Rekenen-wiskunde groep 8 zijn deze niveau's vastgesteld op schoolniveau met teams van leraren. In augustus is gewerkt aan afronding van de rapportage.</p> <p>Met onderzoekers van TIER en RION een uitwisseling geweest over de gehanteerde werkwijze bij het bepalen van referentieniveaus. Dit heeft zich voortgezet in het BOPO-project 'Streef', waarin de kennis, opgedaan in het project Hantering proefreferentieniveaus BO, wordt uitgebreid naar meerdere regio's en over meerdere leerjaren. Het project 'Streef' loopt nog twee schooljaren door.</p> <p>De rapportage van dit tweede en laatste deel is inmiddels opgeleverd.</p> <p>De activiteitenkosten zijn negatief, omdat een bedrag in 2009 al was genomen, terwijl dat achteraf niet ten laste van 2010 hoefde te vallen. Dat komt nu in positieve zin terug.</p>
Toegekende subsidie 2010	Egalisatie 2009 : € 10.148,33

Geraamde realisering per 31 december 2010	Totaal : € 10.642 Personele kosten: € 17.017 Activiteitenkosten: € -6.375
Prognose egalisatie	

2^e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : Functie : Senior Consultant Telefoonnummer:
Projectnaam	PISA 2009 (Programme for International Student Assessment)
Projectcode	Cit/6.2b-8-21 (verplichtingnummer 61500-46173)
Realisatie van het project per 1 december 2010	<ul style="list-style-type: none"> • De Nederlandse dataset is in 2009 geleverd aan Consortium A (Australië). • De kwaliteitsrapportages zijn ontvangen van Consortium A en in orde bevonden. • In overleg met OCW wordt vanaf het moment dat het internationale rapport beschikbaar is gekomen, geschreven aan het nationale eindrapport. • Het nationale eindrapport wordt begin december opgeleverd. De activiteit loopt volgens planning.
Toegekende subsidie 2010	Totaal : € 67.680 Personele kosten: € 83.250 Activiteitenkosten: € 4.430 Egalisatie 2009 : € 114.266,44 §
Geraamde realisering per 31 december 2010	Totaal : € 147.109,60 Personele kosten: € 130.845 Activiteitenkosten: € 16.264,60
Prognose egalisatie	€ 54.836,84 Met OCW is afgesproken dat voor het overgebleven bedrag extra analyses gedaan zullen worden. Een plan inclusief budget zal in december naar OCW gestuurd worden.

2^e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Consultant Telefoonnummer: ██████████
Projectnaam	PISA 2006 Aanvullend onderzoek
Projectcode	Cit/6.2b-8-22 (verplichtingnummer 61500-50601)
Realisatie van het project per 1 december 2010	Eind oktober is het rapport "Nederlandse 15-jarigen en de natuurwetenschappen – Hun kennis, vaardigheden en visie volgens PISA" opgeleverd door de drukkerij. In november is het rapport naar alle vestigingen van VO-scholen gestuurd. Ook OCW en het Freudenthal Instituut (samenwerkende organisatie) hebben een aantal exemplaren ontvangen. Het project is eind 2010 afgerond.
Toegekende subsidie 2010	Egalisatie 2009 : € 33.161,89
Geraamde realisering per 31 december 2010	Totaal : € 33.211,60 Personele kosten: € 22.594 Activiteitenkosten: € 10.617,60
Prognose egalisatie	€ 0

2^e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam Functie : Consultant Telefoonnummer
Projectnaam	ESLC (European Survey on Language Competences) Nederland
Projectcode	Cit/6.2b-8-24 (verplichtingnummer 61500-52155)
Realisatie van het project per 1 december 2010	<ul style="list-style-type: none"> • De Field Trial is uitgevoerd en de resultaten zijn opgestuurd naar het consortium. Dit betekent dat de volgende activiteiten zijn uitgevoerd: training toetsleiders, afname op deelnemende scholen, beoordelen van toetsen, invoeren data toetsen. • De voorbereiding van de Main Survey is gestart. Dit houdt in: sampling informatie aanleveren, toetsleiders werven, databank opzetten en documentatie (handleidingen) aanpassen. • ESLC ambassadeurs hebben scholen geworven voor deelname aan de Main Survey (februari – maart 2011). • Eind november wordt op alle deelnemende scholen de 'Routing test' afgenomen. Deze informatie moet uiterlijk 1 december naar het Consortium gestuurd worden. Het Consortium zal vervolgens zorgen voor de juiste toetsen voor de Main Survey op de USB-sticks. • Voor de afname van de Main Survey verzorgt een extern bedrijf de afname op de scholen. De toetsleiders begeleiden de afname. •
Toegekende subsidie 2010	Totaal : € 348.426 Personele kosten: € 204.480 Activiteitenkosten: € 143.946 Egalisatie 2009 : € 94.820,56
Geraamde realisering per 31 december 2010	Totaal : € 340.424 Personele kosten: € 202.774 Activiteitenkosten: € 137.650
Prognose egalisatie	€ 102.822,56

2^e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	<p>Naam : </p> <p>Functie : Productmanager Schoolexamens</p> <p>Telefoonnummer: </p>
Projectnaam	Eindtoetsing en –beoordeling in nieuw vak Natuur Leven en Technologie (NLT)
Projectcode	Cit/6.2b-9-11 (vervolg op Cit/6.2b-8-11 en Cit/6.2b-7-11) (verplichtingnummers 61500-61081, -61082 en -61083)
Realisatie van het project per 1 december 2010	<p>De activiteiten die in 2009 al grotendeels waren afgerond hebben in januari/februari 2010 hun definitieve beslag gekregen.</p> <p>Daarbij ging het om</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ screening van concept toetsmateriaal van vertraagde modules uit de 1e, 2e en 3e ontwikkelgolf ▪ screening van concept toetsmateriaal van modules uit de 4e en laatste ontwikkelgolf <p>Het resultaat van de inbreng van Cito is geëvalueerd voor 30 van de naar verwachting in totaal 52 te certificeren modules.</p>
Toegekende subsidie 2010	Egalisatie 2009: € 2.687,26
Geraamde realisering per 31 december 2010	Totaal : € 2.752,75
Prognose egalisatie	€ 0

2^e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam Functie : Manager Centrale examens Telefoonnummer
Projectnaam	Ontwikkeling gestandaardiseerde schooloverstijgende beoordelingsmethoden voor competenties
Projectcode	Cit/6.2b-9-13 (vervolg op Cit/6.2b-8-13 met verplichtingnummer 61500-50760) (verplichtingnummers 61500-61081, -61082 en -61083)
Realisatie van het project per 1 december 2010	In de eerste helft van 2010 heeft het accent van de werkzaamheden gelegen op het zoeken naar een minder complex elektronisch systeem voor het vastleggen van de beoordelingen van de competenties door de scholen. Daartoe is gekozen voor de aanpassing van een bestaand systeem geëigend voor mbo scholen. In de tweede helft van het jaar wordt een pilot met scholen opgezet. Daarbij worden de eerder in het project ontwikkelde gestandaardiseerde beoordelingsmethodiek van competenties ingepast in een speciaal ontwikkeld elektronisch scoringsprogramma. Het is te verwachten dat de scholen voor een deel pas na de jaarwisseling betrouwbare overzichten van beoordelingen aan Cito kunnen overhandigen waardoor het project ook door zal lopen na de jaarwisseling.
Toegekende subsidie 2010	Egalisatie 2009 : € 106.284,25
Geraamde realisering per 31 december 2010	Totaal : € 50.500 Personele kosten: € 41.900 Activiteitenkosten: € 8.600
Prognose egalisatie	€ 55.784,25 De werkzaamheden rond het uitproberen van het instrument op meerdere scholen kan pas in 2011 plaatsvinden. Daarvoor zal de egalisatie in 2011 worden gebruikt.

2^e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : Functie : Marktroepmanager VO, Unit PO-VO Telefoonnummer:
Projectnaam	Aanpassing en implementatie Kwaliteitsmonitor
Projectcode	Cit/6.2b-9-27 (verplichtingnummers 61500-61081, -61082 en -61083)
Realisatie van het project per 1 december 2010	<p>De drie doelen van het SLOA-project Aanpassing en implementatie Kwaliteitsmonitor (projectcode Cit/6.2b-9-27) zijn als volgt geformuleerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Updaten van het kwaliteitsmonitor instrument (in verband met de wijzigingen in examenprogramma's). • De kwaliteitsmonitor aanvullen / verbeteren aan de hand van de uitkomsten van het Inspectieonderzoek naar de kwaliteit van de schoolexamens zoals uitgevoerd door het Cito in 2009 (Inspectie van het onderwijs, 2009). • Onderzoeken op welke manier scholen het best geholpen kunnen worden als ze hulp vragen bij het verbeteren van hun schoolexamens en het gebruik van de kwaliteitsmonitor. <p>Overeenkomstig deze projectdoelen heeft het project de volgende producten opgeleverd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een verslag van een onderzoek naar het gebruik van de KSE (Burger, 2010); • een technisch en inhoudelijk geupdate monitor (o.a. algehele actualisering; aanpassing aan de nieuwe examenprogramma's; aanpassing aan de resultaten van het Inspectieonderzoek); • een aangepaste technische gebruikershandleiding; • een notitie waarin de update van de KSE wordt beschreven en verantwoord (Kuhlemeier & Tanger, 2010); • adviezen ten aanzien van de manier waarop scholen het best geholpen kunnen worden bij het verbeteren van de kwaliteit van het schoolexamen met behulp van een monitor (waarbij een onderscheid is gemaakt in adviezen ten van a) het gebruik van de KSE en b) de verdere verbetering van de monitor; zie hoofdstuk 3 van Kuhlemeier & Tanger, 2010). <p>De doelen, werkwijzen en resultaten van het project zijn beschreven en verantwoord in de volgende documenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kuhlemeier, H., & Tanger, J. (2010). <i>Afsluitende rapportage SLOA-project Kwaliteitsmonitor Schoolexamens (projectcode Cit/6.2b-9-27)</i>. Amhem: Cito. • Burger, I (2010). <i>Onderzoek naar het gebruik van de Kwaliteitsmonitor Schoolexamens</i>. Amhem: Cito.

Toegekende subsidie 2010	Egalisatie 2009 : € 78.189
Geraamde realisering per 31 december 2010	Totaal : € 59.054 Personele kosten: € 56.485 Activiteitenkosten: € 2.569
Prognose egalisatie	€ 19.135 Dit project wordt in 2010 afgerond conform bovenstaande realisatie beschrijving. De egalisatie wordt niet in 2011 ingezet.

2^e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : Functie : Clustermanager Centrale examens Telefoonnummer
Projectnaam	Examens gedocumenteerd schrijven en examens leesvaardigheid Nederlands havo-vwo
Projectcode	Cit/6.2b-9-28 (vervolg op Cit/6.2b-8-28) (verplichtingnummers 61500-61081, -61082 en -61083)
Realisatie van het project per 1 december 2010	<p>De CEVO (inmiddels: CvE) heeft in overleg met de VLLT het initiatief genomen om te onderzoeken of het mogelijk en wenselijk is bij het centraal examen Nederlands havo en vwo schrijfvaardigheid ('gedocumenteerd schrijven') te toetsen in een eigen zitting naast een zitting voor het toetsen van leesvaardigheid. Dit doet recht aan de breedte van het examenprogramma, waaraan sinds kort op de meeste scholen ook weer literatuur binnen het vak Nederlands is toegevoegd. Door een eigen zitting schrijfvaardigheid kan ook meer aandacht worden besteed aan de beoordeling van de schrijfvaardigheid en productieve vaardigheden. Aandacht voor de beheersing van beide staat in de belangstelling o.a. bij het vervolgonderwijs.</p> <p>De CEVO (inmiddels CvE) heeft een projectplan opgesteld "Naar een ander examen Nederlands". De werkzaamheden van Cito vallen binnen dit plan. Als deel van het project wordt gezocht naar een betrouwbare methode voor de beoordeling van de schrijfvaardigheid.</p> <p>In 2008 is een start gemaakt met de werkzaamheden en zijn contacten gelegd met pilotscholen. In 2009 werden proefexamens ontwikkeld en uitgetoetst. De beoordelaarsovereenstemming bleek nog onder de maat. In 2010 werd een verbeterd correctiemodel ontwikkeld en wordt een proef uitgevoerd met het ontwikkelen en opstellen van een schaal met voorbeelduitwerkingen, met bijbehorende kwaliteitsbeschrijvingen. Een proef met het gebruik van deze schaal met voorbeelduitwerkingen wordt momenteel - eind november 2010 - in het veld uitgezet, in februari wordt een rapportage opgesteld, dienende voor een advies aan OC&W omstreeks maart 2011.</p> <p>De werkzaamheden voor het project gedocumenteerd schrijven etc. zijn volledig uitgevoerd met behulp van de egalisatiegelden die beschikbaar waren op 1 januari op basis van Cit/6.2b-9-28 (vervolg op Cit/6.2b-8-28). De werkzaamheden waren in 2008 en 2009 minder omvangrijk dan oorspronkelijk in het projectplan verwacht. De subsidie die voor 2010 is aangevraagd voor de examenproductie Nederlands op basis van de resultaten van het oorspronkelijke project is in 2010 niet gebruikt.</p>

Toegekende subsidie 2010	Egalisatie 2009 : € 36.251,62
Geraamde realisering per 31 december 2010	Totaal: € 19.072 Personele kosten: € 10.472 Activiteitenkosten: € 8.600
Prognose egalisatie	€ 17.179,62 De egalisatie zal in 2011 worden gebruikt voor het afronden van de werkzaamheden.

2^e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : Functie : Manager Centrale examens Telefoonnummer:
Projectnaam	Onderzoek tweede correctie centrale examens
Projectcode	Cit/6.2b-9-34 (verplichtingnummers 61500-61081, -61062 en -61083)
Realisatie van het project per 1 december 2010	Voor een gedetailleerde beschrijving van de te leveren producten en prestaties zij verwezen naar het betreffende Subsidieverzoek Sloa 2009 en het Activiteitenverslag Sloa 2009. In dit laatste verslag is aangegeven dat een aantal activiteiten doorgeschoven is naar 2010 (onder andere de statistische analyse van de resultaten, het opstellen van het onderzoeksverslag en het bespreken van dit verslag met de resonansgroep alsook het opstellen van plannen voor een eventueel vervolg). De werkzaamheden zijn in de eerste helft van 2010 definitief afgerond.
Toegekende subsidie 2010	Egalisatie 2009 : € 11.752,28 Een deel van het project wordt gefinancierd vanuit de onderzoeksgelden in de mantel VWO.
Geraamde realisering per 31 december 2010	Totaal : € 11.752,28 Personele kosten: € 11.752,28 Activiteitenkosten: € 0
Prognose egalisatie	€ 0

2^e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam Functie : Houdt Cito Internationaal Telefoonnummer:
Projectnaam	Verbeterprogramma BES eilanden expertise en toetsen
Projectcode	Cit/6.2b-9-38 (IB/BES/141679)
Realisatie van het project per 1 december 2010	<p>In het kader van het Verbeterprogramma BES-eilanden is Cito bij twee activiteiten betrokken.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lidmaatschap van de Stuurgroep Verbeterplan BES-eilanden. Deze Stuurgroep adviseert het projectteam en het Ministerie bij het uitvoeren van werkzaamheden in het kader van het Verbeterprogramma BES-eilanden. 2. Afname toetsen Cito LOVS en VAS ter verkrijging van inzicht in de stand van zaken van het onderwijs in een aantal vak(gebieden) voor het primaire en secundaire onderwijs. Op basis van de resultaten op deze toetsen kunnen gerichte maatregelen ter verbetering van het onderwijs op de BES-eilanden genomen worden. <p>Uitgevoerde activiteiten <u>Onderdeel 1</u> (Stuurgroep BES-eilanden).</p> <p>Voor 2010 stonden vier bijeenkomsten gepland. Deze geplande bijeenkomsten hebben geen doorgang gevonden. Met OCW is afgesproken dat het overgebleven geld van dit onderdeel ingezet zal worden in de nieuwe offerte "Implementatie LOVS".</p> <p>Uitgevoerde activiteiten <u>Onderdeel 2</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Voor het LOVS hebben in mei 2010 diverse toetsafnames plaatsgevonden. Voor deze afnames zijn toetsen aangepast aan de doelgroep (bv. Vertaald in het Engels en Papiaments). De resultaten zijn door het projectteam geanalyseerd en de vergeleken met de afnames in 2009. De afnames in 2009 worden als nulmeting beschouwd. In januari 2011 zal een nieuwe ronde toetsafnames plaatsvinden. De toetsboekjes zijn wederom aangepast en digitaal naar de BES-eilanden gestuurd. Ook deze afnames zullen door het projectteam geanalyseerd worden. In juni 2011 zal de laatste afname plaatsvinden. Na overleg met OCW is besloten dat beide afnames (januari en juni 2011) nog in het kader van deze beschikking uitgevoerd zullen worden. • Voor het voortgezet onderwijs hebben ook afnames plaatsgevonden. Hiertoe zijn toetsen uit het Cito Volg- en AdviesSysteem (VAS) gebruikt. Ook deze toetsen zijn vertaald in het Engels en Papiaments. Cito heeft de resultaten geanalyseerd en de rapportage daarover naar de betrokken BES-eilanden gestuurd. In september is op de drie eilanden de nieuwe Entreetoets afgenomen. Cito

	<p>heeft ook van deze toets Rekenen/Wiskunde laten vertalen in het Engels en Papiaments. De scoreformulieren zullen in november bij Cito terug zijn en geanalyseerd worden. De rapportages zullen naar de betreffende eilanden gestuurd worden. Op verzoek van OCW is voor 2011 een offerte gemaakt om voor de drie eilanden nogmaals afnames van de VAS-toetsen te organiseren. Ook zal op verzoek nog een offerte gestuurd worden voor het afnemen van de IQ-toets.</p> <p>Voor de beide onderdelen is deels afgeweken van het oorspronkelijke voorstel. Dit is gebeurd na overleg met de Projectgroep BES-eilanden en het Ministerie.</p>
Toegekende subsidie 2010	<p>Totaal : € 88.824,16</p> <p>Egalisatie 2009: € 100.342,60</p>
Geraamde realisering per 31 december 2010	<p>Totaal : € 95.131,25</p> <p>Personele kosten: € 52.511,25</p> <p>Activiteitenkosten: € 42.620</p>
Prognose egalisatie	<p>€ 94.035,41</p> <p>In overleg met het ministerie OCW, is afgesproken dat de egalisatie 2010 ingezet kan worden voor uit te voeren activiteiten 2011 in het kader van het Verbeterprogramma BES-eilanden. Een voorstel daartoe is ingediend bij het Ministerie OCW.</p>

2^e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	<p>Naam : _____</p> <p>Functie : Produktmanager</p> <p>Telefoonnummer: _____</p>
Projectnaam	Intaketoets Persoonlijk Assistent Leraren (PAL) taal en rekenen
Projectcode	Cit/6.2b-9-39 (Verplichtingnummer 61500-59088)
Realisatie van het project per 1 december 2010	<p>Bij de toekenning van de opdracht is uitgegaan van ongeveer 1500 kandidaten in totaal (in een afnameperiode van 2009-2012) en ongeveer 400 per jaar.</p> <p>Vanaf mei 2009 t/m november 2010 hebben in totaal 203 studenten de Pal toets gemaakt. Voor 2010 zijn dit 69 kandidaten. In november is de toets slechts aan één kandidaat verstrekt. De aantallen blijven achter op de schattingen waarop de subsidie is toegekend dus ook de kosten die gemaakt worden blijven achter op de begroting.</p> <p>In het najaar van 2010 zijn de toetsen ververst.</p> <p>Ook in 2010 zal een egalisatiereserve ontstaan.</p> <p>N.B.Cito is levert alleen de toetsen uit aan de opleidingen. De overige organisatie-activiteiten worden door het Platform Bèta-techniek uitgevoerd.</p> <p>N.B. Er is sprake van een typefout in de beschikking. De subsidie heeft een looptijd van 4 jaar: van 2009 t/m 2012. In de beschikking staat een looptijd genoemd van 2009-2010.</p>
Toegekende subsidie 2010	<p>Egalisatie 2009 : € 6.110,75</p> <p>Toeckenning 2010: € 8.804,25</p>
Geraamde realisering per 31 december 2010	<p>Totaal : € 3.981</p> <p>Personele kosten: € 3.816</p> <p>Activiteitenkosten: € 165</p>
Prognose egalisatie	€ 10.934

2^e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : Functie : Manager Centrale examens Telefoonnummer:
Projectnaam	Aanvullende productie examens Russisch, Spaans, Turks en Arabisch havo-vwo
Projectcode	Cit/6.2b-9-44 (verplichtingnummer 61500-62387)
Realisatie van het project per 1 december 2010	De aanvullende productie voor de examens Russisch, Spaans, Turks en Arabisch havo-vwo is volgens plan verlopen. Het tijdpad voor de constructie en de afwerking van de examens is conform de realisatie van het project 'Examenproductie algemeen vormende vakken havo/vwo' De werkzaamheden zijn uitgevoerd conform planning.
Toegekende subsidie 2010	Egalisatie 2009 : € 64.783
Geraamde realisering per 31 december 2010	Totaal : € 64.783 Personele kosten: € 12.365 Activiteitenkosten: € 52.418
Prognose egalisatie	€ 0

2^e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam Functie : Marktgroepmanager SO/SBO Telefoonnummer:
Projectnaam	Indicatieve nulmeting van de referentieniveaus in het SO en SBO
Projectcode	Cit/6.2b-9-48 (verplichtingnummer 50500-544490)
Realisatie van het project per 1 december 2010	Conform afspraken is het onderzoek uitgevoerd met de gegevens van de proeftoets van januari 2010. De uitkomsten hiervan zijn in een rapport verwerkt en is op 19 november 2010 naar vertegenwoordigers van OCW, SO en SBO verstuurd. Op 24 november is het rapport besproken samen met dezelfde vertegenwoordigers uit OCW, SO en SBO.
Toegekende subsidie 2010	Toekenning 2010: € 8.000 Egalisatie 2009 : € 30.888
Geraamde realisering per 31 december 2010	Totaal : € 45.760 Personele kosten: € 45.760 Activiteitenkosten: € 0
Prognose egalisatie	€ 0

2^e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam: [REDACTED] Functie: [REDACTED] : Manager MBO Telefoonnummer:
Projectnaam	Centraal ontwikkelde examens taal en rekenen mbo niveau 4
Projectcode	Cit/6.2b-9-50 (verplichtingsnummer 61200-15811)
Realisatie van het project per 1 december 2010	<ul style="list-style-type: none"> - Er is met twee constructiegroepen (lezen en luisteren) een voorbeeldexamen Nederlandse taal 3F ontwikkeld, dat bestaat uit 50 gesloten opgaven in een algemene context. Het voorbeeldexamen is voorgelegd aan een resonansgroep. - Er is met een constructiegroep een voorbeeldexamen rekenen 3F ontwikkeld, dat bestaat uit 40 open en gesloten opgaven in een algemene context. Het voorbeeldexamen is voorgelegd aan een resonansgroep. - In december zal er een standaardsetting plaatsvinden voor beide examens. - De toetsdeskundigen hebben daarnaast deelgenomen aan de vergaderingen van de betreffende syllabuscommissies. - Als voorbereiding op de afname van de voorbeeldexamens zijn er in het kader van de implementatie van Examentester voorlichtingsbijeenkomsten gehouden. - In januari 2010 is geparticipeerd in de pilot "consequenties bedrijfsvoering". Deze pilot, onderleiding van CvE, heeft geresulteerd in een eindrapport. - Ten behoeve van de implementatie van Examentester is er bij Cito in de loop van 2010 een helpdesk opgezet. - Gedurende het gehele jaar is geparticipeerd in verschillende overleggen met OCW en CvE, waaronder de Werkgroep (tweewekelijks) en het Werkoverleg (tweewekelijks). <p>NB. In februari 2011 zal er een pre-pilotexamen Nederlandse taal en rekenen afgenomen worden op een beperkt aantal MBO-instellingen. In de offerte 9-50 is hiervan nog geen sprake. De extra activiteiten die hiermee samenhangen zijn in een aparte aanvraag geoffreerd met nummer 10-62.</p>

Toegekende subsidie 2010	Toekenning 2010: € 104.369,94 Egalisatie 2009 : € 381.753,99
Geraamde realisering per 31 december 2010	Totaal : € 313.680 Personeelskosten: € 275.710 Activiteitenkosten: € 37.970
Prognose egalisatie	€ 172.443,93 De looptijd is tot en met 2012.

2° Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : Functie : Manager Centrale examens Telefoonnummer:
Projectnaam	Aanvullende constructie centrale examens BB 2010
Projectcode	Cit/6.2b-9-51 (verplichtingnummer 61500-62387)
Realisatie van het project per 1 december 2010	Voor alle geplande vakken is de aanvullende constructie en afwerking van de papieren examens BB 2010 uitgevoerd en zijn de examens geleverd die CvE in de loop van het jaar extra vroeg. De papieren BB examens van 2010 zijn afgenomen op de scholen die geen gebruik maakten van de digitale examens. Die examens zijn genormeerd door CvE.
Toegekende subsidie 2010	Egalisatie 2009 : € 105.370,70
Geraamde realisering per 31 december 2010	Totaal : € 105.371 Personele kosten: € 90.371 Activiteitenkosten: € 15.000
Prognose egalisatie	€ 0

2^e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : Functie : Marktgroepmanager POAVO Telefoonnummer
Projectnaam	Beschikbaar stellen toets ten behoeve van het project 'Pilot verplaatsen Cito-Eindtoets'
Projectcode	Cit/6.2b-9-55 (verplichtingsnummer 50500-555302)
Realisatie van het project per 1 december 2010	<p>Conform het projectvoorstel heeft Cito een Eindtoets Basisonderwijs opgeleverd, die gebruikt is voor afname op 29, 30 en 31 maart 2010 door de scholen die hebben deelgenomen aan de 'Pilot verplaatsen Cito-Eindtoets'. Daartoe hebben de volgende activiteiten plaatsgevonden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ter beschikking stellen itemmateriaal • Opmaken opgavenboekjes 1e, 2e en 3e toetsdag en antwoordblad • Productie aangepaste versies opgavenboekjes • Reproductiekosten boekjes, antwoordblad en aangepaste versies • Scoringsmodule maken • Calibratie en equivalering • Afhandeling extra (aan)vragen pilotscholen • Inpakken, verzenden en formulierverwerking • Gereedmaken en printen rapportage • Coördinatie productie toets pilot <p>Enkele activiteiten – met name gerelateerd aan het ter beschikking stellen van de eindtoetsgegevens ten behoeve van het onderzoek door derden naar het effect van de verplaatsing van de eindtoets – hebben meer tijd gevergd dan van tevoren ingeschat. Dientengevolge zijn op dit moment nog niet alle werkzaamheden aangaande de afwikkeling van de pilot, afgerond.</p>
Toegekende subsidie 2010	Toekenning 2010: € 30.906 Egalisatie 2009 : € 121.830
Geraamde realisering per 31 december 2010	Totaal : € 172.900 Personele kosten : € 106.108 Activiteitenkosten : € 66.792
Prognose egalisatie	€ 0

2^e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Manager Centrale examens Telefoonnummer:
Projectnaam	Constructie vwo-havo-vmbo TL examens voor de pilot meerdere examenmomenten
Projectcode	Cit/6.2b-10-01 (vervolg op Cit/6-2b-8-29 (verplichtingnummer 61500-52209) en Cit/6-2b-8-01) (verplichtingnummers 61500-67764, -67765 en -67766)
Realisatie van het project per 1 december 2010	<p>Voor een gedetailleerde beschrijving van de te leveren producten en prestaties voor heel 2010 zij verwezen naar het betreffende Subsidieverzoek Sloa 2010. Hier wordt de realisatie van het project per 1 december 2010 vermeld.</p> <p>De geplande activiteiten per 1 december liggen op schema. Voor alle door Cve gevraagde vakken zijn de examens voor het afname moment januari 2011 inhoudelijk afgerond. Zij worden gereed gemaakt om te drukken. Verder is de procedure van standardsetting op de augustus examens 2010 uitgevoerd en aan de standardsetting ten behoeve van de examens 2011 wordt gewerkt. Aan CVE zijn de adviezen voor de normering van de augustus examens 2010 uitgebracht en zijn voorbereidingen getroffen voor de normering van de januari examens 2011. De werkzaamheden voor de normering van de januari 2011 examens en de augustus 2011 examens kunnen pas in 2011 worden uitgevoerd.</p>
Toegekende subsidie 2010	Totaal : € 1.469.651 Personele kosten : € 995.279 Activiteitenkosten : € 474.372 Egalisatie 2009 : € 195.214,80
Geraamde realisering per 31 december 2010	Totaal : € 1.153.000 Personele kosten : € 928.000 Activiteitenkosten : € 225.000
Prognose egalisatie	€ 511.865,80

2^e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : Functie : Projectmanager ICT en examens VO Telefoonnummer:
Projectnaam	Ondersteuning scholen bij de implementatie van digitale centrale examens
Projectcode	Cit/6.2b-10-02 (vervolg op Cit/6-2b-9-02) (verplichtingnummers 61500-67764, -67765 en -67766)
Realisatie van het project per 1 december 2010	<p>De uitvoering van de werkzaamheden verloopt volgens planning. In de afgelopen periode zijn de volgende activiteiten uitgevoerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - inrichten en openstelling ict-examenhelpdesk voor scholen - beantwoorden van vragen van de scholen op technisch en organisatorisch gebied ten aanzien van digitale examens (zowel telefonisch als via email) - uitvoeren ondersteunende werkzaamheden in het kader van de uitvoering van de systeemcheck door scholen (o.a. verstrekken benodigde materialen, analyseren afnamegegevens, verzorgen online individuele terugkoppeling systeemcheck-resultaten via een webpagina voor scholen) - uitvoeren onderhoud en beheer website met informatie over digitale examens voor scholen - het organiseren van voorlichtings- en evaluatiebijeenkomsten voor examensecretarissen, systeembeheerders en docenten van scholen vmbo, havo en vwo - periodiek bevragen van scholen over het functioneren van de examenhelpdesk via online enquêtes <p>Zowel de support aan scholen, de opzet van de systeemcheck, als de inhoud van de voorlichtingsmaterialen en de bijeenkomsten, heeft in nauwe samenwerking met CvE plaatsgevonden. Van het verloop van de implementatie en het functioneren van de helpdesk is een verslag gemaakt. In juni heeft in overleg met CvE een evaluatie plaatsgevonden en zijn besluiten voorbereid voor de verdere implementatie van digitale examens in het schooljaar 2010-2011. De scholen die deelnemen aan de digitale examens vmbo-BB/KB 2011 hebben conform planning begin november de examensoftware en bijbehorende handleidingen ontvangen. Aansluitend zijn twee landelijke voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd voor systeembeheerder en examensecretarissen van deze scholen. In december ontvangen de overige scholen de examensoftware en vinden twee aanvullende informatiebijeenkomsten voor deze scholen plaats.</p> <p>Ten opzichte van vorig jaar lijkt sprake van een zekere efficiencywinst. De uitrol van de software in november en december is in vergelijking met vorig jaar soepel verlopen, en levert verhoudingsgewijs weinig vragen of verzoeken om ondersteuning op. Mede als gevolg hiervan is de geraamde realisering per 31 december 2010 naar beneden bijgesteld.</p>

	In verband met de plannen voor verdere opschaling van digitale examens in ExamenTester zal het aantal nieuw deelnemende scholen in vmbo (met name GT), havo en vwo - en daarmee het beroep dat wordt gedaan op de HelpDesk - naar verwachting in 2011 weer toenemen.
Toegekende subsidie 2010	Totaal : € 370.000 Personele kosten: € 213.928 Activiteitenkosten: € 156.072
Geraamde realisering per 31 december 2010	Totaal : € 351.075 Personele kosten: € 218.060 Activiteitenkosten: € 133.015
Prognose egalisatie	€ 18.925

2° Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : Functie : Manager Centrale examens Telefoonnummer: --
Projectnaam	Extra productie papieren examens BB AV 2011
Projectcode	Cit/6.2b-10-03 (vervolg op Cit/6.2b-9-03) (verplichtingnummers 61500-67764, -67765 en -67766)
Realisatie van het project per 1 december 2010	De volgende werkzaamheden zijn uitgevoerd: Voor alle geplande vakken is de constructie en afwerking van de papieren examens BB algemene vakken 2011 in volle gang. De examens worden ook bewerkt voor verzending door het bedrijfsbureau CE. De papieren BB examens van 2010 zijn afgenomen op de scholen die geen gebruik maakten van de digitale examens. Die examens zijn genormeerd door CvE. De egalisatie van het jaar 2010 zal worden gebruikt om de examens van 2011 af te ronden.
Toegekende subsidie 2010	Totaal : € 583.488 Personele kosten: € 414.028 Activiteitenkosten: € 169.460
Geraamde realisering per 31 december 2010	Totaal : € 455.000 Personele kosten: € 365.000 Activiteitenkosten: € 90.000
Prognose egalisatie	€ 128.488

2^e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Manager Centrale examens Telefoonnummer:
Projectnaam	Productie digitale examens algemene vakken vmbo KB 2011-2012
Projectcode	Cit/6.2b-10-04 (vervolg op Cil/6-2b-8-30 (verplichtingnummer 61500-52209) en Cit/6-2t-8-04) (verplichtingnummers 61500-67764, -67765 en -67766)
Realisatie van het project per 1 december 2010	De volgende werkzaamheden zijn uitgevoerd: De afname van de digitale KB examens in 2010 is op de pilotscholen goed verlopen en de digitale examens zijn genormeerd. De constructie van de digitale examens KB afnamejaar 2011 verloopt volgens planning en nadert het laatste stadium met de werkzaamheden van het bedrijfsbureau CE. Het traject van vaststellen door de CvE vaksectie is in volle gang. Er is een start gemaakt met de constructie van de digitale KB examens 2012. Deze constructie zal in 2011 doorlopen.
Toegekende subsidie 2010	Totaal : € 1.460.721 Personele kosten: € 1.217.089 Activiteitenkosten: € 243.632 Egalisatie 2009 : € 179.671,69
Geraamde realisering per 31 december 2010	Totaal : € 1.150.000 Personele kosten: € 930.000 Activiteitenkosten: € 220.000
Prognose egalisatie	€ 490.392,69 De egalisatie zal in 2011 worden gebruikt om de productie van de examens voor het jaar 2012 voort te zetten.

2^e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	<p>Naam: [REDACTED]</p> <p>Functie: Clustermanager Centrale examens</p> <p>Telefoonnummer:</p>
Projectnaam	Herziening examenprogramma maatschappijwetenschappen havo- vwo, bijdrage Cito
Projectcode	Cit/6.2b-10-05 (verplichtingnummers 61500-67764, -67765 en -67766)
Realisatie van het project per 1 december 2010	<p>Toetsdeskundige Cito participeert in de CvE-syllabuscommissie CE. Geeft adviezen met betrekking tot toetsbaarheid nieuwe examenprogramma (adviesrapport commissie Schnabel). Verder voert de toetsdeskundige literatuuronderzoek uit met betrekking tot nieuwe ontwikkelingen op het gebied van sociologie en politicologie.</p> <p>In het kader van de syllabus CE ontwikkelt Cito proefconcepten voor nieuwe examenopgaven. Deze zullen in de 2e helft van 2010 worden aangeboden aan en besproken in de syllabuscommissie. Bovenstaande participatie en literatuuronderzoek zijn en worden uitgevoerd.</p> <p>De productie van voorbeeldopgaven is gestart, maar verloopt moeizaam. Er is nog vele onduidelijkheid over de vernieuwing die mogelijk cq. gewenst is op het gebied van centrale examinering. Daarom wordt in december 2010 een externe constructeur ingeschakeld om extra voorbeeldopgaven te schrijven: extra vergoeding voor uitbesteed werk € 1.000.</p>
Toegekende subsidie 2010	<p>Totaal : € 28.600</p> <p>Personele kosten: € 28.600</p> <p>Activiteitenkosten: €</p>
Geraamde realisering per 31 december 2010	<p>Totaal : € 29.000</p> <p>Personele kosten: € 28.600</p> <p>Activiteitenkosten: € 400</p>
Prognose egalisatie	€ 0

2^e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : Functie : Clustermanager Centrale examens Telefoonnummer
Projectnaam	Pilot geschiedenisexamens CHMV ('de Rooy')
Projectcode	Cit/6.2b-10-06 (vervolg op Cit/6.2b-9-06 met verplichtingnummer 61500-61081/-082/-083)) (verplichtingnummers 61500-67764, -67765 en -67766)
Realisatie van het project per 1 december 2010	<p>Toetsdeskundige Cito heeft geparticipeerd in de werkgroep en in de projectleiding .</p> <p>Voor de pilot 2010 zijn twee tijdvakken havo en twee tijdvakken vwo vastgesteld en afgenomen. Derde tijdvak pilot havo is niet gerealiseerd ivm capaciteitstekort (egalisatie schuift door naar 2011).</p> <p>Voor de pilot 2011 is de productie gestart van twee tijdvakken vwo en drie tijdvakken havo</p> <p>De toetsdeskundige Cito heeft een vakinhoudelijke en toetstechnische bijdrage geleverd in de syllabuscommissie geschiedenis havo/vwo.</p> <p>De toetsdeskundige Cito heeft meegewerkt aan de totstandkoming van het evaluatierapport pilot geschiedenis havo en vwo 2010. Op dit moment participeert hij in het overleg tussen betrokken partijen en OCW over de vervolgkeuzes.</p>
Toegekende subsidie 2010	<p>Totaal : € 315.883</p> <p>Personele kosten: € 231.412</p> <p>Activiteitenkosten: € 84.471</p> <p>Egalisatie 2009 : € 53.093,77</p>
Geraamde realisering per 31 december 2010	<p>Totaal : € 281.382</p> <p>Personele kosten: € 196.911</p> <p>Activiteitenkosten: € 84.471</p>
Prognose egalisatie	<p>€ 87.594,77</p> <p>Deze egalisatie zal weer doorgeschoven worden naar de examenproductie voor 2011 en 2012. Streven is om voor pilot Geschiedenis vwo een 3e tijdval te maken voor 2012. Daarnaast vinden er voor de examens 2011 nog afrondende werkzaamheden plaats in het kalenderjaar 2011, terwijl de financiering daarvoor was opgenomen in de begroting 2010. Dat verklaart deels de grotere omvang van de egalisatie.</p>

2^e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : Functie : Clustermanagers Centrale examens Telefoonnummer:
Projectnaam	Experimentele pilot examens bij nieuwe examenprogramma's havo en vwo (economie, natuurkunde, scheikunde, wiskunde en biologie)
Projectcode	Cit/6.2b-10-07 (vervolg op Cit/6-2b-9-07 met verplichtingnummer 61500-61081/-082/-083) (verplichtingnummers 61500-67764, -67765 en -67766)
Realisatie van het project per 1 december 2010	<p>Biologie, natuurkunde en scheikunde De examens biologie, natuurkunde en scheikunde 2010, eerste en tweede tijdvak zijn afgenomen en geëvalueerd. De evaluatie bracht aan het licht dat er in het veld veel waardering is voor deze pilot-examens. Daarnaast blijven er aandachtspunten die meegenomen worden in de constructie van toekomstige examens. Voor Havo is in voorjaar 2010 voor alle drie vakken een derde tijdvak geconstrueerd. Dit examen is ingezet in augustus en dient tevens als calamiteitenexamen. De inhoud blijft geheim. Tevens hebben cito toetsdeskundigen hun medewerking verleend aan de algemene evaluatie van SLO. Hij zal zijn evaluatieverslag, inclusief de evaluatie van de examens, in december aanbieden aan het ministerie.</p> <p>Wiskunde De eerste pilotexamens wiskunde zijn nu in de maak voor Havo wiskunde A en B. Bij beide vakken zijn de eerste tijdvakken geconstrueerd en zullen nog dit kalenderjaar worden vastgesteld. De tweede tijdvakken zullen daar binnen 2 maanden op volgen.</p> <p>Economie . Pilotexamens economie havo en vwo 2010-1 en 2010-2 zijn vastgesteld en afgenomen . Examens 2011 (4 tijdvakken) zijn geconstrueerd en gescreend intern en extern. Worden binnenkort gescreend op correct NL en vervolgens vastgesteld. . Voor havo 2012 (regulier) is de werkversie syllabus CE (CvE) gescreend en gereviseerd. Productie examens 2012 is opgestart: voor havo 3 tijdvakken regulier, voor vwo 2 tijdvakken pilot. . Voor vwo 2010 zal een evaluatierapport opgesteld worden door SLO. Cito zal daarvoor onderdelen verzorgen. Dit evaluatierapport wordt begin december 2010 in conceptvorm aangeboden aan OCW. . Cito toetsdeskundigen hebben een bijdrage geleverd (workshop+lezing verzorgd) aan de nascholing van de docenten economie (CNA van UvA).</p>
Toegekende subsidie 2010	Totaal : € 1.107.331

	Personele kosten: € 745.932 Activiteitenkosten: € 361.399 Egalisatie 2009 : € 555.111,37
Geraamde realisering per 31 december 2010	Totaal : € 1.258.548 Personele kosten: € 754.182 Activiteitenkosten: € 504.366
Prognose egalisatie	€ 403.894,37 Een deel van deze egalisatie zal gebruikt worden om bij de exacte vakken de pilotexamens 2011 af te maken in voorjaar 2011. Tevens moet de syllabus economie vwo worden bijgesteld. Hiervoor zijn uren toetsdeskundige nodig die niet zijn voorzien in een ander project. Bij economie havo en bij de exacte vakken moeten de ankers worden aangepast voor de normhandhaving. Dit als gevolg van het feit dat straks de ankers niet meer passen omdat er nieuwe examenprogramma's zijn gekomen.

2^e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam Functie : Marktgroepmanager VO, Unit PO-VO Telefoonnummer:
Projectnaam	Masterplan Implementatie ERK voor de MVT
Projectcode	Cit/6.2b-10-08 (verplichtingnummer 61500-75048)
Realisatie van het project per 1 december 2010	<ul style="list-style-type: none"> - Ontwikkeling van voorbeeld- en oefentoetsopgaven voor het schatten van ERK-niveaus bij lees- en luistervaardigheid Duits, Engels, Frans en Spaans heeft plaatsgevonden. Deze opgaven zijn te vinden op de website (Masterplan) ERK van de SLO. - Het ijken van voorbeeld- en toetsopgaven op nationaal niveau om een inschatting te maken van de ERK-niveaus bij lees- en luistervaardigheid, is gebeurd. - Het ontwikkelen van certificerende ERK-toetsen voor lees- en luistervaardigheid wordt in het Masterplan genoemd en is door Cito gerealiseerd, maar is niet uitgevoerd met SLOA-subsidie. - Het doen van onderzoek naar leeropbrengsten op het gebied van lees- en luistervaardigheid Frans, Duits en Engels in het voortgezet onderwijs heeft plaatsgevonden; er hebben proefafnames plaatsgevonden voor toetsen leesvaardigheid (A2 tot met B2) en luistervaardigheid (A1 en B1), zodat een goede inschatting gemaakt kan worden van het niveau van Nederlandse leerlingen. De resultaten van deze onderzoeken staan op de website van Cito. - Het afstemmen van de centrale examens mvt VO op het ERK (Arabisch, Duits, Engels, Frans, Russisch, Spaans en Turks) is uitgevoerd in de vorm van een door Cito geschreven reactie op het voorstel van de SLO hoe het ERK te verankeren in de examenprogramma's. - Daarnaast heeft Cito de deelprojectcoördinatie voor bovenstaande werkzaamheden uitgevoerd.
Toegekende subsidie 2010	Totaal : € 108.000 Personele kosten: € 97.240 Activiteitenkosten: € 10.760
Geraamde realisering per 31 december 2010	Totaal : € 101.928 Personele kosten: € 100.386 Activiteitenkosten: € 1.542

Prognose egalisatie	€ 6.072 Dit project is in 2010 afgerond conform de hierboven beschreven realisatie. De egalisatie zal in 2011 niet ingezet worden.
---------------------	--

2^e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam Functie : Productmanager Schoolexamens Telefoonnummer: 000
Projectnaam	Ontwikkeling schoolexamens nieuwe examenprogramma's havo en vwo biologie, natuurkunde, scheikunde en economie
Projectcode	Cit/6.2b-10-09 (vervolg op Cit/6.2b-9-09 met verplichtingnummer 61500-081/-082/-083) (verplichtingnummers 61500-67764, -67765 en -67766)
Realisatie van het project per 1 december 2010	<p>Economie havo: CD-rom met 24 voorbeeldopgaven is in december/januari gereed voor docenten.</p> <p>Economie vwo: proefafname van 37 opgaven is gestart.</p> <p>Natuurkunde havo: proefafname bijna afgerond van 7 schriftelijke toetsen en 3 praktische opdrachten (totaal 30 SLU).</p> <p>Natuurkunde vwo: constructie afgerond van 11 praktische opdrachten (totaal bijna 40 SLU). Door voortdurende onduidelijkheid over inhoud van het examenprogramma en verdeling over CE en SE was het niet mogelijk om schriftelijke opgaven te construeren.</p> <p>Biologie havo en vwo: constructie van 2 praktische opdrachten (totaal 24 SLU) en 6 schriftelijke opgaven (elk 1 a 2 lessen) is afgerond. Deze worden nu getry-out. Een aantal opgaven wordt nog geconstrueerd.</p> <p>Scheikunde havo en vwo: constructie van 7 praktische opdrachten, met varianten voor havo en vwo is (vrijwel) afgerond. Er zullen nog enkele schriftelijke opgaven worden geconstrueerd.</p> <p>Bij aanvang van het project in 2008 waren voor deze vakken CD-roms met voorbeeldopgaven voorzien in 2010. Door langdurige onduidelijkheid over de examenprogramma's, problemen met het vinden van gekwalificeerde constructiegroepleden (binnen de pilotscholen) en het uitstellen van de invoeringsdata, is de planning in de afgelopen jaren opgeschoven. De opleverdata van de CD-roms met voorbeeldopgaven zijn nu als volgt</p> <p>Economie havo: januari 2011 (volgens oorspronkelijk plan)</p> <p>Economie vwo: najaar 2011</p> <p>Natuurkunde havo: voorjaar 2011</p> <p>Natuurkunde vwo: najaar 2012</p> <p>Biologie havo en vwo: najaar 2012</p> <p>Scheikunde havo en vwo: najaar 2012</p> <p>De opleverdata voor natuurkunde, biologie en scheikunde zijn ruim op tijd voor de geplande invoering van de nieuwe examenprogramma's in leerjaar 4 (schooljaar 2013/2014). In het schooljaar 2011/2012 is een proefafname bij de pilotscholen voorzien.</p>

Toegekende subsidie 2010	Totaal : € 123.600 Personele kosten: € 102.960 Activiteitenkosten: € 20.640 Egalisatie 2009 : € 101.336,91
Geraamde realisering per 31 december 2010	Totaal : € 200.000 Personele kosten: € 160.000 Activiteitenkosten: € 40.000
Prognose egalisatie	€ 24.936,91

2^e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	<p>Naam: XXXXXXXXXXXX</p> <p>Functie: XXXXXXXXXXXX Marktgroepmanager SO/SBO</p> <p>Telefoonnummer: XXXXXXXXXXXX</p>
Projectnaam	Ontwikkeling Cito Leerling- en onderwijsvolgsysteem voor het speciaal (basis)onderwijs
Projectcode	Cit/6.2b-10-16 (verplichtingnummer 50500-555041)
Realisatie van het project per 1 december 2010	<p>Conform de planning is het volgende gerealiseerd:</p> <p><i>Cluster 1</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - De gegevens van de proeftoets met aangepaste items voor slechtziende leerlingen zijn geanalyseerd. Met de data uit de proeftoets worden aangepaste toetsen voor slechtziende leerlingen samengesteld. - Organisatie van een velddag in januari/februari 2011 is gestart. - Eerste inventarisatie van gewenste aanpassingen voor brailleleerlingen is gemaakt. <p><i>Cluster 2, Cluster 4 en SBO:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Toetsboekjes voor het proefonderzoek in januari 2011 voor begrijpend lezen, spelling en rekenen-wiskunde zijn samengesteld met nieuwe en bestaande items. - Itemconstructie rekenen-wiskunde vindt plaats. - Onderzoeksdesign is verder uitgewerkt en op basis daarvan zijn scholen voor deelname gewonnen. - Scholen hebben zich ingeschreven voor deelname aan het proefonderzoek van januari 2011. Aantal deelnemende scholen cluster 2: 20, cluster 4: 19, SBO 47. Aantal deelnemende leerlingen cluster 2 rond 700, cluster 4: rond de 600, SBO rond de 1700. Werving vindt nog plaats en wordt in de laatste week van november afgerond. - Om voldoende data voor het onderzoek te krijgen zijn ook scholen benaderd uit het reguliere basisonderwijs. Aantal deelnemende scholen is 69, deelnemende leerlingen is ongeveer 1650. - Samen met het Platform is op 16 september een bijeenkomst georganiseerd om draagvlak te creëren voor deelname aan proeftoetsen. - De toetsen Begrijpend lezen, Rekenen-Wiskunde voor VSO en PrO zijn beperkt aangepast aan de doelgroep op basis van een behoefte-inventarisatie. - 12 scholen voor VSO en PrO nemen deel aan de proeftoetsing; dit gaat om ongeveer 1000 leerlingen. - Evaluatie van de proeftoets in VSO en PrO wordt voorbereid inclusief schoolbezoeken.

	<ul style="list-style-type: none"> - Er is een voorspellingsmodel ontwikkeld voor het instrument van het Ontwikkelingsperspectief. Onderzocht wordt of deze manier een voldoende betrouwbare voorspelling oplevert. De voorbereiding voor het inbouwen van het ontwikkelingsperspectief in het Computerprogramma LOVS is gestart. <p>Cluster 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De toetsactiviteiten voor taal en rekenen zijn geëvalueerd met de scholen. - Aan de hand van de inventarisatie zijn de toetsactiviteiten voor taal en rekenen bijgesteld. - Gestart met de voorbereiding van een onderzoek voor de bepaling van de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid van de toetsactiviteiten ten behoeve van een Cota goedkeuring. - Gestart met de voorbereiding van een procedure voor standaardsetting om de toetsactiviteiten te normeren. - Gestart met de ontwikkeling van een handleiding toetsgebruik voor mytyl-tyltylscholen.
Toegekende subsidie 2010	Totaal : € 750.000 Personele kosten: € 565.000 Activiteitenkosten: € 185.000 Egalisatie 2009 : €100.000
Geraamde realisering per 31 december 2010	Totaal : € 863.144 Personele kosten: € 665.000 Activiteitenkosten: € 198.144
Prognose egalisatie	€ 0

2^e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam Functie : Hoofd Psychometrisch Onderzoek- en Kenniscentrum Telefoonnummer:
Projectnaam	Onderzoek naar een andere weging SE / CE
Projectcode	Cit/6.2b-10-17 (vervolg op Cit/6.2b-9-17 met verplichtingnummer 61500-081/-082/-083) (verplichtingnummer 61500-75082)
Realisatie van het project per 1 december 2010	De analyse op de 2010 data zijn uitgevoerd en teruggerapporteerd. Aanvullend is een onderzoeksvraag behandeld over het effect van een mogelijke verschuiving van de cesuur bij de examens vmbo-kb. Samenhangend met deze laatste onderzoeksvraag moet ook nauwkeurigheid van de uitslagbepaling nog worden bepaald. Met dit onderzoek zal in 2010 een begin worden gemaakt maar de afronding hiervan ligt in 2011.
Toegekende subsidie 2010	Totaal : € 27.656 Personele kosten: € 27.456 Activiteitenkosten: € 200 Egalisatie 2009 : € 9.896
Geraamde realisering per 31 december 2010	Totaal : € 27.658 Personele kosten: € 27.654 Activiteitenkosten: € 4
Prognose egalisatie	€ 9.894 De egalisatie zal in 2011 worden ingezet voor afronding van de werkzaamheden.

2^e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : Functie : Hoofd Research PU/VO Telefoonnummer: ---
Projectnaam	PPON-Jaarlyks
Projectcode	Cit/6.2b-10-18 (vervolg op Cit/6-2b-9-18 met verplichtingnummer 50500-525658) (verplichtingnummers 50500-596672)
Realisatie van het project per 1 december 2010	<p>In 2010 zijn de volgende activiteiten uitgevoerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Afronding (redactionele bewerking en internetpublicatie) van de rapportage van de tweede meting van 2009; • presentatie uitkomsten aan de Inspectie van het Onderwijs t.b.v. het onderwijsverslag; • Steekproeftrekking voor onderzoek in groep 4; • Uitvoering veldwerk in groep 4 in de maanden mei-juni • Invoer van gegevens van scholen in database in de maanden juli-augustus; • voorbereiding van de psychometrische analyses van Eindtoetsgegevens 2010. <p>Extra tijd blijkt nodig voor het analyseren van data voor drie jaar op rij. Dit brengt de nodige statistische problemen met zich mee, immers de toetsen voor groep 4 zijn grotendeels gelijk, maar die voor de Eindtoets worden elk jaar vernieuwd.</p> <p>Ook liep dit jaar voor het eerst de toets leestempo mee in de peiling, hetgeen extra aandacht en tijd vergde wat de invoer betreft. De analyses zullen dit jaar worden afgerond. De rapportage zal in begin 2011 worden opgeleverd, voorafgaand aan de activiteiten voor het onderwijsverslag van de inspectie.</p> <p>De werkzaamheden verlopen volgens plan.</p>
Toegekende subsidie 2010	<p>Totaal : € 59.320</p> <p>Personele kosten: € 34.320</p> <p>Activiteitenkosten: € 25.000</p> <p>Egalisatie 2009 : € 62.433,32</p>
Geraamde realisering per 31 december 2010	<p>Totaal : € 116.309</p> <p>Personele kosten: € 60.489</p> <p>Activiteitenkosten: € 55.820</p>
Prognose egalisatie	<p>€ 5.444,32</p> <p>Dit zal worden aangewend voor de productie van de rapportage.</p>

2^e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam Punctie : Manager Centrale examens Telefoonnummer:
Projectnaam	Beroepsgericht schrijven Nederlands bij cspe vmbo
Projectcode	Cit/6.2b-10-26 (vervolg op Cit/6.2b-9-26 met als verplichtingnummer 61500-081/-082/-083) (verplichtingnummers 61500-67764, -67765 en -67766)
Realisatie van het project per 1 december 2010	Het format voor de schrijfp opdrachten is gehanteerd bij het maken van de opdrachten bij de cspe's 2010. Op basis van de evaluatie van de constructie is de procedure voor het maken van de opdrachten 2011 aangepast om meer afstemming mogelijk te maken. Schrijfp opdrachten 2010 bij door CvE geselecteerde vakken zijn op pilot scholen uitgeprobeerd. De resultaten zijn geëvalueerd en hierover is verslag gedaan aan CvE.. Er zijn nieuwe schrijfp opdrachten passend bij de cspe's voor het examenjaar 2011 ontwikkeld en vastgesteld door CvE. In 2011 worden deze schrijfp opdrachten op pilotscholen afgenomen. De eventuele egalisatiegelden van 2010 worden in 2011 ingezet om de werkzaamheden rond de productie van de schrijfp opdrachten die eerst waren gepland in 2010 uit te voeren.
Toegekende subsidie 2010	Totaal : € 58.435 Personele kosten: € 51.480 Activiteitskosten: € 6.955 Egalisatie 2009 : € 11.716,60
Geraamde realisering per 31 december 2010	Totaal : € 71.000 Personele kosten: € 67.000 Activiteitskosten: € 4.000
Prognose egalisatie	€ 0

2° Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : Functie : Clustermanager Centrale examens Telefoonnummer:
Projectnaam	Syllabi ontwikkeling exacte vakken bij nieuwe examenprogramma's havo en vwo (natuurkunde, scheikunde, wiskunde en biologie)
Projectcode	Cit/6.2b-10-33 (vervolg project Cit/6.2b-9-33 met verplichtingnummer 61500-081/-082/-083 en Cit/6.2b-7-05) (Verplichtingnummers 61500-67764, -67765 en -67766)
Realisatie van het project per 1 december 2010	<p>Natuurkunde, Scheikunde en Biologie: In voorjaar 2010 zijn (kleine) aanpassingen aan de werkversies van de syllabi voorgesteld, besproken en doorgevoerd. Bij natuurkunde heeft dit geleid tot een aanscherping van de tekst en tot het nader verklaren van de begrippen kwalitatief en kwantitatief.</p> <p>Vlak voor de zomervakantie zijn de drie syllabuscommissies uit hun slaap gewekt om te starten met het schrijven van de syllabi bij de advies-examenprogramma's die in december aan het ministerie zullen worden aangeboden (Hiervoor is aanvullende financiering aangevraagd en toegekend. Projectnaam en code zijn echter op dit moment nog niet bekend. Daarom volgt hier een korte beschrijving). De syllabuscommissies (en dus ook de cito toetsdeskundigen die daarin zitting hebben) hebben regelmatig overlegd met de vernieuwingscommissies over de exacte formulering van deze advies examenprogramma's en de verdeling SE-CE. Dit in verband met de toetsbaarheid.</p> <p>Wiskunde De werkversies van de syllabi voor wiskunde A, B havo en vwo en voor wiskunde C vwo zijn geschreven en gepubliceerd.</p>
Toegekende subsidie 2010	Totaal : € 25.160 Personele kosten: € 17.160 Activiteitenkosten: € 8.000 Egalisatie 2009 : € 92.940,49
Geraamde realisering per 31 december 2010	Totaal : € 92.480 Personele kosten: € 87.230 Activiteitenkosten: € 5.250
Prognose egalisatie	€ 25.620,49

2° Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : Functie : Hoofd POK / Hoofd Research Telefoonnummer
Projectnaam	Monitor Doorlopende Leerlijnen
Projectcode	Cit/6.2b-10-41 (vervolg op Cit/6.2b-9-41) (verplichtingnummer 804AO-27579)
Realisatie van het project per 1 december 2010	<p>In het voorjaar zijn gegevens verzameld en bewerkt ten behoeve van deze monitor. Dit betrof in hoofdzaak gegevens met betrekking tot de diagnostische toetsen voor VO en MBO afgenomen in 2009 en 2010. Deze toetsen zijn gebaseerd op het referentiekader van de Expertgroep Doorlopende leerlijnen. In juni-juli is deze verzameling en analyse afgerond en de beschrijving van de uitkomsten gestart.</p> <p>Tegelijkertijd is onderzoek gedaan naar de mate van inhoudelijke overeenstemming tussen de diverse meetinstrumenten op het terrein van taal en rekenen, zoals die zijn ingezet in verschillende evaluaties (toetsen en examens). Ook de overeenstemming in moeilijkheidsgraad van de verschillende instrumenten is geanalyseerd. Voorts is er correlatieel onderzoek uitgevoerd voor de meest relevante toetsen en examens en is bias-onderzoek gedaan om informatie te krijgen over het effect van leerlingkenmerken op de itemscores.</p> <p>De resultaten van deze analyses zijn neergelegd in een publieksverslag dat zal uitkomen als OCW daartoe het signaal afgeeft. Daarnaast zijn de uitkomsten neergelegd in een wetenschappelijke verantwoording die daarna zal verschijnen. De werkzaamheden zijn uitgevoerd conform de planning. Door het uitstellen van de presentatie en rapportage naar voorjaar 2011 wordt een klein deel van de werkzaamheden verschoven naar 2011.</p>
Toegekende subsidie 2010	<p>Totaal : € 49.904</p> <p>Personele kosten: € 46.904</p> <p>Activiteitskosten: € 3.000</p> <p>Egalisatie 2009 : € 8.415,11</p>
Geraamde realisering per 31 december 2010	<p>Totaal : € 55.664</p> <p>Personele kosten: € 53.482</p> <p>Activiteitskosten: € 2.182</p>
Prognose egalisatie	€ 2.655,11

	De egalisatie zal ingezet moeten worden voor afronding en presentatie van de rapportage in 2011.
--	--

2^e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : Functie : Hoofd Psychometrisch Onderzoek- en Kenniscentrum Telefoonnummer:
Projectnaam	Evaluatie onderbouw en tweede fase VO
Projectcode	Cit/6.2b-10-47 (verplichtingsnummer 61500-62094)
Realisatie van het project per 1 december 2010	Voor het project zijn examendata verzameld in het havo eindexamenjaar. De inhoudelijke vergelijkingsprocedure wordt op dit moment uitgevoerd. Analyse van de resultaten en rapportage hierover zal plaatsvinden zullen grotendeels in december plaatsvinden maar kunnen vermoedelijk pas in de eerste maanden van 2011 worden afgerond. De toegekende subsidie betreft een meerjarige project dat in 2012 moet worden afgerond. Een deel van de werkzaamheden wordt verschoven naar 2011.
Toegekende subsidie 2010	Totaal : € 40.900 Personele kosten: € 37.650 Activiteitenkosten: € 3.250
Geraamde realisering per 31 december 2010	Totaal : € 25.400 Personele kosten: € 14.300 Activiteitenkosten: € 11.100
Prognose egalisatie	€ 15.500 Dit project heeft een looptijd tot en met december 2012. Bovenstaande egalisatie zal in de komende jaren ingezet worden.

2^e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam: _____ Functie: Manager Centrale examens Telefoonnummer: _____
Projectnaam	Onderzoek historisch perspectief niveau vmbo examens
Projectcode	Cit/6.2b-10-52 (Verplichtingnummers 61500-677764, -677765 en 674766)
Realisatie van het project per 1 december 2010	Het project verliep niet geheel volgens planning. Er is enige achterstand in de werkzaamheden geweest. Er zijn voor drie niveaus (BB, KB en GL/TL) en vier vakken (biologie, wiskunde, Engels en economie) toetsboekjes samengesteld die zijn beoordeeld op moeilijkheidsgraad door panels van deskundigen. De toetsboekjes zijn gemaakt door leerlingen op scholen en gecorrigeerd. De resultaten van de leerlingen op de vragen uit de verschillende jaren worden met elkaar vergeleken met psychometrische methoden. Eind dit jaar wordt een deelverslag gepubliceerd. Omdat er minder inzet is geweest bij het samenstellen en corrigeren van boekjes zal er egalisatie bij dit project ontstaan. Om een deel van de uitgelopen werkzaamheden te kunnen realiseren zal een deel hiervan in 2011 gebruikt moeten worden.
Toegekende subsidie 2010	Totaal : € 290.432 Personele kosten: € 213.928 Activiteitenkosten: € 76.504
Geraamde realisering per 31 december 2010	Totaal : € 131.000 Personele kosten: € 81.000 Activiteitenkosten: € 50.000
Prognose egalisatie	€ 159.432 Te verwachten is dat een deel van deze egalisatie in 2011 zal worden ingezet voor de oplevering van het definitieve verslag.

2^e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam: [REDACTED] Functie: Manager MBO Telefoonnummer:
Projectnaam	Ontwikkeling prototypes van centraal ontwikkelde examens Taal en Rekenen mbo niveau 2 en 3
Projectcode	Cit/6.2b-10-53 (verplichtingnummer 61200-16965)
Realisatie van het project per 1 december 2010	<ul style="list-style-type: none"> - Er is met een constructiegroep een prototype Nederlandse taal 2F ontwikkeld. Daarbij is steeds afgestemd met de ontwikkelcommissie. Er is een bijdrage geleverd aan de totstandkoming van het eindrapport van de ontwikkelcommissie, dat is aangeboden aan de Stuurgroep. - Er is met een constructiegroep een prototype rekenen 2F ontwikkeld. Daarbij is nauw samengewerkt met de ontwikkelcommissie (doorstartmodel). Er is een bijdrage geleverd aan de totstandkoming van het eindrapport van de ontwikkelcommissie, dat is aangeboden aan de Stuurgroep. - De prototypes zijn voorgelegd aan een resonansgroep (experts). - Daarnaast zijn ze aan het veld voorgelegd in een veldraadpleging. - In de loop van 2010 is deelgenomen aan verschillende overleggen met OCW en Cve.
Toegekende subsidie 2010	Totaal : € 180.833 Personele kosten: € 151.008 Activiteitenkosten: € 29.825
Geraamde realisering per 31 december 2010	Totaal : € 131.840 Personele kosten: € 118.690 Activiteitenkosten: € 13.150
Prognose egalisatie	€ 48.993 Gedurende de looptijd van het project prototypes 2F is gebleken dat een aantal activiteiten minder tijd vergden dan verwacht. Dit verklaart de egalisatie.

2^e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam: [REDACTED] Functie : Manager Centrale examens Telefoonnummer:
Projectnaam	Aanvulling op budgettair kader hoofdlijnenbrief CITO-WVO
Projectcode	Cit/6.2b-10-54 (verplichtingnummers 61500-677764, -677765 en 674766)
Realisatie van het project per 1 december 2010	De productie van de centrale examens en de ondersteunende activiteiten in het kader van dit project verlopen volgens planning. De examens van het jaar 2010 zijn afgenomen, geëvalueerd en genormeerd door CvE. De constructie van de examens 2011 is in volle gang en de constructie van de examens 2012 wordt opgestart. De betalingen aan derden bij de examenproductie betrokken verloopt volgens plan. Door een uitspraak van de Hoge Raad dat scholen geen BTW in rekening hoeven te brengen bij de vergoeding die de scholen krijgen voor docenten die examenopgaven voor Cito maken, zal er minder (€133.000) van dit aanvullend budget gebruik hoeven worden gemaakt dan oorspronkelijk berekend.
Toegekende subsidie 2010	Totaal : € 929.389 Personele kosten: € 429.389 Activiteitenkosten: € 500.000
Geraamde realisering per 31 december 2010	Totaal : € 796.000 Personele kosten: € 429.000 Activiteitenkosten: € 367.000
Prognose egalisatie	€ 133.389 De egalisatie zal in 2011 worden gebruikt om de opgelopen achterstand in de betaling van de constructiegroepleden in te lopen. Daarnaast wordt een deel van de egalisatie veroorzaakt door de uitspraak van de Hoge Raad dat scholen geen BTW meer in rekening hoeven te brengen.

2^e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : Functie : Hoofd Research Telefoonnummer:
Projectnaam	Diagnostische toetsen afnemen en verbeteren
Projectcode	Cit/6.2b-10-57 (verplichtingnummer 61500-71956)
Realisatie van het project per 1 december 2010	<p>a. Faciliteiten en ondersteuning, januari 2010 – mei 2010 De afnameperiode van de diagnostische toetsen taal en rekenen ligt weer achter ons. De resultaten van deze afnameperiode zijn op 2 juli 2010 gepresenteerd en zullen verder gebruikt worden ter input van de monitor taal en rekenen. Afsproken is dat deze presentatie van de resultaten ook aan andere belanghebbenden op OCW gegeven zal worden.</p> <p>In totaal zijn er 166.016 antwoordbladen (69.885 voor MBO, 96.131 voor VO) aangevraagd. Voor elk aangevraagd antwoordblad wordt conform afspraak een bedrag van 1 euro in rekening gebracht.</p> <p>Van deze aangevraagde antwoordbladen zijn er 81.692 retour gezonden en gescoord door Cito (26.412 door MBO, 55.280 door VO). Voor elk ingelezen antwoordblad wordt conform afspraak een bedrag van 1,50 euro in rekening gebracht.</p> <p>Er zijn meer antwoordbladen aangevraagd en er zijn meer antwoordbladen gescoord door Cito. De totale vergoeding bedraagt dan $166.016 + (81.692 * 1,5 \text{ euro}) = 288.554 \text{ euro}$.</p> <p>In de aanvraag is uitgegaan van inschrijving en afname door 60.000 leerlingen/deelnemers, goed voor 150.000 euro. De afrekening vindt conform afspraak op basis van nacalculatie plaats.</p> <p>Het restant bedraagt dan $288.554 - 150.000 = 138.554 \text{ euro}$. Door technische problemen rondom de rapportage hebben scholen langer (dan de 3 weken die voor verwerking stonden) op de rapportages moeten wachten. Elke school is afgelopen schooljaar in de gelegenheid geweest om de rapportages van de diagnostische toetsen te raadplegen.</p> <p>b. Aanpassen (en proefafname) diagnostische toetsen, januari 2010 – oktober 2010 In de zomer van 2010 is er op basis van de proefafname waarbij onderzocht wordt hoe de nieuw ontwikkelde items functioneren, gewerkt aan het inhoudelijk aanpassen van de diagnostische toetsen. Met name op het gebied van lezen zijn de toetsen behoorlijk aangepast. De toetsen die horen bij het domein lezen</p>

	<p>bevatten nu tenminste één lange tekst. Deze aanpassing sluit beter aan bij de wijze van toetsen van lezen in het centraal examen VO. De aangepaste toetsen zijn af te nemen zijn vanaf 6 september 2010. De planning is dus gerealiseerd. De toetsen worden voor schooljaar 2010-2011 eerder dan verwacht beschikbaar gesteld aan de scholen.</p> <p>De aangevraagde personele kosten voor b. bedroegen: Personele kosten: € 191.784 ² Activiteitenkosten: € 50.050,-</p> <p>Met name doordat er sprake was van efficiencyvoordelen (het combineren van de proefafname van rekenen met de prepilot rekentoets voortgezet onderwijs), maar ook doordat een aantal werkzaamheden eerder afgerond waren dan gepland (met name het samenstellen van de aangepaste toetsen), is de verwachting dat de kosten voor b te hoog zijn. De verzendkosten gemaakt voor het onderzoek zijn lager uitgevallen dan aanvankelijk gedacht. De volgende kosten zijn gemaakt: Personele kosten: € 105.105,- (735 uren * 143 euro) Activiteitenkosten: € 59.358,91</p> <p>Teveel aangevraagd voor b: Personele kosten: 191.784 – 105.105 = 86.679 euro Activiteitenkosten: 50.050 – € 59.358,91 = - /-9.308,91 euro Totaal b: € 77.370,09 teveel aangevraagd.</p>
Toegekende subsidie 2010	<p>Totaal : € 391.834 Personele kosten: € 191.784 Activiteitenkosten: € 200.050</p>
Geraamde realisering per 31 december 2010	<p>Totaal : € 471.029,09 Personele kosten: € 105.105,00 Activiteitenkosten: € 365.924,09 ¹</p>
Prognose egalisatie	€ 0

2^e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam Functie : Marktgroepmanager VO, Unit PO/VO Telefoonnummer:
Projectnaam	Ontwikkeling eindtoetsen rekenen 2F en 3F voortgezet onderwijs
Projectcode	Cit/6.2b-10-58 (verplichtingnummer 61500-71956)
Realisatie van het project per 1 december 2010	Constructie en afname van de eindtoetsen 2F en 3F heeft in de eerste helft van 2010 plaatsgevonden. Er zijn 2 versies van een 2F-toets ontwikkeld en 2 versies van een 3F-toets. De afname van deze toetsen in maart-april 2010 is door driekwart van de scholen digitaal gebeurd. Na afname hebben de scholen een rapportage ontvangen. Ook is er een validatiedag georganiseerd met deskundigen op het gebied van rekenen. De digitale afname is goed verlopen, wat aanknopingspunten oplevert voor een vervolgproject. In september 2010 is er door middel van een eindverslag gerapporteerd richting het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.
Toegekende subsidie 2010	Totaal : € 191.345 Personele kosten: € 146.432 Activiteitenkosten: € 44.913
Geraamde realisering per 31 december 2010	Totaal : € 175.339 Personele kosten: € 159.302 Activiteitenkosten: € 16.037
Prognose egalisatie	€ 16.006 Dit project is in 2010 afgerond conform bovenstaande beschrijving van de realisatie. Er vinden in 2011 geen ontwikkeling en geen activiteiten plaats. N.B. Een vervolg op dit project is de nieuwe pilot centrale rekentoets VO die in 2011 in het kader van de SLOA zal worden uitgevoerd (Cit/6.2b-10-67).

2^e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam _____ Functie : Hoofd Research PO/VO Telefoonnummer:
Projectnaam	TEO -Toetsen voor Evaluatie Onderwijstijdverlenging
Projectcode	Cit/6.2b-10-59 (verplichtingnummer 50500-587255)
Realisatie van het project per 1 december 2010	<p>Cito levert een toets Begrijpend lezen en een toets Rekenen-wiskunde voor de septembermeting van groep 5 passend in het bestaande systeem van LOVS. Deze toetsen voldoen aan dezelfde kwaliteitseisen als de reguliere LOVS-toetsen en zijn geankerd aan de bestaande toetsen. De uitkomsten kunnen worden geplaatst op dezelfde vaardigheidsschalen als gebruikt in het LOVS. Deze toets zal worden ingezet bij de evaluatie van het project Onderwijstijdverlenging uitgevoerd door het TIER.</p> <p>De toetsen zijn inmiddels geproduceerd en vermenigvuldigd, evenals de speciaal daarvoor ontwikkelde antwoordbladen. Tevens is er een beknopte handleiding gemaakt voor de afname van deze toetsen door de leraren in groep 5.</p> <p>Er is afstemming met de activiteiten die worden uitgevoerd voor het aanvullende project, waarin de proefscholen en de controlescholen, vanuit Cito een aangepaste, dan wel een volledige Entreetoets krijgen ten behoeve van de evaluatie van het project Onderwijstijdverlenging.</p> <p>Het materiaal is verzonden en de scholen hebben inmiddels een rapportage ontvangen. Voor TIER wordt op basis van deze toetsen een bestand aangemaakt met alle gegevens voor de nulmeting. De activiteitenkosten waren hoger dan voorzien vanwege de benodigde inzet van ICT-ontwikkelaars voor de rapportage. De personele kosten voor Toetsdeskundigen daarentegen bleken mee te vallen, zodat bij elkaar de begrote omzet redelijk overeen stemt met de aanvraag.</p>
Toegekende subsidie 2010	Totaal : € 61.530 Personele kosten: € 52.910 Activiteitenkosten: € 8.620
Geraamde realisering per 31 december 2010	Totaal : € 61.053 Personele kosten: € 42.614 Activiteitenkosten: € 18.439
Prognose egalisatie	€ 477

2^e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : Functie : Consultant Telefoonnummer:
Projectnaam	PISA 2012 (Programme for International Student Assessment)
Projectcode	Cit/6.2b-10-60 (verplichtingsnummer 61500-70134)
Doel activiteit	Het verzamelen van data over de kennis en vaardigheden van 15-jarige leerlingen in Nederland op het gebied van leesvaardigheid, wiskunde en natuurwetenschappen. In deze cyclus van PISA ligt de nadruk op wiskundige geletterdheid.
Realisatie van het project per 1 december 2010	Verschillende voorbereidingen getroffen voor het vooronderzoek (Field Trial) in maart/april 2011: <ol style="list-style-type: none"> 1 <u>Steekproeftrekking scholen</u> Volgens planning uitgevoerd. 2 <u>Vertaling toetsoogaven</u> Vertaalproces gestart: eerste versie vertaling computertoets-opgaven en handleidingen volgens planning aangeleverd. Vorbereidingen voor vertaling overige opgaven en vragenlijsten gestart. 3 <u>Vorbereiding toetsafname</u> Toetsleiderstraining gepland, laptops voor computertoets besteld, contactgegevens scholen opgevraagd. <p>Werkzaamheden verlopen volgens planning. I.v.m. de verhuizing van Cito (eind december 2010) komt de planning voor begin 2011 onder druk te staan, maar voor de realisatie van de planning worden geen afwijkingen verwacht.</p>
Toegekende subsidie 2010	Totaal : € 133.560 Personele kosten: € 102.960 Activiteitenkosten: € 30.600
Geraamde realisering per 31 december 2010	Totaal : € 131.816 Personele kosten: € 101.101 Activiteitenkosten: € 30.715
Prognose egalisatie	€ 1.744

2^e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : Functie : Manager MBO Telefoonnummer:
Projectnaam	Aanvullende activiteiten ontwikkeling coe's mbo 4
Projectcode	Cit/6.2b-10-62 (verplichtingnummer 61200-19255) (Aanvulling bij SLOA-project Cit/6.2b-9-50)
Realisatie van het project per 1 december 2010	<ul style="list-style-type: none"> - Er zijn 5 voorlichtingsbijeenkomsten geweest ivm de implementatie van Examentester. Twee medewerkers van Cito hebben aan elke bijeenkomst een bijdrage aangeleverd. - Er zijn twee webpagina's ingericht ivm de aanmelding rond de voorlichtingsbijeenkomsten en de planning van de implementatie van examentester. - Voor de organisatie van de pre-pilot is de aanmelding georganiseerd en verwerkt; hiervoor is onder meer een webpagina ingericht. Er is een gestratificeerde steekproef genomen onder de aanmeldingen. Resultaat was dat 3000 deelnemers van 29 scholen participeren in de pre-pilot. Voor de deelnemers aan de pre-pilot is een aparte voorlichtingsbijeenkomst geweest waar twee Citomedewerkers aan hebben bijgedragen. - De pre-pilotexamens en de proef-op-de-som toetsen zijn samengesteld. Daarnaast is de correctiemodule getest ivm de open vragen in het rekenexamen. - Er zijn aanpassingen in Examentester ontwikkeld en getest: <ul style="list-style-type: none"> 1.aanpassing van de importmodule ivm de benodigde gegevens voor de beleidsrapportage 2.aanpassing aan de MBO-omgeving en het inrichten van een aparte dedicated server. - Op dit moment wordt gewerkt aan de aanpassing van de backoffice ivm de school- en beleidsrapportage. De ontwikkeling wordt begin december afgerond, waarna de nieuwe tools in december en januari getest gaan worden. - In december zijn er twee standaardbepaling-bijeenkomsten gepland voor de pre-pilot- en voorbeeldexamens 3F Taal en rekenen - Ten behoeve van het overleg met OCW en CvE zijn verschillende notities geschreven, onder meer over de normeringsprocedure voor de COE's en de itembankontwikkeling.
Toegekende subsidie 2010	Totaal : € 159.060,94 Personele kosten: € 82.368,00 Activiteitenkosten: € 76.692,94

Geraamde realisering per 31 december 2010	Totaal : € 116.601 Personele kosten: € 100.839 Activiteitenkosten: € 15.762
Prognose egalisatie	€ 42.459,34 In te zetten voor 2011 aangezien de aanvraag meerjarig is.

2^e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam Functie : Hoofd Research POAVO Telefoonnummer:
Projectnaam	TEO2 -Toetsen voor Evaluatie Onderwijstijdverlenging-2
Projectcode	Cit/6.2b-10-63 (verplichtingnummer 50500-608110)
Realisatie van het project per 1 december 2010	<p>Doel van dit prpject is het leveren van toetsen voor het project Onderwijstijdverlenging ten behoeve van de evaluatie op het septembermoment. Het project sluit aan op het een eerdere aanvraag ten behoeve van project Onderwijstijdverlenging (Cit/6.2b-10-59).</p> <p>Om leerlingen tussen scholen goed te kunnen vergelijken worden de CITO LOVS toetsen geleverd. De controlescholen krijgen de beschikking over de voor het project gewenste LOVS-toetsen. Zowel de interventiescholen als de controlescholen hebben het reken en lezen gedeelte van de Entreetoetsen ontvangen. De scholen krijgen de toetsen rechtstreeks toegestuurd door Cito. Dit gebeurt op basis van een door TIER aan te leveren scholenlijst. Dit zijn aparte voor dit onderzoek samengestelde toetsboekjes. De verwerking van de gegevens gebeurt met een afzonderlijk gemaakt antwoordblad. De output is tweeledig: een databestand ten behoeve van de effectmeting en rapportages aan de deelnemende scholen als extra service. Deze uitkomsten zullen worden ingezet bij de evaluatie van het project Onderwijstijdverlenging uitgevoerd door het TIER.</p> <p>De levering van toetsen voor het reguliere LOVS vindt op dit moment nog steeds plaats en dat zal tot het eind van dit jaar doorgaan, met een doorloop naar 2011. Scholen zullen de toetsen gaan inzetten op het medio-moment, dat is in de maanden januari en februari.</p>
Toegekende subsidie 2010	Totaal : € 61.695 Personele kosten: € 16.016 Activiteitenkosten: € 45.679
Geraamde realisering per 31 december 2010	Totaal : € 46.525 Personele kosten: € 10.722 Activiteitenkosten: € 35.803
Prøgnose egalisatie	€ 15.170

2^e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	<p>Naam _____</p> <p>Functie : Hoofd Research POAVO</p> <p>Telefoonnummer _____</p>
Projectnaam	Diagnostische toetsen afnemen
Projectcode	Cit/6.2b-10-64 (aangepaste versie) (verplichtingnummer 62500-75083)
Realisatie van het project per 1 december 2010	<p>Vanaf 6 september 2010 zijn scholen in het voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs in de gelegenheid om de diagnostische toetsen taal en rekenen af te nemen. Deze toetsen zijn aangepast op basis van een onderzoek voorjaar 2010 (zie Cit/6.2b-10-57). Scholen zijn geattendeerd op deze mogelijkheid door middel van een e-mailbericht, waarbij verwezen is naar het inschrijfformulier op de site van Cito.</p> <p>Momenteel zijn er ruim 165.000 antwoordbladen aangevraagd. De verdeling tussen VO en MBO is als volgt: VO: 120.584 antwoordbladen aangevraagd MBO: 46.780 antwoordbladen aangevraagd De verwachting is dat het totale aantal aangevraagde antwoordbladen de 180.00 zal passeren. Van deze hoeveelheid antwoordbladen is reeds ruim 20.000 gescoord. Het aantal nog te scoren antwoordbladen is niet goed te voorzien.</p> <p>Door enkele technische storingen is de rapportagemogelijkheid wat later op gang gekomen dan gepland. De scholen kunnen vanaf november de resultaten van de ingelezen antwoordbladen downloaden vanaf de Citoportal.</p>
Toegekende subsidie 2010	<p>Totaal : € 200.000</p> <p>Personele kosten: €</p> <p>Activiteitenkosten: € 200.000</p>
Geraamde realisering per 31 december 2010	<p>Totaal : € 214.000</p> <p>Personele kosten: €</p> <p>Activiteitenkosten: € 214.000</p> <p>Bij dit project vindt de afrekening plaats op basis van de werkelijke aantallen aangevraagde en verwerkte antwoordbladen.</p>
Prognose egalisatie	€ 0

	Er zullen ongetwijfeld nog veel bestellingen komen voor toetsproducten die in januari en februari moeten worden afgenomen en die nog niet in 2010 zijn geregeld. Daar is de egalisatie voor bedoeld.
--	--

2^e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : Functie : Manager MBO Telefoonnummer:
Projectnaam	Centraal ontwikkelde examens Taal en Rekenen mbo niveau (1), 2 en 3: voorbeeldexamens 2F
Projectcode	Cit/6.2b-10-65 (verplichtingnummer 61200-19327)
Realisatie van het project per 1 december 2010	In november is gestart met de werving van cg-leden. De startbijeenkomst van de constructiegroep Nederlandse taal en van die van rekenen zijn gepland in december 2010. Er zijn in november twee werkoverleg-bijeenkomsten geweest met CvE. Daarvan zal er in december 2010 ook nog 1 volgen.
Toegekende subsidie 2010	Totaal : € 36.608 Personele kosten: € 36.608 Activiteitenkosten: €
Geraamde realisering per 31 december 2010	Totaal : € 22.665 Personele kosten: € 22.165 Activiteitenkosten: € 500
Prognose egalisatie	€ 13.943 In te zetten in 2011 aangezien de aanvraag meerjarig is.

2^e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : Functie : Marktgroepmanager VO Telefoonnummer:
Projectnaam	Ontwikkeling en afname Eindtoetsen rekenen 2F en 3F voortgezet onderwijs voorjaar 2011
Projectcode	Cit/6.2b-10-67 (verplichtingsnummer 61600-75106)
Realisatie van het project per 1 december 2010	<p>Gedurende de herfst en winter is en wordt er druk gewerkt aan de inhoudelijke samenstelling van de toetsen bestemd voor de pilot centrale rekentoets VO in het voorjaar 2011. Er zijn toetsconstructeurs aan het werk gezet die items ontwikkeld hebben. Deze items zijn en worden bewerkt door vakdeskundigen, tot twee toetsversies 2F en twee toetsversies 3F. De toetsconstructie/samenstelling wordt afgerond in januari 2011. Scholen zijn aangeschreven door middel van een e-mail om deel te nemen aan de pilot Eindtoets rekenen VO.</p> <p>Momenteel hebben 115 scholen zich aangemeld, verdeeld over de volgende leerlingpopulaties:</p> <p>1946 leerlingen basisberoepsgerichte leerweg 4 3038 leerlingen kaderberoepsgerichte leerweg 4 2249 leerlingen gemengd/theoretische leerweg 4 2605 leerlingen havo 5 2894 leerlingen atheneum 6 547 leerlingen gymnasium 6</p> <p>Van elke groep (waarbij atheneum en gymnasium samengenomen zijn als vwo) is het wenselijk dat er ten minste 2000 leerlingen de toets afnemen. Dit aantal wordt, m.u.v. de basisberoepsgerichte leerweg gehaald op basis van inschrijving. Een detailplanning is opgeleverd en een eerste- en tweedelijns helpdesk is ingericht.</p>
Toegekende subsidie 2010	Totaal : € 184.344 Personele kosten: € 146.680 Activiteitenkosten: € 37.664
Geraamde realisering per 31 december 2010	Totaal : € 40.750 Personele kosten: € 35.750 Activiteitenkosten: € 5.000
Prognose egalisatie	€ 143.594

In te zetten in 2011, aangezien de aanvraag meerjarig is.

Ministerie van OCW	
E-doc Nr.	270543
Datum Reg.	27-1-2011
Directie	VO

Ministerie van OCW
 Directie Voortgezet ~~onderwijs (BO 2650)~~
 Postbus 16375
 2500 BJ DEN HAAG

~~...~~
 deze is eind 2010 had al
 behandeld?

43

Datum	Ons kenmerk	Uw kenmerk	Onderwerp
25 januari 2011	SLOA-2011.04	deponeren 10/2	Pilot schoolexamens nieuwe vakken wiskunde A, B en C; verplichtingnummer 61500-72074

Mijne heren,

In de subsidiebeschikking d.d. 7 oktober 2010 van het project 'Pilot schoolexamens nieuwe vakken wiskunde A, B en C' (kenmerk OND/ODB-2010/75682 U), wordt in artikel 6, punt 1 gesteld dat het jaarverslag van activiteiten van 2010 uiterlijk op 1 februari 2011 bij uw directie ingediend moet zijn.

In verband met de accountantscontrole kan het definitieve jaarverslag echter pas later in het jaar opgeleverd worden. Hiervoor wordt het tijdpad aangehouden, zoals vermeld in de 'Handleiding Subsiëeringsmodel WSLOA' (vóór 1 juli 2011).

In december 2010 heeft u de 2^e tussenrapportage van het project 'Pilot schoolexamens nieuwe vakken wiskunde A, B en C' ontvangen. U vindt deze rapportage nogmaals als bijlage bij deze brief. De rapportage is gebaseerd op de cijfers van november 2010. Uit de rapportage blijkt dat de werkzaamheden nog niet geheel zijn afgerond.

Wij verzoeken u dan ook om de activiteiten voor het project in 2011 door ons voort te laten zetten, gebruik makend van de in de 2^e tussenrapportage genoemde 'prognose egalisatie'

Ja, deze subsidie is toegekend (in schied) maar door CITO dus niet volledig behandeld. Daarom vraag ze of ze mogen doorrekenen voor 2011. Van mij vel, maar hoe moet dit worden beslist / gecommuniceerd?
 G. ~~...~~ 31/1

Brief v. 13/12 is beantwoord met Egalisatie nr. 262829
 is goedgekeurd met die brief en per mail (nr. 262920)
 deponeren aub 9/2

2^e Tussenrapportage SLOA 2010

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam Functie : Productmanager Schoolexamens Telefoonnummer:
Projectnaam	Pilot schoolexamens nieuwe vakken wiskunde A, B en C
Projectcode	Cit/6.2b-10-10 (verplichtingnummer 61500-72074)
Realisatie van het project per 1 december 2010	Er wordt intensief samengewerkt met CTWO. De activiteiten van CTWO en die van Cito lopen parallel. De werving van pilotdocenten wordt voortgezet. Er bestaat overlap met de groep van pilotdocenten waarmee CTWO al werkt. Er wordt gestreefd naar uitbreiding van de expertise van de docenten met de schoolexamen-eigen kenmerken. Er is één toets gerealiseerd en reeds afgenomen. Er is sprake van doorloop naar 2011 en 2012. De raming is naar beneden aangepast in verband met het traag op gang komen van het project. De oriëntatiefase is inmiddels afgesloten. Werkzaamheden worden in 2011 voortgezet, proefafnamen en aanzet tot publicatie worden dan gestart.
Toegekende subsidie 2010	Totaal : € 40.320 Personele kosten: € 34.320 Activiteitenkosten: € 6.000
Geraamde realisering per 31 december 2010	Totaal : € 27.224 Personele kosten: € 26.724 Activiteitenkosten: € 500
Prognose egalisatie	€ 13.096 De egalisatie zal in 2011 ingezet worden voor afronding van de werkzaamheden.

oeloc 283268

Ministerie van OCW
Directie Voortgezet Onderwijs (IPC 2650)

Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Datum	Ons kenmerk	Uw kenmerk	Onderwerp
10 maart 2011	SLOA- 2011.10		Aanvraag subsidie wet SLOA 2011 (additionele subsidie)

Geachte heer

In februari heeft u in het kader van artikel 4 van de Wet SLOA 2011 (additionele subsidie), de aanvraag betr. 'LOV-BES 2011 (Cit/6.2b-11-38) ontvangen.

Naar aanleiding van het overleg met de heer ; en mevrouw heeft u Cito verzocht de kosten te specificeren per kalenderjaar en een tweede versie te maken van de aanvraag inclusief de toets "Woordenschat". Bijgaand treft u deze specificatie aan.

Voor eventuele vragen omtrent deze subsidieaanvraag kunt u contact opnemen met de heer

Ik zie uw reactie met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Lid Raad van Bestuur
Portefeuille Onderwijs
Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling

44

Cc OCW, Afdeling Internationaal Beleid

Bijlage:

- Aanvulling aanvraag kalenderjaar 2011
- Aanvulling aanvraag kalenderjaar 2012
- Plan van Aanpak versie 1 en versie 2

Aanvulling aanvraag subsidie wet SLOA 2011 (Cito kenmerk: SLOA-2011.07)

1. Inleiding

Gevraagd is het volgende: kan Cito in samenwerking met het Ministerie van OCW een Leerling Volg- en Ondervijvs Systeem implementeren op de zogenoemde BES-eilanden waarbij de reeds opgedane ervaringen en ingezette trajecten van het afgelopen jaar?

Cito heeft hier bevestigend op geantwoord en heeft hiervoor een Plan van Aanpak opgesteld (zie bijlage) en een kostenbegroting (zie bijlage Exceloverzicht). Het Plan van Aanpak omvat een implementatie in de jaren 2011 en 2012: de hierbij gevoegde begroting gaat alleen in op de kosten voor het jaar 2011.

Voor een overzicht van de activiteiten en de daarmee gemoeide kosten verwijzen wij u naar de bijgevoegde bijlagen.

2. Kosten kalenderjaar 2011

Voor deze activiteit (hier samengevat) kunnen wij u het volgende aanbieden:

In Versie 1 Plan van Aanpak (zonder Woordenschat)

Activiteit		Prijs €
Stap 1 screenen huidige LVS toetsen 2011		8.120,00
Stap 2 aanpassen LVS toetsen 2011		43.140,00
Stap 3 validering activiteiten 2011		33.100,00
Stap 6 opstellen richtlijnen afname 2011		19.580,00
Stap 7 Introductie LOVS scholen 2011	Nog nader overeen te komen	PM
Stap 8 Afspraken eigenaarschap etc 2011		9.280,00
Algemene kosten 2011		17.400,00
Onvoorziene kosten 2011	Reservering 10%	13.062,00
SubTotaal der kosten 2011		143.682,00
Stap 9 invoering LOVS (nog niet in plan van aanpak opgenomen) 2011		3.480,00
Stap 10 aanpassen LOVS op maat, deels PM 2011		2.320,00
Totaal exclusief PM posten 2011		149.482,00

In Versie 2 Plan van Aanpak (inclusief Woordenschat)

Activiteit		Prijs €
Stap 1 screenen huidige LVS toetsen 2011		8.700,00
Stap 2 aanpassen LVS toetsen 2011		44.300,00
Stap 3 validering activiteiten 2011		34.260,00
Stap 6 opstellen richtlijnen afname 2011		19.580,00
Stap 7 Introductie LOVS scholen 2011	Nog nader overeen te komen	PM
Stap 8 Afspraken eigenaarschap etc 2011		9.280,00
Algemene kosten 2011		17.400,00
Onvoorziene kosten 2011	Reservering 10%	13.352,00
SubTotaal der kosten 2011		146.872,00
Stap 9 invoering LOVS (nog niet in plan van aanpak opgenomen) 2011		3.480,00
Stap 10 aanpassen LOVS op maat, deels PM 2011		2.320,00
Totaal exclusief PM posten 2011		152.672,00

3. Leveringsvoorwaarden

De totaalprijs van de offerte voor 2011 bedraagt voor versie 1: 143.682,00 EURO en voor versie 2: 152.672,00 EURO (exclusief PM-posten).

Versie 1 Plan van Aanpak

Actie	nr. in PVA	Globale inhoud	versie 2 planning	benodigde tijd in dagen	tarief	prijs	subtotaal delen
Stap 1 screenen huidige LVS-toetsen	1.1	voorbereiden screeningsbijeenkomsten met vertegenwoordiging BES-scholen	Voorjaar 2011	2	€ 1.160,00	€ 2.320,00	
	1.2	uitvoeren screeningsbijeenkomsten met vertegenwoordiging BES-scholen	Voorjaar 2011	5	€ 1.160,00	€ 5.800,00	
							€ 8.120,00
Stap 2 aanpassen huidige LVS-toetsen	2.1	controle Vertalingen (vertaalbureau) Papiaments en Engels en aanpassingen doorvoeren	Voorjaar 2011	6	€ 1.160,00	€ 6.960,00	
	2.2	vaststellen aanpassingen obv screenings stap 1	Voorjaar 2011	1	€ 1.160,00	€ 1.160,00	
	2.2	voorbereiding training BES constructie items Rekenen	Voorjaar 2011	5	€ 1.160,00	€ 5.800,00	
	2.3	uitvoeren training op locatie BES & constructie items	Voorjaar 2011	5	€ 1.160,00	€ 5.800,00	
	2.3	reisdagen 1 Citomedewerker	Voorjaar 2011	2	€ 1.160,00	€ 2.320,00	
	2.3	reis/verblijfkosten 1 Citomedewerker (PM)	Voorjaar 2011			€ 4.500,00	
	2.4	uitwerken items door Cito in def-vorm	Zomer 2011	5	€ 1.160,00	€ 5.800,00	
	2.4	tekenwerk 80 tekeningen	Zomer 2011			€ 4.800,00	
		opmaak items grafische dienst	Zomer 2011			€ 6.000,00	
							€ 43.140,00
Stap 3 Validering van huidige LVS-toetsen door proefafname	3.1	samenstellen toetsboekjes	Najaar 2011	10	€ 1.160,00	€ 11.600,00	
	3.1	opmaak boekjes	Najaar 2011			€ 12.000,00	
	3.2	logistieke verwerking	nov '11			€ 6.000,00	
	3.2	drukkosten (250 lln per afname) (PM)	nov '11			€ 3.500,00	
							€ 33.100,00

Stap 6 Opstellen richtlijnen voor toetsafname	6.1	voorbereiden vaststellen methodes BES leerkrachten	Zomer 2011	1	€ 1.160,00	€ 1.160,00	
	6.2	uitvoeren vaststellen methodes, middelen en kennis BES leerkrachten op locatie	Zomer 2011	3	€ 1.160,00	€ 3.480,00	
	6.2	overleg en rapportages vertegenwoordiging BES vaststelling middelen/kennis	Zomer 2011	2	€ 1.160,00	€ 2.320,00	
	6.2	reisdagen 1 Citomedewerker	Zomer 2011	2	€ 1.160,00	€ 2.320,00	
	6.2	reis/verblijfkosten 1 Citomedewerker (PM)	Zomer 2011			€ 4.500,00	
	6.3	beschrijven richtlijnen toetsafname	Zomer 2011	5	€ 1.160,00	€ 5.800,00	
							€ 19.580,00
Stap 8 afspraken eigenaarschap, nazorg, evaluaties	8.1	voorbereiding bijeenkomst vertegenwoordigers BES	Najaar 2011	1	€ 1.160,00	€ 1.160,00	
	8.1	uitvoeren bijeenkomst vertegenwoordigers BES in NL	Najaar 2011	1	€ 1.160,00	€ 1.160,00	
	8.2	verslaglegging en communiceren met scholen BES	Najaar 2011	6	€ 1.160,00	€ 6.960,00	€ 9.280,00
Algemene kosten		project coördinatie en assistentie vanuit Cito	jaar 2011	15	€ 1.160,00	€ 17.400,00	€ 17.400,00
		Subtotaal 1 der kosten:				€ 130.620,00	€ 130.620,00
Post onvoorzien		onvoorzien kosten wegens tussentijdse bijstellingen en huidige onzekerheden in gewenste uitwerkingen: 10% van subtotiaalbedrag				€ 13.062,00	€ 13.062,00
		Subtotaal 2 der kosten:				€ 143.682,00	€ 143.682,00

Buiten huidige Plan van Aanpak maar reeds ter informatie hier opgenomen.

Stap 9 Invoering LOVS computerprogramma	9	inventarisatie alle scholen BES (on)mogelijkheden installatie	Voorjaar 2011	3	€ 1.160,00	€ 3.480,00	
Stap 10 aanpassen LOVS computerprogramma	10.1	voorbereiding informatiebijeenkomst op Cito met delegatie BES	Zomer 2011	1	€ 1.160,00	€ 1.160,00	
	10.1	uitvoeren + verslaglegging informatiebijeenkomst op Cito met delegatie BES	Zomer 2011	1	€ 1.160,00	€ 1.160,00	
	10.2	schatting aan te brengen aanpassingen (excl. omzetting naar Engels dan wel met een gebruiksaanwijzing van de NL-versie in het Engels), PM, separate offerte t.z.t. voor uit te brengen.	najaar 2011	PM			
	10.3	Onderhoud LOVS		PM			€ 5.800,00
Totaal der kosten: exclusief PM							€ 149.482,00

Versie 2 Plan van Aanpak

Actie	nr in PvA	Globale inhoud	versie 2 planning	benodigde tijd in dagen	tarief	prijs	subtotaal delen
Stap 1 screenen huidige LVS-toetsen	1.1	voorbereiden screeningsbijeenkomsten met vertegenwoordiging BES-scholen	Voorjaar 2011	2,5	€ 1.160,00	€ 2.900,00	
	1.2	uitvoeren screeningsbijeenkomsten met vertegenwoordiging BES-scholen	Voorjaar 2011	5	€ 1.160,00	€ 5.800,00	
							€ 8.700,00
Stap 2 aanpassen huidige LVS-toetsen	2.1	controle Vertalingen (vertaalbureau) Papiaments en Engels en aanpassingen doorvoeren	Voorjaar 2011	6	€ 1.160,00	€ 6.960,00	
	2.2	vaststellen aanpassingen obv screenings stap 1	Voorjaar 2011	1	€ 1.160,00	€ 1.160,00	
	2.2	voorbereiding training BES constructie items Rekenen	Voorjaar 2011	5	€ 1.160,00	€ 5.800,00	
	2.3	uitvoeren training op locatie BES & constructie items	Voorjaar 2011	5	€ 1.160,00	€ 5.800,00	
	2.3	reisdagen 1 Citomedewerker	Voorjaar 2011	2	€ 1.160,00	€ 2.320,00	
	2.3	reis/verblijfkosten 1 Citomedewerker (PM)	Voorjaar 2011			€ 4.500,00	
	2.4	uitwerken items door Cito in def-vorm	zomer 2011	6	€ 1.160,00	€ 6.960,00	
	2.4	tekenwerk 80 tekeningen	zomer 2011			€ 4.800,00	
	2.4	opmaak items grafische dienst	zomer 2011			€ 6.000,00	
							€ 44.300,00
Stap 3 Validering van huidige LVS-toetsen door proefafname	3.1	samenstellen toetsboekjes	Najaar 2011	11	€ 1.160,00	€ 12.760,00	
	3.1	opmaak boekjes	Najaar 2011			€ 12.000,00	
	3.2	logistieke verwerking	nov '11			€ 6.000,00	
	3.2	drukkosten (250 lln per afname) (PM)	nov '11			€ 3.500,00	
							€ 34.260,00

Stap 5 Opstellen richtlijnen voor toetsafname	6.1	voorbereiden vaststellen methodes BES leerkrachten	Najaar 2011	1	€ 1.160,00	€ 1.160,00	
	6.2	uitvoeren vaststellen methodes, middelen en kennis BES leerkrachten op locatie	Najaar 2011	3	€ 1.160,00	€ 3.480,00	
	6.2	overleg en rapportages vertegenwoordiging BES vaststelling middelen/kennis	Najaar 2011	2	€ 1.160,00	€ 2.320,00	
	6.2	reisdagen 1 Citomedewerker	Najaar 2011	2	€ 1.160,00	€ 2.320,00	
	6.2	reis/verblijfkosten 1 Citomedewerker (PM)	Najaar 2011			€ 4.500,00	
	6.3	beschrijven richtlijnen toetsafname	Najaar 2011	5	€ 1.160,00	€ 5.800,00	
							€ 19.580,00
Stap 8 afspraken eigenaarschap, nazorg, evaluaties							
	8.1	voorbereiding bijeenkomst vertegenwoordigers BES	Najaar 2011	1	€ 1.160,00	€ 1.160,00	
	8.1	uitvoeren bijeenkomst vertegenwoordigers BES in NL	Najaar 2011	1	€ 1.160,00	€ 1.160,00	
	8.2	verslaglegging en communiceren met scholen BES	Najaar 2011	6	€ 1.160,00	€ 6.960,00	€ 9.280,00
Algemene kosten							
		projectcoördinatie en assistentie vanuit Cito	jaar 2011	15	€ 1.160,00	€ 17.400,00	€ 17.400,00
Subtotaal 1 der kosten:						€ 133.520,00	€ 133.520,00
Post onvoorzien							
		onvoorzien kosten wegens tussentijdse bijstellingen en huidige onzekerheden in gewenste uitwerkingen: 10% van subtotiaalbedrag				€ 13.352,00	€ 13.352,00
Subtotaal 2 der kosten:						€ 146.872,00	€ 146.872,00

Buiten huidige Plan van Aanpak maar reeds ter informatie hier opgenomen.

Stap 9 Invoering LOVS computerprogramma	9	inventarisatie alle scholen BES (on)mogelijkheden installatie	Voorjaar 2011	3	€ 1.160,00	€ 3.480,00	
Stap 10 aanpassen LOVS computerprogramma	10.1	voorbereiding informatiebijeenkomst op Cito met delegatie BES	Najaar 2011	1	€ 1.160,00	€ 1.160,00	
	10.1	uitvoeren + verslaglegging informatiebijeenkomst op Cito met delegatie BES	Najaar 2011	1	€ 1.160,00	€ 1.160,00	
	10.2	schatting aan te brengen aanpassingen (excl. omzetting naar Engels dan wel met een gebruiksaanwijzing van de NL-versie in het Engels), PM, separate offerte t.z.t. voor uit te brengen.	Najaar 2011	PM			
	10.3	Onderhoud LOVS		PM			
							€ 5.800,00
		Totaal der kosten: exclusief PM					€ 152.672,00

Aanvulling aanvraag subsidie wet SLOA 2011 (Cito kenmerk: SLOA-2011.07)

1. Inleiding

Gevraagd is het volgende: kan Cito in samenwerking met het Ministerie van OCW een Leerling Volg- en Onderwijs Systeem implementeren op de zogenoemde BES-eilanden waarbij de reeds opgedane ervaringen en ingezette trajecten van het afgelopen jaar?

Cito heeft hier bevestigend op geantwoord en heeft hiervoor een Plan van Aanpak opgesteld (zie bijlage) en een kostenbegroting (zie bijlage Exceloverzicht). Het Plan van Aanpak omvat een implementatie in de jaren 2011 en 2012: de hierbij gevoegde begroting gaat alleen in op de kosten voor het jaar 2012.

Voor een overzicht van de activiteiten en de daarmee gemoeide kosten verwijzen wij u naar de bijgevoegde bijlagen.

2. Kosten kalenderjaar 2012

Voor deze activiteit (hier samengevat) kunnen wij u het volgende aanbieden:

Versie 1 Plan van Aanpak (zonder Woordenschat)

Activiteit		Prijs €
Stap 3 validering activiteiten 2012		35.020,00
Stap 4 Vaststellen toetsen 2012		29.400,00
Stap 5 Vaststellen normtabellen 2012		24.740,00
Stap 7 Introductie LOVS scholen 2012	Nog nader overeen te komen	PM
Stap 8 Afspraken eigenaarschap etc 2012		9.280,00
Algemene kosten 2012		17.400,00
Onvoorziene kosten 2012	Reservering 10%	10.656,00
SubTotaal der kosten 2012		117.216,00

Versie 2 Plan van Aanpak (inclusief Woordenschat)

Activiteit		Prijs:€
Stap 3 validering activiteiten 2012		37.840,00
Stap 4 Vaststellen toetsen 2012		30.560,00
Stap 5 Vaststellen normtabellen 2012		24.740,00
Stap 7 Introductie LOVS scholen 2012	Nog nader overeen te komen	PM
Stap 8 Afspraken eigenaarschap etc 2012		9.280,00
Algemene kosten 2012		17.400,00
Onvoorziene kosten 2012	Reservering 10%	11.054,00
SubTotaal der kosten 2012		121.594,00

3. Leveringsvoorwaarden

De totaalprijs van de offerte voor 2011 bedraagt voor versie 1: 117.216,00 EURO en voor versie 2: 121.594 EURO (exclusief PM-posten).

Versie 1 Plan van Aanpak

Actie	nr in PVA	Globale inhoud	versie 2 planning	benodigde tijd in dagen	tarief	prijs	subtotaal delen
Stap 3 Validering	3.2	logistieke verwerking	Voorjaar 2012			€ 6.000,00	
vervolg 2011	3.2	drukkosten (250 lln per afname) (PM)	Voorjaar 2012			€ 3.500,00	
	3.2 + 3.3	analyses gemaakte toetsen M-moment	Voorjaar 2012	10	€ 1.160,00	€ 11.600,00	
	3.2 + 3.3	analyses gemaakte toetsen E-moment	Zomer 2012	10	€ 1.160,00	€ 11.600,00	
	3.2 + 3.3	oplevering gegevens aan alle scholen	Zomer 2012	2	€ 1.160,00	€ 2.320,00	
							€ 35.020,00
Stap 4 Vaststellen definitieve toetsen	4.1	selectie items en samenstellen	Najaar 2012	10	€ 1.160,00	€ 11.600,00	
	4.1	opmaak items grafische dienst	Najaar 2012			€ 12.000,00	
	4.2	controle vertalingen	Najaar 2012	5	€ 1.160,00	€ 5.800,00	
							€ 29.400,00
Stap 5 vaststellen normtabellen	5.1	voorbereiden vaststellingsbijeenkomsten	Najaar 2012	4	€ 1.160,00	€ 4.640,00	
	5.2	uitvoeren op BES vaststellingsbijeenkomsten + analyses + vaststellen	Najaar 2012	6	€ 1.160,00	€ 6.960,00	
	5.2	reisdagen 2 Citomedewerkers	Najaar 2012	4	€ 1.160,00	€ 4.640,00	
	5.2	reis/verblijfkosten 2 Citomedewerkers (PM)	Najaar 2012			€ 8.500,00	€ 24.740,00
Stap 7 Introductie LOVS op scholen	7.1	inventariseren scholingsbehoefte leerkrachten	Najaar 2012			pm	
	7.2	Opzetten invoeringsprogramma	Najaar 2012			pm	
	7.2	Uitvoeren invoeringsprogramma	Najaar 2012			pm	

Algemene kosten	project coördinatie en assistentie vanuit Cito	jaar 2012	15	€ 1.160,00	€ 17.400,00	€ 17.400,00
	Subtotaal 1 der kosten:				€ 106.560,00	€ 106.560,00
Post onvoorzien	onvoorzien kosten wegens tussentijdse bijstellingen en huidige onzekerheden in gewenste uitwerkingen: 10% van subtotaalbedrag				€ 10.656,00	€ 10.656,00
	Subtotaal 2 der kosten:				€ 117.216,00	€ 117.216,00

Versie 2 Plan van Aanpak

Actie	nr in PVA	Globale inhoud	versie 2 planning	benodigde tijd in dagen	tarief	prijs	subtotaal delen
Stap 3 Validering	3.2	logistieke verwerking	Voorjaar 2012			€ 6.000,00	
vervolg 2011	3.2	drukkosten (250 lln per afname) (PM)	Voorjaar 2012			€ 4.000,00	
	3.2 + 3.3	analyses gemaakte toetsen M-moment	Voorjaar 2012	11	€ 1.160,00	€ 12.760,00	
	3.2 + 3.3	analyses gemaakte toetsen E-moment	Zomer 2012	11	€ 1.160,00	€ 12.760,00	
	3.2 + 3.3	oplevering gegevens aan alle scholen	Zomer 2012	2	€ 1.160,00	€ 2.320,00	
							€ 37.840,00
Stap 4 Vaststellen definitieve toetsen	4.1	selectie items en samenstellen	Najaar 2012	11	€ 1.160,00	€ 12.760,00	
	4.1	opmaak items grafische dienst	Najaar 2012			€ 12.000,00	
	4.2	controle vertalingen	Najaar 2012	5	€ 1.160,00	€ 5.600,00	
							€ 30.560,00
Stap 5 vaststellen normtabellen	5.1	voorbereiden vaststellingsbijeenkomsten	Najaar 2012	4	€ 1.160,00	€ 4.640,00	
	5.2	uitvoeren op BES vaststellingsbijeenkomsten + analyses + vaststellen	Najaar 2012	6	€ 1.160,00	€ 6.960,00	
	5.2	reisdagen 2 Citomedewerkers	Najaar 2012	4	€ 1.160,00	€ 4.640,00	
	5.2	reis/verblijfkosten 2 Citomedewerkers (PM)	Najaar 2012			€ 8.500,00	€ 24.740,00
Stap 7 Introductie LOVS op scholen	7.1	inventariseren scholingsbehoefte leerkrachten	Najaar/ Winter 2012			pm	
	7.2	Opzetten invoeringsprogramma	Najaar/ Winter 2012			pm	
	7.2	Uitvoeren invoeringsprogramma	Najaar/ Winter 2012			pm	

Algemene kosten	projectcoördinatie en assistentie vanuit Cito	jaar 2012	15	€ 1.160,00	€ 17.400,00	€ 17.400,00
	Subtotaal 1 der kosten:				€ 110.540,00	€ 110.540,00
Post onvoorzien	onvoorzien kosten wegens tijdsontbrekende bijstellingen en huidige onzekerheden in gewenste uitwerkingen: 10% van subtotaalbedrag				€ 11.054,00	€ 11.054,00
	Subtotaal 2 der kosten:				€ 121.594,00	€ 121.594,00

(Aangepaste) Bijlage V1* bij offerte invoering LOVS BES 2011-2012

Plan van aanpak Invoering LOVS op BES-eilanden

Cito, maart 2011

Onderstaand voorstel gaat uit van de informatie die bekend is bij Cito tot en met 19 oktober 2010 met de laatste aanvullingen gegeven door de [REDACTED] adviseur in deze voor OC&W. Aanvulling, nieuwe informatie e.d. kan leiden tot benodigde bijstelling van onderstaand voorstel tot implementatie.

** omvat idem informatie als V2 maar exclusief toets Woordenschat en IQ-test*

Inhoudsopgave:

1. Inleiding	4
2. Uitgangspunten	5
3. Reeds verkregen informatie	7
4. Stappen invoering LOVS op BES-eilanden	9
4.1 Ontwikkeling LVS toetsen voor BES	10
4.2 Invoering (papieren versie) LOVS in praktijk	15
4.3 Invoering computerprogramma LOVS	18
4.4 Planning globaal	20
5. Opmerkingen	21

1. Inleiding

Sinds 10 oktober 2010 zijn de eilanden Bonaire, Sint Eustatius en Saba (BES) 'gemeenten' van Nederland en gelden met betrekking tot het onderwijs ook de eisen die in Nederland aan het onderwijs worden gesteld. Hierop anticiperend is vanuit de Nederlandse overheid een verbeterplan voor het onderwijs op de BES-eilanden in gang gezet. In dit kader is de wens uitgesproken door het Ministerie van OC&W om het Primair onderwijs op de BES-eilanden (FO) te evalueren met het Leerling- en onderwijsvolgsysteem van Cito (LOVS).

In dit plan van aanpak wordt de mogelijke invoering van het LOVS op de BES-eilanden weergegeven. Achtereenvolgens komen de volgende zaken aan bod:

- *Uitgangspunten*
 - o Korte beschrijving onderwijssituatie op de BES-eilanden die voor de invoering van het LOVS van belang zijn.
 - o Eisen en wensen ten aanzien van de invoering van het LOVS
 - o De wenselijke situatie op korte en op lange termijn
 - o Zaken waarmee rekening dient te worden gehouden
- *Reeds verkregen informatie*

Ter voorbereiding op de invoering van het LOVS is in juni '09 een aantal LVS-toetsen afgenomen. De ervaringen met het afnemen van deze toetsen worden kort beschreven.
- *Te nemen stappen*
 - o Beschrijving van de te nemen stappen om het LOVS op een gedegen wijze in te voeren op de BES-eilanden (inclusief planning; een kostenspecificatie wordt t.z.t. in een offerte –dan wel subsidieaanvraag– vormgegeven)
- *Planning*

Beschrijving van de te nemen stappen

In separaat aangeleverde documenten is de begroting voor 2011 en 2011 opgenomen. De verschillende onderdelen (zie pag. 8, hoofdstuk 4) zijn daarin begroot en getotaliseerd. Bovendien is er een post 'onvoorzien' opgenomen van 10% van het subtotaalbedrag vanwege een groot aantal onzekerheden die op dit moment nog bestaan omtrent gewenste uitwerkingen dan wel vanwege nader te voeren overleg met derden, o.a. betrokkenen van de BES-eilanden (en daarbij behorende uitkomsten) en afhankelijkheden van bepaalde ontwikkelingen en vorderingen in het gehele proces. Op die manier kan de opdrachtgever voldoende middelen reserveren waarbij Cito en de opdrachtgever geen ongewenste financiële risico's lopen tijdens de uitvoeringsfasen.

2. Uitgangspunten

Op dit moment is het curriculumaanbod op de BES-eilanden anders dan in Nederland. In principe zijn vanaf 10-10-2010 de Nederlandse kerndoelen in het onderwijsaanbod op de BES-eilanden van toepassing. Hierbij worden de kerndoelen voor taal waar nodig aangepast. De scholen dienen te voldoen aan de Nederlandse inspectienormen. Tevens wordt er op verschillende scholen al gebruik gemaakt van Nederlandse methodes.

Op dit moment is de instructietaal in het onderwijssysteem op de drie eilanden verschillend:

- Bonaire : Nederlandstalig en/of Papiamentstalig
- Sint Eustatius : Nederlandstalig en/of Engelstalig
- Saba : met name Engelstalig

Na 10-10-2010 is de keuze voor instructietaal vrij, hoewel het Nederlands als instructietaal sterk aanbevolen wordt. De praktijk zal zijn dat in de onderbouw de moedertalen domineren en dat in de bovenbouw Nederlands als instructietaal en als vreemde taal zal worden gehanteerd. Dit betekent dat de toetsen voor de onderbouw in de moedertaal en in de bovenbouw (groepen 7 en 8) Nederlandstalig dienen te zijn. Uitzondering hierop is Saba waar nog geruime tijd het Engels de instructietaal in het hele basisonderwijs zal zijn. Voor dat eiland dienen de toetsen in de bovenbouw dus in het Engels beschikbaar te zijn, m.u.v. van "technisch lezen".

Wat is de wenselijke situatie op lange termijn?

Voor de lange termijn zijn volgens de heer [naam] ook de (zogenoemde) kleutertoetsen voor groepen 1 en 2 aan de orde, evenals toetsen om de beheersing in de moedertaal vast te stellen. Volgens de heer [naam] kan dat over een periode van 5 jaar worden uitgesmeerd. Cito staat op het standpunt dat invoering van de zogenoemde kleutertoetsen en de toetsen om het beheersingsniveau van de moedertaal vast te stellen, pas zinvol wordt indien de werkwijze met de overige LOVS-toetsen succesvol is geïmplementeerd. Cito stelt daarom voor hierover t.z.t. overleg te voeren met de BES-eilanden zelf: zij zijn verantwoordelijk voor het taalbeleid op de scholen. Hierover zal dus nader overleg moeten plaatsvinden na implementatie van de overige LOVS-toetsen.

Op dit moment kan daarom benoemd worden als wenselijkheid:

- Invoering LVS-toetsen voor een drietal inhoudsgebieden, te weten:
 - o Technisch lezen DMT en AVI
 - o Begrijpend lezen LOVS Begrijpend lezen
 - o Rekenen LOVS Rekenen-Wiskunde
 - Invoering Computerprogramma LOVS
- Uitgangspunten bij het invoeren van het computerprogramma zijn:
- o Nederlands als gebruikerstaal van het computerprogramma is geen probleem voor Bonaire.
 - o In principe zou het programma ook op de andere twee eilanden in de Nederlandstalige versie bruikbaar moeten kunnen zijn. Voor Sint Eustatius en Saba is de wens dat het programma in het Engels beschikbaar komt volgens de heer [naam] vanwege de beperkte beschikbaarheid van Nederlands sprekende docenten. Cito stelt voor nader te overleggen over de mogelijkheid om een vertaling dan wel Engelstalige gebruiksaanwijzing te ontwikkelen, maar dit nu buiten het huidige voorstel voor implementatie te houden vanwege de waarschijnlijk beperkte haalbaarheid en te verwachten erg hoge kosten voor die omzetting van het computerprogramma naar de Engelse taal. Cito stelt dus concreet voor de beslissing over die eventuele omzetting uit te stellen tot het moment van de tweede generatie toetsen. Dat geldt ook voor de vraag naar een Engelstalige gebruiksaanwijzing.

3. Reeds verkregen informatie

Ter voorbereiding op de invoering van het LOVS is in juni 2009 een aantal LVS-toetsen afgenomen. Hierbij is de volgende planning gehanteerd:

Per eiland / groep:

Bonaire:

- Rekenen-Wiskunde, versie 1-2-3 (Nederlands of Papiaments)
 - o Groep 6 M6
 - o Groep 7 M7
- DMT, normering 2009
 - o Groep 6 en 7 kaart 1, 2 en 3
- Begrijpend lezen 2009 (alleen indien score DMT voldoende*)
 - o Groep 6 M5
 - o Groep 7 M6

Sint Eustatius en Saba

- Rekenen-Wiskunde 2009 (Nederlands of Engels)
 - o Groep 6 E5
 - o Groep 7 E6
- DMT, normering 2009
 - o Groep 6 en 7 kaart 1, 2 en 3
- Begrijpend Lezen 2009 (alleen indien score DMT voldoende*)
 - o Groep 6 M5
 - o Groep 7 M6

Omdat ingeschat werd dat het niveau van de leerlingen op de BES-eilanden lager zou zijn dan het niveau van de Nederlandse leerlingen, is gekozen voor toetsen die in Nederland ontwikkeld zijn voor een lagere groep. Tevens is in verband met de instructietaal binnen het onderwijs in een aantal gevallen gebruik gemaakt van een Engelse vertaling van de toets. Bij de analyses vormde de Nederlandse normering het uitgangspunt.

Voor iedere groep geldt dat de leerkrachten besloten hebben welke toets door welke leerling werd gemaakt. Per half jaar is een planning afgesproken met de betrokken scholen door de werkgroep van de heer [redacted]. Daarnaast werd in eerste instantie op de BES-eilanden de indeling van de leerlingen in vaste groepen minder strikt gehanteerd dan in Nederland. Afgelopen schooljaar is dit afgeschaft en men werkt nu met jaargroepen of combinatieklassen. Dit had voorheen als gevolg dat de databestanden per toets leerlingen uit verschillende jaargroepen en van verschillende leeftijden bleken te bevatten.

De resultaten van de analyses zijn door [redacted] en [redacted] (op itemniveau) met de scholen besproken. Op basis van deze besprekingen hebben zij met betrekking tot de invoering van de LVS-toetsen de volgende conclusies getrokken:

- de DMT (2009) kan ongewijzigd ingevoerd worden.
- de toetsen Begrijpend lezen (2009) kunnen zonder itemwijziging ingevoerd worden op de scholen waar het Nederlands voldoende wordt beheerst. Dit geldt niet voor de scholen waar de instructietaal een andere dan Nederlands is. Het is echter nog niet duidelijk wie hierover t.z.t. een besluit dient te nemen.

De toetsen Rekenen-Wiskunde behoeven aanpassingen:

- o Vertaling naar Engels voor de scholen die Engelstalig onderwijs geven en Engels/Papiaments in de onderbouw (grens is groep 5/6).
- o Aanpassing opgaven op het gebied van geldrekenen (dit betekent niet alleen vertalen van de items, maar ook aanpassingen doorvoeren m.b.t. de normeringen omdat bij vertalingen de items feitelijk anders worden):
 - munteenheid
 - teruggave van geld (muntjes en briefjes). Alle geldopgaven kunnen in dollars opgenomen worden omdat ook Bonaire naar de dollar overstapt.
- Naast Nederlandse normen zijn aangepaste BES-normen wenselijk.
- De huidige Engelse vertalingen van de toets Rekenen-Wiskunde zijn te Brits, screening van het Engels is wenselijk zodat de toetsen aansluiten bij het taalgebruik van de leerlingen op de BES-eilanden.

De toetsafnames van januari en juni 2010 zijn niet verwerkt op itemniveau waardoor deze niet gebruikt kunnen worden voor validering.

4. Stappen invoering LOVS op BES-eilanden

Opmerking vooraf: de wijze waarop het ontwikkelen van, invoeren van en uiteindelijk het werken met de LOVS-toetsen en het computerprogramma verloopt, is sterk afhankelijk van het draagvlak bij de scholen. De ervaring leert dat door scholen bij de toetsontwikkeling te betrekken, zij de toetsen uiteindelijk op een effectieve wijze kunnen inzetten. In dit projectplan is daarom een duidelijke rol voor de scholen weggelegd.

In dit hoofdstuk zetten we de stappen uiteen die o.i. gezet dienen te worden om te komen tot de invoering van een LOVS op de BES-eilanden. We onderscheiden daarbij de volgende drie onderdelen met in totaal 10 stappen, waarbij Cito voorstelt nu een overeenkomst te sluiten voor de eerste twee onderdelen (4.1 en 4.2.) en onderdeel 3 (4.3 Invoering computerprogramma LOVS) voorlopig nog buiten beschouwing te laten:

- (4.1) Ontwikkeling LVS toetsen voor BES
 - (1) Screenen van huidige LVS toetsen
 - (2) Aanpassen van huidige LVS toetsen naar bruikbaarheid voor BES
 - (3) Validering van LVS toetsen door proefafnames op BES
 - (4) Vaststellen definitieve LVS toetsen BES
 - (5) Vaststellen normtabellen LVS toetsen BES

- (4.2) Invoering (papieren versie) LOVS in praktijk
 - (6) Opstellen richtlijnen voor toetsafname op BES
 - (7) Introductie LOVS op scholen
 - (8) Afspraken rond eigenaarschap, evaluatie e.d.

- (4.3) Invoering computerprogramma LOVS
 - (9) Controleren systeemvereisten voor invoering computerprogramma LOVS
 - (10) Aanpassen computerprogramma LOVS voor BES

Voor de volledigheid hebben we op de volgende pagina's wel alle drie de onderdelen uitgewerkt.

4.1 Ontwikkeling LVS toetsen voor BES

1. Screenen van huidige LVS-toetsen

De inhoud van het onderwijs op de BES-eilanden is (nog) niet hetzelfde als dat van Nederland: accenten liggen anders en de instructietaal en voertaal zijn anders. Daarom is het nodig de items vooraf te screenen. Volgens [?] heeft men inmiddels informatie over de items die zijn afgenomen in de toetsen; niet alles hoeft wederom gevalideerd te worden zijn inziens. Naar het inzicht van Cito is die informatie echter ontoereikend en is het beter om alsnog over te gaan tot volledige screening.

Met een vertegenwoordiging (leerkrachten, directeuren, RT-ers, IB-ers) van de scholen op de BES-eilanden moet daarom worden nagegaan of de items te maken zijn door de doelgroep. Zo wordt voorkomen dat leerlingen geconfronteerd worden met opgaven die gaan over leerstof die ze niet hebben gehad. Bij het inzetten van een toets waarvan het niveau lager is dan de doelgroep in Nederland moet worden nagegaan of het uitgangsmateriaal (teksten, illustratie etc) nog passend is.

Ook moet worden besloten welke opgaven de leerlingen dan mogen overslaan. Onderzocht en besproken zal ook moeten worden welk effect dit zal hebben op de berekening van de vaardigheidsscore (die zal aangepast moeten worden). Kortom, screening van alle opgaven met een vertegenwoordiging van BES-scholen is noodzakelijk, waarbij onder andere onderzocht moet worden:

- Aansluiting items bij belevingswereld van de leerlingen en situatie op de BES-eilanden
- Aansluiting niveau bij het huidige niveau van de leerlingen

Stand van zaken	Een beperkt aantal toetsen is gescreend (BL M5, BL M6, R&W M6 en R&W M7).
Acties	1.1 Vorbereiden bijeenkomsten in Nederland 1.2 Uitvoeren bijeenkomsten met een vertegenwoordiging van BES-scholen (leerkrachten, begeleiders) om per toets (DMT en AVI, Begrijpend lezen en Rekenen-Wiskunde) alle opgaven te screenen. De validering van DMT, AVI en Begrijpend lezen dient ter bevestiging, inschatting van de haalbaarheid en ter informatie.
Planning (globaal)	voorjaar 2011: Afspraak screening toetsen* - knelpunten signaleren - inventariseren mogelijke oplossingen
Benodigde tijd	1.1: 2 dagen voorbereiding 1.2: 5 dagen (4 toetsen per dag) uitvoering.

* *Rekenen-Wiskunde:* M3, E3, M4, E4, M5, E5, M6, E6, M7, E7, B/Md
Begrijpend lezen: E3, M4, E4, M5, M6, M7, B/M8

2. Aanpassen van huidige LVS-toetsen	
	<ul style="list-style-type: none">• Vertalen van toetsen en items.• Aanpassen van items aan de situatie op de BES-eilanden (denk aan aanpassen van plaatsnamen in opgaven).• Construeren en uitwerken van items, specifiek voor de situatie op de BES-eilanden (denk aan opgaven rondom geldrekenen).• Uitgegaan wordt hier van één inhoudsgebied (Rekenen). Indien ook voor andere inhoudsgebieden aanpassingen nodig zijn, dan dient dit onderdeel (2) voor elk inhoudsgebied uitgewerkt te worden. Gewenst is ook toetsen Papiaments te ontwikkelen voor Lezen maar dit wordt nu buiten de planning en begroting gehouden.
Stand van zaken	<ul style="list-style-type: none">▪ Enkele toetsen zijn vertaald afgenomen. Van sommige toetsen zijn dus al vertalingen aanwezig. Deze moeten gecontroleerd worden op het gebruikte Engels (te Brits wellicht) en aangepast worden aan het taalgebruik zoals de leerlingen gewend zijn.▪ Nog niet alle toetsen zijn gescreend op aansluiting van opgaven bij de belevingswereld van leerlingen op de BES-eilanden (zie stap 1).▪ Geconcludeerd is dat de opgaven op het gebied van geldrekenen (munteenheid en teruggave van geld) geheel vervangen moeten worden. Er is nog geen complete lijst (alle toetsen Rekenen-Wiskunde) van de te vervangen items per toets (zie 1).
Acties	<p>2.1 Controleren van vertalingen Papiaments en Engels door een erkend lokaal vertaalbureau.</p> <p>2.2 Op basis van de uitkomsten van de screening van de toetsen (zie 1) vaststellen welke aanpassingen noodzakelijk zijn.</p> <p>2.3 Aanpassing en constructie van items passend bij de situatie op de BES-eilanden door mensen van de BES-eilanden i.s.m. Cito Dit gebeurt door het aanbieden van een training toetsconstructie aan leerkrachten, direct gevolgd door een werksessie om de opgaven te construeren. Dit dient te gebeuren in 3 groepen: Rekenen, Begrijpend Lezen (Papiaments) en Technisch Lezen (Papiaments)</p> <p>2.4 Uitwerken aangepaste en geconstrueerde items door Cito.</p>
Planning (g/obaal)	<p>2.1</p> <ul style="list-style-type: none">• voorjaar 2011: screening taalgebruik Engels/Papiamentu <p>2.2 - 2.4</p> <ul style="list-style-type: none">• voorjaar 2011 training (o.b.v. onderzoek in januari 2011)• Zomer 2011: tekenwerk en opmaak
Benodigde tijd	<p>2.1</p> <ul style="list-style-type: none">• 6 dagen (afhankelijk van offerte/kosten vertaalbureau) <p>2.2-2.3</p> <ul style="list-style-type: none">• 5 dagen voorbereiding• 5 dagen training en werksessies constructie <p>2.4</p> <ul style="list-style-type: none">• 5 dagen uitwerken geconstrueerde items/toetsen (definitieve vorm)• 6 dagen opmaak tekenwerk grafische dienst• 10 dagen opmaak items grafische dienst

3 Validering van huidige LVS-toetsen door proefafname	
	<ul style="list-style-type: none">• Toetsgegevens van RW, BL en DMT verzamelen, in alle leerjaren, alle afnamemomenten.• Op basis van verzamelde toetsgegevens (op itemniveau) vaststellen welke items uitvallen:<ul style="list-style-type: none">o Items met veel/structurele missingso Items waarop de leerlingen op de BES-eilanden gezien hun vaardigheidsscore in vergelijking met leerlingen uit Nederland minder kans hebben op het goed beantwoorden van de vraag
Stand van zaken	Een beperkt aantal toetsen (BL M5, BL M6, R&W M6 en R&W M7) is afgenomen op de BES-eilanden (verwerking op itemniveau). Er zijn nog niet voldoende gegevens voor een betrouwbare validering (op itemniveau).
Acties	<p>3.1 Samenstellen nieuwe toetsboekjes met items van onderdeel 2.</p> <p>3.2 (Aanvullende) toetsafnames in groep 3 tot en met 8, plus verwerking van deze gegevens</p> <p>3.3 Omdat, waar nodig, de toetsen vertaald worden in een andere instructietaal dan Nederlands, moet worden nagegaan of de items in elk van de instructietaalgroepen naar behoren functioneren. Er zijn drie groepen leerlingen die de toetsen hebben gemaakt; Instructietaal Papiamentu, Instructietaal Nederlands, Instructietaal Engels. Deze groepen worden in de analyse gecontrasteerd om na te gaan of er sprake is van Differential Item Functioning¹. Indien dit het geval is moet worden nagegaan wat de oorzaak hiervan zou kunnen zijn en of het item behouden kan of verwijderd dient te worden. Het principe geldt hierbij dat bij uitval nieuwe constructie dient plaats te vinden.</p>
Planning (globaal)	<p>3.1</p> <ul style="list-style-type: none">• Najaar 2011: Samenstellen en opmaak (proef)toetsboekjes <p>3.2 – 3.3</p> <ul style="list-style-type: none">• Najaar 2011 : levering toetsmateriaal M-moment• Voorjaar 2012 : afname toetsen M-moment• Voorjaar 2012 : analyse voor validering• Voorjaar 2012 : levering toetsmateriaal E-moment• Voorjaar 2012 : afname toetsen E-moment• Zomer 2012 : analyse voor validering
Benodigde tijd	<p>3.1</p> <ul style="list-style-type: none">• 10 dagen samenstellen boekjes• 20 dagen opmaak boekjes <p>3.2 en 3.3</p> <ul style="list-style-type: none">• 30 dagen logistiek (verspreiding, verwerking, invoeren resultaten)• PM Gebruikerskosten (uitgaande van 250 leerlingen per afnamemoment)

¹ Differential Item Functioning (DIF): ook wel 'itembias' of 'itemvertekening' genoemd; DIF staat voor 'vraagonzuiverheid'. Er is sprake van een onzuivere vraag of test als de verschillen tussen de groepen niet helemaal verklaard kunnen worden door verschillen op de latente vaardigheidsdimensie. Met andere woorden: een wiskunde toets is onzuiver als de score op de toets niet helemaal bepaald wordt door de wiskundige kennis/vaardigheid die de toets beoogd te meten, maar bijvoorbeeld ook door kenmerken van de leerlingen (bijvoorbeeld geslacht of etnische afkomst) die aan de toets deelnemen.

	<ul style="list-style-type: none">• 36 dagen analyses gemaakte toetsen. Dit omvat: calibratie items, DIF-onderzoek en maken van aangepaste normeringstabellen.• 2 dagen digitale oplevering alle gegevens aan de scholen
--	---

4. Vaststellen definitieve toetsen	
	<ul style="list-style-type: none">• Selectie items• Vaststellen definitieve toetsen
Stand van zaken	Voor het valideringsonderzoek zullen al zoveel mogelijk aanpassingen worden gerealiseerd zodat de toetsen aansluiten bij de leerlingen. Op basis van de gegevens uit het onderzoek zullen kleine aanpassingen worden gedaan (zoals verwijderen van enkele items) om tot definitieve toetsen te komen.
Acties	4.1 Selectie van items en samenstellen definitieve toetsboekjes Rekenen en Lezen 4.2 Controle vertaling uiteindelijke toetsboekjes Rekenen en Lezen
Planning (globaal)	4.1 Najaar 2012 4.2 Najaar 2012
Benodigde tijd	4.1 <ul style="list-style-type: none">• 10 dagen selectie items en samenstellen alle toetsen• 20 dagen opmaak alle toetsen 4.2 <ul style="list-style-type: none">• PM (afhankelijk van offerte vertaalbureau): schatting = 5 dagen

5 Vaststellen normtabellen

Op basis van verzamelde toetsgegevens kan het huidige niveau van leerlingen op de BES-eilanden in verschillende groepen worden vastgesteld. Vervolgens kan worden bepaald wat het verschil is tussen het huidige onderwijsniveau en het gewenste onderwijsniveau op de BES-eilanden. Op basis van de verzamelde gegevens dient te worden besloten wat het meest wenselijk is: normeringsonderzoek of standaardsetting.

Naar verwachting wijkt het huidige niveau op de BES-eilanden af van het gewenste niveau. Door de invoering van Nederlandse kerndoelen, methoden en inspectienormen zal het onderwijsniveau op de BES-eilanden de komende jaren waarschijnlijk stapsgewijs groeien naar de gewenste (Nederlandse) normering. Het is wenselijk om de leerprestaties van de leerlingen op de BES-eilanden de komende jaren nauwgezet te volgen in plaats van nu een normering vast te stellen die voor de komende jaren vastligt en als zodanig gehanteerd gaat worden. Hierbij kan er voor gekozen worden om in plaats van (of indien gewenst naast) het werken met een relatieve norm (bijvoorbeeld de normgroepen I t/m V) een absolute score als standaard (in het geval van LOVS de vaardigheidsscore/functioneringsniveau) vast te stellen door middel van een standaardsettingsprocedure. Op deze manier wordt op eenvoudige wijze zichtbaar of er sprake is van toename van de vaardigheid (stijging in percentage leerlingen dat de standaard behaalt).

Het vaststellen van de normtabellen is tevens afhankelijk van keuzes als:

- Aanpassen omzettingstabellen 'aantal goed naar vaardigheidsscore' op basis van Nederlandse gegevens door verwijderen van items die niet op BES-eilanden worden gebruikt en toevoegen items die specifiek voor BES-eilanden zijn geconstrueerd.
- Uitvoeren normeringsonderzoek op BES-eilanden om specifieke normen voor de BES-eilanden op te stellen
- Uitvoeren standaardsettingsprocedure met onderwijsvertegenwoordigers van de BES-eilanden.

Stand van zaken	Enkele toetsen zijn afgenomen. Deze gegevens vormen de basis om de huidige niveaus van leerlingen op de BES-eilanden in relatie tot het onderwijs in Nederland vast te stellen en de keuze te maken. Nadere gegevensverzameling is echter noodzakelijk omdat niet voor alle toetsen (voldoende) gegevens voorhanden zijn.
Acties	5.1 <ul style="list-style-type: none">• Voorbereiden bijeenkomsten om gewenste normeringsprocedure vast te stellen (met vertegenwoordigers van het onderwijs op de BES-eilanden). 5.2 <ul style="list-style-type: none">• Uitvoeren bijeenkomsten om gewenste normeringsprocedure vast te stellen (met vertegenwoordigers van het onderwijs op de BES-eilanden). Afhankelijk van de uitkomsten van deze bijeenkomsten: <ul style="list-style-type: none">-Of: Normeringsonderzoek met aangepaste opgaven-Of: Normeringsonderzoek met alle opgaven-En/of: Uitvoeren standaardsetting Vaststellen definitieve normeringstabellen

Planning (globaal)	Najaar 2012: ivm uitkomsten actie valideringsonderzoek
Benodigde tijd	<p>5.1</p> <ul style="list-style-type: none"> • 4 dagen voorbereidingen bijeenkomsten en analyses <p>5.2</p> <ul style="list-style-type: none"> • 6 dagen bijeenkomsten met analyses en vaststellen op BES <p>Let op: reis-/verblijfdagen en –kosten voor 3 Cito-medewerkers te begroten (een medewerker Psychometrische Dienst + een toetsdeskundige)</p>

4.2 Invoering (papieren versie) LOVS in praktijk

6 Opstellen richtlijnen voor toetsafname	
Om elke leerling een toets passend bij zijn niveau aan te kunnen bieden, moeten leerkrachten handvatten krijgen voor de keuze van de juiste toets. Denk hierbij aan een koppeling tussen veelgebruikte methoden en de toetsen: welke toets sluit op de diverse afnamemomenten het best aan bij de behandelde leerstof?	
Stand van zaken	-
Acties	<p>6.1</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vaststellen, i.s.m. leerkrachten van de BES-eilanden, welke (onderwijs)methodes gebruikt worden. <p>6.2</p> <ul style="list-style-type: none"> • In overleg met een vertegenwoordiging van de BES-eilanden vaststellen welke middelen en kennis (scholing) zij nodig hebben om met het te ontwikkelen systeem te kunnen werken. <p>6.3</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beschrijven richtlijnen voor toetsafname op de BES-eilanden.
Planning (globaal)	<p>6.1 - 6.2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zomer 2011 <p>6.3</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zomer / najaar 2011
Benodigde tijd	<p>6.1</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 dag voorbereiden <p>6.2</p> <ul style="list-style-type: none"> • 5 dagen uitvoeren op locatie incl. rapportage <p>6.3</p> <ul style="list-style-type: none"> • 5 dagen (alle toetsen)

7. Introductie LOVS op de scholen	
Door middel van scholingsbijeenkomsten moeten leerkrachten toegerust worden om de toetsen af te nemen, de resultaten te verwerken én de resultaten te gebruiken bij het bijstellen/plannen van het onderwijsaanbod. Gebruikmaken van het computerprogramma is hierbij dus buiten beschouwing gelaten. Een concrete planning en inschatting van tijd (en kosten) is nu nog niet mogelijk.	
Stand van zaken	De leerkrachten hebben bij het afnemen van de toetsen in juni 2009 scholingsbijeenkomsten gehad over het afnemen van de toetsen, maar dit zal herhaald dienen te worden mede voor nieuwe docenten. Tevens kan de interpretatie van de gegevens door de mogelijke aanpassingen specifieke instructie behoeven.
Acties	7.1 • Inventariseren scholingsbehoeften 7.2 • Opzetten van een invoeringsprogramma/training over de interpretatie en het gebruik van de resultaten op de afgenomen toetsen.
Planning (globaal)	• In te plannen na uitgave aangepaste toetsen; verwachting is dat papieren afname LOVS inzetbaar is (d.w.z. bruikbaar met eigen aanpassingen en eigen normeringen) m.i.v. schooljaar 2012-2013 (kalenderjaar 2013), • separate overeenkomst voor op te maken, • stap 7.1 en 7.2 zijn dan wellicht te zetten in december 2012
Benodigde tijd	PM-post, afhankelijk van eerdere stappen, vastgesteld implementatieplan en gewenste aanpassingen etc. Separaat plan voor te schrijven indien gewenst.

8. Afspraken rondom eigenaarschap, evaluatie, etc.	
<ul style="list-style-type: none">• De wens van OC&W is dat de toetsen en het Computerprogramma voor de BES-eilanden door Cito uitgegeven worden. Cito is hiertoe graag bereid indien de aangepaste toetsen aan de kwaliteitseisen van Cito voldoen (zie stap 1, 2 en 3). Uiteraard dient nader overleg plaats te vinden als de (vertegenwoordigers van de) BES-eilanden besluiten de toetsen op eigen verantwoordelijkheid zonder de noodzakelijke aanpassingen in te voeren. Dit laatste lijkt gezien de van Nederland afwijkende onderwijssituatie echter niet zinvol en daarmee niet wenselijk.• Als ervoor gekozen wordt om de komende jaren de resultaten van de leerlingen op de BES-eilanden door Cito te laten volgen (wat aan te bevelen is om tijdig noodzakelijke aanpassingen in normtabellen te kunnen bepalen), moet vastgesteld worden wie wat met welke gegevens zou moeten en mogen doen. Cito mag bijvoorbeeld in Nederland niet zonder toestemming van de scholen (en eigenlijk de ouders) de gegevens doorleveren aan derden (bijvoorbeeld de Inspectie). In feite gebeurt er dus niets met de gegevens die Cito verzamelt anders dan het volgen van het onderwijsniveau en daarover rapporteren aan de BES-eilanden zelf en op basis daarvan eventueel een aangepaste normering uitbrengen. De vraag is nu nog wat de opdrachtgever met dit onderwerp wil (laten) doen.	
Stand van zaken	-
Acties	8.1 <ul style="list-style-type: none">• Bijeenkomst met vertegenwoordigers van BES (beleidsmakers, inspectie, leerkrachten, directeuren) om tot afspraken te komen. 8.2 <ul style="list-style-type: none">• Vastleggen van deze afspraken en deze communiceren richting de scholen.
Planning (globaal)	Nader te bepalen: najaar 2011 is beoogd
Benodigde tijd	8.1 <ul style="list-style-type: none">• 1 dag voorbereiding• 1 dag uitvoering 8.2 <ul style="list-style-type: none">• 6 dagen verslaglegging en communicatie met scholen.

4.3 Invoering computerprogramma LOVS

In eerste instantie stelt Cito voor het computerprogramma pas in te voeren na een succesvolle implementatie van papieren afnames en analyses. Om die reden houdt Cito nu dit onderwerp buiten de begroting en het Plan van Aanpak.

9. Controleren systeemvereisten	
Voor het goed werkend krijgen van het computerprogramma LOVS op de gewenste locaties dienen de computers te voldoen aan de minimale systeemeisen (versie 4.3): <ul style="list-style-type: none">- Processor: Pentium IV 1,6 MHz of vergelijkbare AMD processor- Geheugen: 256 MB (aanbevolen 512 MB)- Beeldscherm: Resolutie 1024x768 pixels. Kleurdiepte 16 bits (hoge kleuren)- Minmaal een vrije USB 2.0 poort, aanbevolen twee.- Besturingssysteem: Windows 2000, Windows 2003, XP of Vista- NET Framework 2.0 (aanbevolen met servicepack 1)	
Stand van zaken	Onbekend is of de computers op de BES-eilanden voldoen aan de minimale systeemvereisten.
Acties	Inventariseren of de computers waarop het Computerprogramma LOVS geïnstalleerd dient te gaan worden, voldoen aan de minimale systeemvereisten.
Planning (global)	<ul style="list-style-type: none">• Voorjaar 2011
Benodigde tijd	<ul style="list-style-type: none">• 3 dagen ondersteunend werk vanuit Nederland

10. Aanpassen Computerprogramma LOVS	
<ul style="list-style-type: none"> • Indien er aangepaste toetsen of toetsen met een aangepaste normering voor de BES-eilanden beschikbaar komen, moeten deze toetsen en /of normeringsgegevens in het Computerprogramma ingevoerd worden. • Aanpassingen techniek (alleen aan gebruikers kant, aanpassing aan systeemvereisten is niet mogelijk: Afhankelijk van de wensen moeten extra opties ingebouwd worden zoals het kunnen vergelijken van de leerlingresultaten met de Nederlandse normeringsgegevens en met de BES-normeringsgegevens. • Aanpassingen taal: Afhankelijk van de wensen van de opdrachtgever kan het Computerprogramma LOVS ook voor Engelstalige gebruikers geschikt gemaakt worden. Dit vergt echter veel inspanningen en is daarmee kostbaar in tijd (en geld). Hiervoor zou een separate overeenkomst opgemaakt moeten worden. 	
Stand van zaken	-
Acties	<p>10.1</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bijeenkomst met delegatie van BES-eilanden: <ul style="list-style-type: none"> - inventarisatie van de specifieke wensen met betrekking tot het Computerprogramma - schetsen van de mogelijkheden door Cito (en de daaraan gekoppelde kosten). <p>10.2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeren van afgesproken aanpassingen. (PM) <p>10.3</p> <ul style="list-style-type: none"> • Onderhoud van het LOVS
Planning (global)	<p>10.1</p> <ul style="list-style-type: none"> • Afspraak met afgevaardigden inplannen na vaststellen normering (zomer/najaar 2011?) <p>10.2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Afhankelijk van uitkomst bijeenkomst. (najaar 2011?) <p>10.3</p> <ul style="list-style-type: none"> • Afhankelijk van uitkomst bijeenkomst en overeenkomst
Benodigde tijd	<p>10.1</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 dag voorbereiding; separaat overeen te komen • 1 dag uitvoering; separaat overeen te komen
	<p>10.2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Afhankelijk van uitkomst 10.1: separaat overeen te komen <p>10.3</p> <ul style="list-style-type: none"> • Afhankelijk van overeenkomst: separaat overeen te komen

4.4 Planning globaal 2011 - 2012

Maand	Stap (zie beschrijving stappen BES-eilanden)
Voorjaar 2011	2 Aanpassen huidige LVS-toetsen (Controle vertalingen door vertaalbureau, 2.1)
Voorjaar 2011	1. Screenen van huidige LVS-toetsen
Voorjaar 2011	2. Aanpassen huidige LVS-toetsen (nieuwe items construeren, 2.2-2.4)
Zomer 2011	2. Aanpassen huidige LVS-toetsen (tekenwerk en opmaak: 2.4)
Zomer/Najaar 2011	6. Opstellen richtlijnen toetsafname (bijeenkomst, 6.1 en 6.2)
Zomer/Najaar 2011	6. Opstellen richtlijnen toetsafname (beschrijven, 6.3)
Najaar 2011	3. Samenstellen en opmaak (proefjtoetsboekjes (3.1)
Najaar 2011	6. Afspraken rondom eigenaarschap, evaluatie eerste ontwikkelingen, etc
Najaar 2011	3. Leveren digitale versies boekjes M-moment (BES dragen zorg voor zelf drukken en verspreiden)
Voorjaar 2012	3. Afname M-moment
Voorjaar 2012	3. Verwerking M-moment (analyse voor validering)
Voorjaar 2012	3. Leveren digitale versies boekjes E-moment (BES dragen zorg voor zelf drukken en verspreiden)
Voorjaar / Zomer 2012	3. Afname E-moment
Zomer 2012	3. Verwerking E-moment (analyse voor validering)
Najaar 2012	4. Vaststellen definitieve toetsen 5. Vaststellen normtabellen
Najaar 2012	7. Start introductie LOVS op scholen (met afname januari 2013)

5. Opmerkingen

- Sommige activiteiten kunnen (dienen) op de BES-eilanden zelf plaats (te) vinden. Hiervoor worden dan reis- en verblijfskosten en 2 dagen reistijd per Cito-medewerker in rekening gebracht (op basis van ervaringen in verleden: vluchtkosten, verblijfskosten hotel, vervoerskosten in Nederland en ter plaatse + zogenoemd teergeld);
- Er dienen voor verschillende onderdelen nadere afspraken in de definitieve overeenkomst gemaakt te worden, o.a.:
 - Er is nog geen post benoemd voor het eventuele onderhoud van het LOVS in de papieren afnameversie;
 - Er is nog geen post benoemd voor de (gebruiks)kosten van de afname van de leerlingboekjes (er wordt uitgegaan van digitale aanlevering en zelf reproduceren op de BES-eilanden terwijl in Nederland de scholen betalen voor de aanlevering van gedrukte exemplaren in sets van 5 leerlingboekjes);
 - Er is nu uitgegaan van aanpassingen voor 1 domein: Rekenen. Indien voor andere domeinen ook aanpassingen nodig zijn volgens de opdrachtgever (bijvoorbeeld de ontwikkeling van toetsen voor het meten van de beheersing van de moedertaal Papiaments) dan zal hier/oor een aanvullende overeenkomst afgesloten moeten worden. Het ontwikkelen van die nieuwe aanvullende toetsen voor een andere taal (begrijpend lezen en/of technisch lezen) is veelomvattend in tijd en daarmee in kosten.
 - Er is nog geen post benoemd voor het vertalen naar het Engels van het computerprogramma, dan wel aanpassen met een Engelstalige gebruikershandleiding: dit zou separaat overeen gekomen dienen te worden.

(Aangepaste) Bijlage V2* bij offerte invoering LOVS BES 2011-2012

Plan van aanpak Invoering LOVS op BES-eilanden

Cito, maart 2011

Onderstaand voorstel gaat uit van de informatie die bekend is bij Cito tot en met 19 oktober 2010 met de laatste aanvullingen gegeven door [REDACTED] [REDACTED], adviseur in deze voor OC&W. Aanvulling, nieuwe informatie e.d. kan leiden tot benodigde bijstelling van onderstaand voorstel tot implementatie.

** omvat idem informatie als V1 maar nu inclusief toets Woordenschat en IQ-test*

Inhoudsopgave:

1. Inleiding	3
2. Uitgangspunten	4
3. Reeds verkregen informatie	7
4. Stappen invoering LOVS op BES-eilanden	9
4.1 Ontwikkeling LVS toetsen voor BES	10
4.2 Invoering (papieren versie) LOVS in praktijk	15
4.3 Invoering computerprogramma LOVS	18
4.4 Planning globaal	20
5. Opmerkingen	21

1. Inleiding

Sinds 10 oktober 2010 zijn de eilanden Bonaire, Sint Eustatius en Saba (BES) 'gemeenten' van Nederland en gelden met betrekking tot het onderwijs ook de eisen die in Nederland aan het onderwijs worden gesteld. Hierop anticiperend is vanuit de Nederlandse overheid een verbeterplan voor het onderwijs op de BES-eilanden in gang gezet. In dit kader is de wens uitgesproken door het Ministerie van OC&W om het Primair onderwijs op de BES-eilanden (FO) te evalueren met het Leerling- en onderwijsvolgsysteem van Cito (LOVS).

In dit plan van aanpak wordt de mogelijke invoering van het LOVS op de BES-eilanden weergegeven. Achtereenvolgens komen de volgende zaken aan bod:

- *Uitgangspunten*
 - o Korte beschrijving onderwijssituatie op de BES-eilanden die voor de invoering van het LOVS van belang zijn.
 - o Eisen en wensen ten aanzien van de invoering van het LOVS
 - o De wenselijke situatie op korte en op lange termijn
 - o Zaken waarmee rekening dient te worden gehouden
- *Reeds verkregen informatie*

Ter voorbereiding op de invoering van het LOVS is in juni '09 een aantal LVS-toetsen afgenomen. De ervaringen met het afnemen van deze toetsen worden kort beschreven.
- *Te nemen stappen*
 - o Beschrijving van de te nemen stappen om het LOVS op een gedegen wijze in te voeren op de BES-eilanden (inclusief planning; een kostenspecificatie wordt t.z.t. in een offerte –dan wel subsidieaanvraag– vormgegeven)
- *Planning*

Beschrijving van de te nemen stappen

In separaat aangeleverde documenten is de begroting voor 2010 en 2011 opgenomen. De verschillende onderdelen (zie pag. 8, hoofdstuk 4) zijn daarin begroot en getotaliseerd. Bovendien is er een post 'onvoorzien' opgenomen van 10% van het subtotaalbedrag vanwege een groot aantal onzekerheden die op dit moment nog bestaan omtrent gewenste uitwerkingen dan wel vanwege nader te voeren overleg met derden, o.a. betrokkenen van de BES-eilanden (en daarbij behorende uitkomsten) en afhankelijkheden van bepaalde ontwikkelingen en vorderingen in het gehele proces. Op die manier kan de opdrachtgever voldoende middelen reserveren waarbij Cito en de opdrachtgever geen ongewenste financiële risico's lopen tijdens de uitvoeringsfasen.

2. Uitgangspunten

Op dit moment is het curriculumaanbod op de BES-eilanden anders dan in Nederland. In principe zijn vanaf 10-10-2010 de Nederlandse kerndoelen in het onderwijsaanbod op de BES-eilanden van toepassing. Hierbij worden de kerndoelen voor taal waar nodig aangepast. De scholen dienen te voldoen aan de Nederlandse inspectienormen. Tevens wordt er op verschillende scholen al gebruik gemaakt van Nederlandse methodes.

Op dit moment is de instructietaal in het onderwijssysteem op de drie eilanden verschillend:

- Bonaire : Nederlandstalig en/of Papiamentstalig
- Sint Eustatius : Nederlandstalig en/of Engelstalig
- Saba : met name Engelstalig

Na 10-10-2010 is de keuze voor instructietaal vrij, hoewel het Nederlands als instructietaal sterk aanbevolen wordt. De praktijk zal zijn dat in de onderbouw de moedertalen domineren en dat in de bovenbouw Nederlands als instructietaal en als vreemde taal zal worden gehanteerd. Dit betekent dat de toetsen voor de onderbouw in de moedertaal en in de bovenbouw (groepen 7 en 8) Nederlandstalig dienen te zijn. Uitzondering hierop is Saba waar nog geruime tijd het Engels de instructietaal in het hele basisonderwijs zal zijn. Voor dat eiland dienen de toetsen in de bovenbouw dus in het Engels beschikbaar te zijn, m.u.v. van "technisch lezen".

Wat is de wenselijke situatie op lange termijn?

Voor de lange termijn zijn volgens de heer _____ ook de (zogenoemde) kleutertoetsen voor groepen 1 en 2 aan de orde, evenals toetsen om de beheersing in de moedertaal vast te stellen. Volgens de heer _____ kan dat over een periode van 5 jaar worden uitgesmeerd. Cito staat op het standpunt dat invoering van de zogenoemde kleutertoetsen en de toetsen om het beheersingsniveau van de moedertaal vast te stellen, pas zinvol wordt indien de werkwijze met de overige LOVS-toetsen succesvol is geïmplementeerd. Cito stelt daarom voor hierover t.z.t. overleg te voeren met de BES-eilanden zelf: zij zijn verantwoordelijk voor het taalbeleid op de scholen. Hierover zal dus nader overleg moeten plaatsvinden na implementatie van de overige LOVS-toetsen.

Op dit moment kan daarom benoemd worden als wenselijkheid:

- Invoering LVS-toetsen voor een drietal inhoudsgebieden, te weten:
 - o Technisch lezen DMT, AVI en Woordenschat
 - o Begrijpend lezen LOVS Begrijpend lezen
 - o Rekenen LOVS Rekenen-Wiskunde
 - Koppeling van de Eindtoets Basisonderwijs (Funderend Onderwijs) met de IQ-test van Cito
 - Invoering Computerprogramma LOVS
- Uitgangspunten bij het invoeren van het computerprogramma zijn:
- o Nederlands als gebruikerstaal van het computerprogramma is geen probleem voor Bonaire.
 - o In principe zou het programma ook op de andere twee eilanden in de Nederlandstalige versie bruikbaar moeten kunnen zijn. Voor Sint Eustatius en Saba is de wens dat het programma in het Engels beschikbaar komt volgens de heer _____ vanwege de beperkte beschikbaarheid van Nederlands sprekende docenten. Cito stelt voor nader te overleggen over de mogelijkheid om een vertaling dan wel Engelstalige gebruiksaanwijzing te ontwikkelen, maar dit nu buiten het huidige voorstel voor implementatie te houden vanwege de waarschijnlijk beperkte haalbaarheid en te venvachten erg hoge kosten voor die omzetting van het computerprogramma naar de Engelse taal. Cito stelt dus concreet voor de beslissing over die eventuele omzetting uit te stellen tot het

moment van de tweede generatie toetsen. Dat geldt ook voor de vraag naar een Engelstalige gebruiksaanwijzing.

- o Toevoeging van een specifieke normgroep voor de BES-populatie, zeker in de eerste vijf jaren waarna overgegaan kan worden naar de Nederlandse normeringen
- o Vergelijking met de Nederlandse normgroep behouden in die eerste vijf jaren
- o Invoering aangepaste toetsdefinities voor toetsen op de BES-toetsen indien nodig (bijv. bij Rekenen-Wiskunde)

Bij de invoering van de LVS-toetsen op de BES-eilanden gelden de volgende aandachtspunten:

- Het huidige onderwijsniveau op de BES-eilanden is divers en ligt in de bovenbouw gemiddeld lager dan het Nederlandse onderwijsniveau. Dit veronderstelt dat aangepaste normen wenselijk zijn. Anderzijds wordt er een grote impuls gegeven aan het onderwijsaanbod op de BES-eilanden. Verondersteld wordt dat dit een positief gevolg heeft. Het lijkt daarom beter om in plaats van het eenmalig vaststellen van een aangepast normering, een meerjarig verwerkingssysteem op te zetten. Daarin wordt zowel een vaste maat bepaald (vaardigheidsscore) om eventuele vooruitgang in ontwikkelingen te kunnen vaststellen, als een relatieve normering (I tot en met V) om de prestaties van de leerlingen binnen de BES-eilanden met elkaar te vergelijken. Later in dit voorstel wordt aangegeven dat Cito voorstelt de gegevens centraal te verzamelen en te analyseren met een directe terugkoppeling naar de scholen.
- Voor een betrouwbare niveaubepaling is het van belang om qua inhoud en het niveau de best passende toets af te nemen. Omdat momenteel het onderwijsaanbod in Nederland en de BES-eilanden niet identiek zijn en de toetsen zijn afgestemd op het Nederlandse onderwijsaanbod behoeft het selecteren van de juiste toets extra aandacht.
- Ook bij groep 3 en 4 gaan we uit van een afname van dezelfde toetsen als in Nederland, dit leverde bij de vorige afnames volgens een probleem op mede omdat de functioneringsniveaus van de onderbouw van de FO-scholen nagenoeg gelijk zijn aan die van Nederland.
- Na de eerste toetsafname kan aan de hand van de vaardigheidsscore het functioneringsniveau van de leerlingen in elke groep bepaald worden. Dit functioneringsniveau correspondeert met de toets die het beste past bij het niveau van de leerlingen, zodat bij volgende toetsafnames bekend is welke toets voorgelegd kan worden.
- Er dient een keuze gemaakt te worden hoe om te gaan met de benaming van toetsen in verband met het eventueel inzetten van toetsen van een lager niveau. De werkgroep van de heer heeft dit opgelost door de toets aan te duiden met het leerjaar waarin deze wordt afgenomen, maar voor de leraren is ook vermeld om welke NL versie het gaat. De vraag is of dit voorgezet kan worden of anders ingericht moet worden. Cito stelt voor geen groepsaanduiding te gebruiken maar aanduidingen voor de functioneringsniveaus en voor de docenten een toelichting te geven voor de vergelijking met de Nederlandse versies. Ervaringen met toetsen voor speciale leerlingen in Nederland leren dat het gebruik van de aanduidingen met functioneringsniveaus geen probleem oplevert.
- Nederlands is de instructietaal, maar Papiaments is vaak de moedertaal. Het is volgens de heer wenselijk om toetsen te hebben voor het meten van het niveau van de moedertaal (bijvoorbeeld Papiaments en Engels). Die zouden volledig ontwikkeld moeten worden: vertalen van Nederlandse toetsen is daarbij niet aan de orde. Dit is nu niet meegenomen in het voorstel omdat dit een veelomvattende taak betekent: alle taaltoetsen voor het gehele LOVS zouden dan nog ontwikkeld moeten worden vanaf een nulpunt. De kosten zouden daarmee fors stijgen.
- Het is noodzakelijk de toetsen LOVS Rekenen-Wiskunde allemaal te vertalen in het Papiaments en Engels (M3 t/m M8 = 11 toetsen) waarbij een attentiepunt is dat e.e.a. niet te Brits-Engels omvat. Controles (en eventuele aanpassingen) van de (huidige) vertalingen zijn daarom nodig.
- Naast de LVS-toetsen kan de IQ-test van Cito afgenomen worden (omvat ongeveer 5 kwartier afnametijd). De meerwaarde van de IQ-test is dat deze samen met de

Eindoets Funderend Onderwijs (EFO) een completer beeld kan geven van het potentieel van de leerling dan alleen met de EFO. Als er een discrepantie is tussen de voorspellende waarde van de EFO en de IQ test, dan dient er actie ondernomen te worden in de zin van de advisering vanuit de school naar de leerling. Dat gebeurt in Nederland in ongeveer 5 % van de gevallen. De IQ test wordt in Nederland momenteel bij ongeveer 5.000 leerlingen afgenomen.

- o Er is overigens wel een overlap met de woordenschattoets in LVS;
- o De IQ-test is niet bedoeld om als stand-alonetoets afgenomen te worden;
- o De IQ-test kan niet met huidige Nederlandse normen ingezet worden; eigen normen dienen hiervoor ontwikkeld te worden;
- o De culturele bepaaldheid voor de verbale zaken moet wel bekeken/bijgesteld worden voor Caribisch Nederland.
- o Omdat de IQ-test gekoppeld dient te worden aan de EFO en niet aan de LVS-toetsen stelt Cito zich op het standpunt dat de IQ-test hier nu verder buiten het Plan van Aanpak blijft: nader overleg kan plaatsvinden over het onderzoek, aanpassingen en gebruik van de IQ-test indien de opdrachtgever dit wenst.

3. Reeds verkregen informatie

Ter voorbereiding op de invoering van het LOVS is in juni 2009 een aantal LVS-toetsen afgenomen. Hierbij is de volgende planning gehanteerd:

Per eiland / groep:

Bonaire:

- Rekenen-Wiskunde, versie 1-2-3 (Nederlands of Papiaments)
 - o Groep 6 M6
 - o Groep 7 M7
- DMT, normering 2009
 - o Groep 6 en 7 kaart 1, 2 en 3
- Begrijpend lezen 2009 (alleen indien score DMT voldoende*)
 - o Groep 6 M5
 - o Groep 7 M6

Sint Eustatius en Saba

- Rekenen-Wiskunde 2009 (Nederlands of Engels)
 - o Groep 6 E5
 - o Groep 7 E6
- DMT, normering 2009
 - o Groep 6 en 7 kaart 1, 2 en 3
- Begrijpend Lezen 2009 (alleen indien score DMT voldoende*)
 - o Groep 6 M5
 - o Groep 7 M6

Omdat ingeschat werd dat het niveau van de leerlingen op de BES-eilanden lager zou zijn dan het niveau van de Nederlandse leerlingen, is gekozen voor toetsen die in Nederland ontwikkeld zijn voor een lagere groep. Tevens is in verband met de instructietaal binnen het onderwijs in een aantal gevallen gebruik gemaakt van een Engelse vertaling van de toets. Bij de analyses vormde de Nederlandse normering het uitgangspunt.

Voor iedere groep geldt dat de leerkrachten besloten hebben welke toets door welke leerling werd gemaakt. Per half jaar is een planning afgesproken met de betrokken scholen door de werkgroep van de heer . Daarnaast werd in eerste instantie op de BES-eilanden de indeling van de leerlingen in vaste groepen minder strikt gehanteerd dan in Nederland. Afgelopen schooljaar is dit afgeschaft en men werkt nu met jaargroepen of combinatieklassen. Dit had voorheen als gevolg dat de databestanden per toets leerlingen uit verschillende jaargroepen en van verschillende leeftijden bleken te bevatten.

De resultaten van de analyses zijn door _____ (op itemniveau) met de scholen besproken. Op basis van deze besprekingen hebben zij met betrekking tot de invoering van de LVS-toetsen de volgende conclusies getrokken:

- de DMT (2009) kan ongewijzigd ingevoerd worden.
- de toetsen Begrijpend lezen (2009) kunnen zonder itemwijziging ingevoerd worden op de scholen waar het Nederlands voldoende wordt beheerst. Dit geldt niet voor de scholen waar de instructietaal een andere dan Nederlands is. Het is echter nog niet duidelijk wie hierover t.z.t. een besluit dient te nemen.

De toetsen Rekenen-Wiskunde behoeven aanpassingen:

- o Vertaling naar Engels voor de scholen die Engelstalig onderwijs geven en Engels/Papiaments in de onderbouw (grens is groep 5/6).
- o Aanpassing opgaven op het gebied van geldrekenen (dit betekent niet alleen vertalen van de items, maar ook aanpassingen doorvoeren m.b.t. de normeringen omdat bij vertalingen de items feitelijk anders worden):
 - munteenheid
 - teruggave van geld (muntjes en brieljes). Alle geldopgaven kunnen in dollars opgenomen worden omdat ook Bonaire naar de dollar overstapt.
- Naast Nederlandse normen zijn aangepaste BES-normen wenselijk.
- De huidige Engelse vertalingen van de toets Rekenen-Wiskunde zijn te Brits, screening van het Engels is wenselijk zodat de toetsen aansluiten bij het taalgebruik van de leerlingen op de BES-eilanden.

De toetsafnames van januari en juni 2010 zijn niet verwerkt op itemniveau waardoor deze niet gebruikt kunnen worden voor validering.

4. Stappen invoering LOVS op BES-eilanden

Opmerking vooraf: de wijze waarop het ontwikkelen van, invoeren van en uiteindelijk het werken met de LOVS-toetsen en het computerprogramma verloopt, is sterk afhankelijk van het draagvlak bij de scholen. De ervaring leert dat door scholen bij de toetsontwikkeling te betrekken, zij de toetsen uiteindelijk op een effectieve wijze kunnen inzetten. In dit projectplan is daarom een duidelijke rol voor de scholen weggelegd.

In dit hoofdstuk zetten we de stappen uiteen die o.i. gezet dienen te worden om te komen tot de invoering van een LOVS op de BES-eilanden. We onderscheiden daarbij de volgende drie onderdelen met in totaal 10 stappen, waarbij Cito voorstelt nu een overeenkomst te sluiten voor de eerste twee onderdelen (4.1 en 4.2.) en onderdeel 3 (4.3 Invoering computerprogramma LOVS) voorlopig nog buiten beschouwing te laten:

- (4.1) Ontwikkeling LVS toetsen voor BES
 - (1) Screenen van huidige LVS toetsen
 - (2) Aanpassen van huidige LVS toetsen naar bruikbaarheid voor BES
 - (3) Validering van LVS toetsen door proefafnames op BES
 - (4) Vaststellen definitieve LVS toetsen BES
 - (5) Vaststellen normtabellen LVS toetsen BES
- (4.2) Invoering (papieren versie) LOVS in praktijk
 - (6) Opstellen richtlijnen voor toetsafname op BES
 - (7) Introductie LOVS op scholen
 - (8) Afspraken rond eigenaarschap, evaluatie e.d.
- (4.3) Invoering computerprogramma LOVS
 - (9) Controleren systeemvereisten voor invoering computerprogramma LOVS
 - (10) Aanpassen computerprogramma LOVS voor BES

Voor de volledigheid hebben we op de volgende pagina's wel alle drie de onderdelen uitgewerkt.

4.1 Ontwikkeling LVS toetsen voor BES

1. Screenen van huidige LVS-toetsen	
<p>De inhoud van het ondenvijs op de BES-eilanden is (nog) niet hetzelfde als dat van Nederland: accenten liggen anders en de instructietaal en voertaal zijn anders. Daarom is het nodig de items vooraf te screenen. Volgens Frans Janssens heeft men inmiddels informatie over de items die zijn afgenomen in de toetsen: niet alles hoeft wederom gevalideerd te worden zijn inziens. Naar het inzicht van Cito is die informatie echter ontoereikend en is het beter om alsnog over te gaan tot volledige screening.</p> <p>Met een vertegenwoordiging (leerkrachten, directeuren, RT-ers, IB-ers) van de scholen op de BES-eilanden moet daarom worden nagegaan of de items te maken zijn door de doelgroep. Zo wordt voorkomen dat leerlingen geconfronteerd worden met opgaven die gaan over leerstof die ze niet hebben gehad. Bij het inzetten van een toets waarvan het niveau lager is dan de doelgroep in Nederland moet worden nagegaan of het uitgangsmateriaal (teksten, illustratie etc) nog passend is.</p> <p>Ook moet worden besloten welke opgaven de leerlingen dan mogen overslaan. Onderzocht en besproken zal ook moeten worden welk effect dit zal hebben op de berekening van de vaardigheidsscore (die zal aangepast moeten worden). Kortom, screening van alle opgaven met een vertegenwoordiging van BES-scholen is noodzakelijk, waarbij onder andere onderzocht moet worden:</p> <ul style="list-style-type: none">• Aansluiting items bij belevingswereld van de leerlingen en situatie op de BES-eilanden• Aansluiting niveau bij het huidige niveau van de leerlingen	
Stand van zaken	Een beperkt aantal toetsen is gescreend (BL M5, BL M6, R&W M6 en R&W M7).
Acties	1.1 Vorbereiden bijeenkomsten in Nederland 1.2 Uitvoeren bijeenkomsten met een vertegenwoordiging van BES-scholen (leerkrachten, begeleiders) om per toets (DMT, AVI, Woordenschat, Begrijpend lezen en Rekenen-Wiskunde) alle opgaven te screenen. De validering van DMT, Woordenschat, AVI en Begrijpend lezen dient ter bevestiging, inschatting van de haalbaarheid en ter informatie.
Planning (globaal)	voorjaar 2011: Afspraak screening toetsen* - knelpunten signaleren - inventariseren mogelijke oplossingen
Benodigde tijd	1.1: 2 dagen voorbereiding 1.2: 5 dagen (4 toetsen per dag) uitvoering.

Rekenen-Wiskunde: M3, E3, M4, E4, M5, E5, M6, E6, M7, E7, B/MB
Begrijpend lezen: E3, M4, E4, M5, M6, M7, B/MB

2: Aanpassen van huidige LVS-toetsen	
<ul style="list-style-type: none"> • Vertalen van toetsen en items. • Aanpassen van items aan de situatie op de BES-eilanden (denk aan aanpassen van plaatsnamen in opgaven). • Construeren en uitwerken van items, specifiek voor de situatie op de BES-eilanden (denk aan opgaven rondom geld/drekenen). • Uitgegaan wordt hier van één inhoudsgebied (Rekenen). Indien ook voor andere inhoudsgebieden aanpassingen nodig zijn, dan dient dit onderdeel (2) voor elk inhoudsgebied uitgewerkt te worden. Gewenst is ook toetsen Papiaments te ontwikkelen voor Lezen maar dit wordt nu buiten de planning en begroting gehouden. 	
Stand van zaken	<ul style="list-style-type: none"> • Enkele toetsen zijn vertaald afgenomen. Van sommige toetsen zijn dus al vertalingen aanwezig. Deze moeten gecontroleerd worden op het gebruikte Engels (te Brits wellicht) en aangepast worden aan het taalgebruik zoals de leerlingen gewend zijn. • Nog niet alle toetsen zijn gescreend op aansluiting van opgaven bij de belevingswereld van leerlingen op de BES-eilanden (zie stap 1). • Geconcludeerd is dat de opgaven op het gebied van geldrekenen (munteenheid en teruggave van geld) geheel vervangen moeten worden. Er is nog geen complete lijst (alle toetsen Rekenen-Wiskunde) van de te vervangen items per toets (zie 1).
Acties	<p>2.1 Controleren van vertalingen Papiaments en Engels door een erkend lokaal vertaalbureau.</p> <p>2.2 Op basis van de uitkomsten van de screening van de toetsen (zie 1) vaststellen welke aanpassingen noodzakelijk zijn.</p> <p>2.3 Aanpassing en constructie van items passend bij de situatie op de BES-eilanden door mensen van de BES-eilanden i.s.m. Cito Dit gebeurt door het aanbieden van een training toetsconstructie aan leerkrachten, direct gevolgd door een werksessie om de opgaven te construeren. Dit dient te gebeuren in 3 groepen: Rekenen, Begrijpend Lezen (Papiaments) en Technisch Lezen (Papiaments)</p> <p>2.4 Uitwerken aangepaste en geconstrueerde items door Cito.</p>
Planning (globaal)	<p>2.1</p> <ul style="list-style-type: none"> • voorjaar 2011: screening taalgebruik Engels/Papiamentu <p>2.2 - 2.4</p> <ul style="list-style-type: none"> • voorjaar 2011 training (o.b.v. onderzoek in januari 2011) • Zomer 2011: tekenwerk en opmaak
Benodigde tijd	<p>2.1</p> <ul style="list-style-type: none"> • 6 dagen (afhankelijk van offerte/kosten vertaalbureau) <p>2.2-2.3</p> <ul style="list-style-type: none"> • 5 dagen voorbereiding • 5 dagen training en werksessies constructie <p>2.4</p> <ul style="list-style-type: none"> • 5 dagen uitwerken geconstrueerde items/toetsen (definitieve vorm) • 6 dagen opmaak tekenwerk grafische dienst • 10 dagen opmaak items grafische dienst

3. Validering van huidige LVS-toetsen door oerofafname	
	<ul style="list-style-type: none"> • Toetsgegevens van RW, BL en DMT verzamelen, in alle leerjaren, alle afnamemomenten. • Op basis van verzamelde toetsgegevens (op itemniveau) vaststellen welke items uitvallen: <ul style="list-style-type: none"> o Items met veel/structurele missings o Items waarop de leerlingen op de BES-eilanden gezien hun vaardigheidsscore in vergelijking met leerlingen uit Nederland minder kans hebben op het goed beantwoorden van de vraag
Stand van zaken	Een beperkt aantal toetsen (BL M5, BL M6, R&W M6 en R&W M7) is afgenomen op de BES-eilanden (verwerking op itemniveau). Er zijn nog niet voldoende gegevens voor een betrouwbare validering (op itemniveau).
Acties	<p>3.1 Samenstellen nieuwe toetsboekjes met items van onderdeel 2.</p> <p>3.2 (Aanvullende) toetsafnames in groep 3 tot en met 8, plus verwerking van deze gegevens</p> <p>3.3 Omdat, waar nodig, de toetsen vertaald worden in een andere instructietaal dan Nederlands, moet worden nagegaan of de items in elk van de instructietaalgroepen naar behoren functioneren. Er zijn drie groepen leerlingen die de toetsen hebben gemaakt; Instructietaal Papiamentu, Instructietaal Nederlands, Instructietaal Engels. Deze groepen worden in de analyse gecontrasteerd om na te gaan of er sprake is van Differential Item Functioning¹. Indien dit het geval is moet worden nagegaan wat de oorzaak hiervan zou kunnen zijn en of het item behouden kan of verwijderd dient te worden. Het principe geldt hierbij dat bij uitval nieuwe constructie dient plaats te vinden.</p>
Planning (globaal)	<p>3.1</p> <ul style="list-style-type: none"> • Najaar 2011: Samenstellen en opmaak (proef)toetsboekjes <p>3.2 – 3.3</p> <ul style="list-style-type: none"> • Najaar 2011 : levering toetsmateriaal M-moment • Voorjaar 2012 : afname toetsen M-moment • Voorjaar 2012 : analyse voor validering • Voorjaar 2012 : levering toetsmateriaal E-moment • Voorjaar 2012 : afname toetsen E-moment • Zomer 2012 : analyse voor validering
Benodigde tijd	<p>3.1</p> <ul style="list-style-type: none"> • 10 dagen samenstellen boekjes • 20 dagen opmaak boekjes <p>3.2 en 3.3</p> <ul style="list-style-type: none"> • 30 dagen logistiek (verspreiding, verwerking, invoeren resultaten) • PM Gebruikerskosten (uitgaande van 250 leerlingen per afnamemoment)

¹ Differential Item Functioning (DIF): ook wel 'itembias' of 'itemvertekening' genoemd; DIF staat voor 'vraagonzuiverheid'. Er is sprake van een onzuivere vraag of test als de verschillen tussen de groepen niet helemaal verklaard kunnen worden door verschillen op de latente vaardigheidsdimensie. Met andere woorden: een wiskunde toets is onzuiver als de score op de toets niet helemaal bepaald wordt door de wiskundige kennis/vaardigheid die de toets beoogd te meten, maar bijvoorbeeld ook door kenmerken van de leerlingen (bijvoorbeeld geslacht of etnische afkomst) die aan de toets deelnemen.

	<ul style="list-style-type: none">• 36 dagen analyses gemaakte toetsen. Dit omvat: calibratie items, DIF-onderzoek en maken van aangepaste normeringstabellen.• 2 dagen digitale oplevering alle gegevens aan de scholen
--	---

4. Vaststellen definitieve toetsen	
	<ul style="list-style-type: none">• Selectie items• Vaststellen definitieve toetsen
Stand van zaken	Voor het valideringsonderzoek zullen al zoveel mogelijk aanpassingen worden gerealiseerd zodat de toetsen aansluiten bij de leerlingen. Op basis van de gegevens uit het onderzoek zullen kleine aanpassingen worden gedaan (zoals verwijderen van enkele items) om tot definitieve toetsen te komen.
Acties	4.1 Selectie van items en samenstellen definitieve toetsboekjes Rekenen en Lezen 4.2 Controle vertaling uiteindelijke toetsboekjes Rekenen en Lezen
Planning (globaal)	4.1 Najaar 2012 4.2 Najaar 2012
Benodigde tijd	4.1 <ul style="list-style-type: none">• 10 dagen selectie items en samenstellen alle toetsen• 20 dagen opmaak alle toetsen 4.2 <ul style="list-style-type: none">• PM (afhankelijk van offerte vertaalbureau): schatting = 5 dagen

5. Vaststellen normtabellen

Op basis van verzamelde toetsgegevens kan het huidige niveau van leerlingen op de BES-eilanden in verschillende groepen worden vastgesteld. Vervolgens kan worden bepaald wat het verschil is tussen het huidige onderwijsniveau en het gewenste onderwijsniveau op de BES-eilanden. Op basis van de verzamelde gegevens dient te worden besloten wat het meest wenselijk is: normeringsonderzoek of standaardsetting.

Naar verwachting wijkt het huidige niveau op de BES-eilanden af van het gewenste niveau. Door de invoering van Nederlandse kerndoelen, methoden en inspectienormen zal het onderwijsniveau op de BES-eilanden de komende jaren waarschijnlijk stapsgewijs groeien naar de gewenste (Nederlandse) normering. Het is wenselijk om de leerprestaties van de leerlingen op de BES-eilanden de komende jaren nauwgezet te volgen in plaats van nu een normering vast te stellen die voor de komende jaren vastligt en als zodanig gehanteerd gaat worden. Hierbij kan er voor gekozen worden om in plaats van (of indien gewenst naast) het werken met een relatieve norm (bijvoorbeeld de normgroepen I t/m V) een absolute score als standaard (in het geval van LOVS de vaardigheidsscore/functioneringsniveau) vast te stellen door middel van een standaardsettingsprocedure. Op deze manier wordt op eenvoudige wijze zichtbaar of er sprake is van toename van de vaardigheid (stijging in percentage leerlingen dat de standaard behaalt).

Het vaststellen van de normtabellen is tevens afhankelijk van keuzes als:

- Aanpassen omzettingstabellen 'aantal goed naar vaardigheidsscore' op basis van Nederlandse gegevens door verwijderen van items die niet op BES-eilanden worden gebruikt en toevoegen items die specifiek voor BES-eilanden zijn geconstrueerd.
- Uitvoeren normeringsonderzoek op BES-eilanden om specifieke normen voor de BES-eilanden op te stellen
- Uitvoeren standaardsettingsprocedure met onderwijsvertegenwoordigers van de BES-eilanden.

Stand van zaken

Enkele toetsen zijn afgenomen. Deze gegevens vormen de basis om de huidige niveaus van leerlingen op de BES-eilanden in relatie tot het onderwijs in Nederland vast te stellen en de keuze te maken. Nadere gegevensverzameling is echter noodzakelijk omdat niet voor alle toetsen (voldoende) gegevens voorhanden zijn.

Acties

5.1

- Voorbereiden bijeenkomsten om gewenste normeringsprocedure vast te stellen (met vertegenwoordigers van het ondenvijs op de BES-eilanden).

5.2

- Uitvoeren bijeenkomsten om gewenste normeringsprocedure vast te stellen (met vertegenwoordigers van het ondenvijs op de BES-eilanden).

Afhankelijk van de uitkomsten van deze bijeenkomsten:

-Of: Normeringsonderzoek met aangepaste opgaven

-Of: Normeringsonderzoek met alle opgaven

-En/of: Uitvoeren standaardsetting

Vaststellen definitieve normeringstabellen

Planning (globaal)	Najaar 2012: ivm uitkomsten actie valideringsonderzoek
Benodigde tijd	<p>5.1</p> <ul style="list-style-type: none"> • 4 dagen voorbereidingen bijeenkomsten en analyses <p>5.2</p> <ul style="list-style-type: none"> • 6 dagen bijeenkomsten met analyses en vaststellen op BES <p>Let op: reis-/verblijfdagen en –kosten voor 3 Cito-medewerkers te begroten (een medewerker Psychometrische Dienst + een toetsdeskundige)</p>

4.2 Invoering (papieren versie) LOVS in praktijk

6: Opstellen richtlijnen voor toetsafname	
Om elke leerling een toets passend bij zijn niveau aan te kunnen bieden, moeten leerkrachten handvatten krijgen voor de keuze van de juiste toets. Denk hierbij aan een koppeling tussen veelgebruikte methoden en de toetsen: welke toets sluit op de diverse afnamemomenten het best aan bij de behandelde leerstof?	
Stand van zaken	-
Acties	<p>6.1</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vaststellen, i.s.m. leerkrachten van de BES-eilanden, welke (onderwijs)methodes gebruikt worden. <p>6.2</p> <ul style="list-style-type: none"> • In overleg met een vertegenwoordiging van de BES-eilanden vaststellen welke middelen en kennis (scholing) zij nodig hebben om met het te ontwikkelen systeem te kunnen werken. <p>6.3</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beschrijven richtlijnen voor toetsafname op de BES-eilanden.
Planning (globaal)	<p>6.1 - 6.2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zomer 2011 <p>6.3</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zomer / najaar 2011
Benodigde tijd	<p>6.1</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 dag voorbereiden <p>6.2</p> <ul style="list-style-type: none"> • 5 dagen uitvoeren op locatie incl. rapportage <p>6.3</p> <ul style="list-style-type: none"> • 5 dagen (alle toetsen)

7. Introductie LOVS op de scholen	
<p>Door middel van scholingsbijeenkomsten moeten leerkrachten toegerust worden om de toetsen af te nemen, de resultaten te verwerken én de resultaten te gebruiken bij het bijstellen/plannen van het onderwijsaanbod. Gebruikmaken van het computerprogramma is hierbij dus buiten beschouwing gelaten.</p> <p>Een concrete planning en inschatting van tijd (en kosten) is nu nog niet mogelijk.</p>	
Stand van zaken	De leerkrachten hebben bij het afnemen van de toetsen in juni 2009 scholingsbijeenkomsten gehad over het afnemen van de toetsen, maar dit zal herhaald dienen te worden mede voor nieuwe docenten. Tevens kan de interpretatie van de gegevens door de mogelijke aanpassingen specifieke instructie behoeven.
Acties	7.1 • Inventariseren scholingsbehoeften 7.2 • Opzetten van een invoeringsprogramma/training over de interpretatie en het gebruik van de resultaten op de afgenomen toetsen.
Planning (globaal)	<ul style="list-style-type: none">• In te plannen na uitgave aangepaste toetsen; verwachting is dat papieren afname LOVS inzetbaar is (d.w.z. bruikbaar met eigen aanpassingen en eigen normeringen) m.i.v. schooljaar 2012-2013 (kalenderjaar 2013),• separate overeenkomst voor op te maken,• stap 7.1 en 7.2 zijn dan wellicht te zetten in december 2012
Benodigde tijd	PM-post, afhankelijk van eerdere stappen, vastgesteld implementatieplan en gewenste aanpassingen etc. Separaat plan voor te schrijven indien gewenst.

8. Afspraken rondom eigenaarschap, evaluatie, etc

- De wens van OC&W is dat de toetsen en het Computerprogramma voor de BES-eilanden door Cito uitgegeven worden. Cito is hiertoe graag bereid indien de aangepaste toetsen aan de kwaliteitseisen van Cito voldoen (zie stap 1, 2 en 3). Uiteraard dient nader overleg plaats te vinden als de (vertegenwoordigers van de) BES-eilanden besluiten de toetsen op eigen verantwoordelijkheid zonder de noodzakelijke aanpassingen in te voeren. Dit laatste lijkt gezien de van Nederland afwijkende onderwijssituatie echter niet zinvol en daarmee niet wenselijk.
- Als ervoor gekozen wordt om de komende jaren de resultaten van de leerlingen op de BES-eilanden door Cito te laten volgen (wat aan te bevelen is om tijdig noodzakelijke aanpassingen in normtabellen te kunnen bepalen), moet vastgesteld worden wie wat met welke gegevens zou moeten en mogen doen. Cito mag bijvoorbeeld in Nederland niet zonder toestemming van de scholen (en eigenlijk de ouders) de gegevens doorleveren aan derden (bijvoorbeeld de Inspectie). In feite gebeurt er dus niets met de gegevens die Cito verzamelt anders dan het volgen van het onderwijsniveau en daarover rapporteren aan de BES-eilanden zelf en op basis daarvan eventueel een aangepaste normering uitbrengen. De vraag is nu nog wat de opdrachtgever met dit onderwerp wil (laten) doen.

Stand van zaken	-
Acties	8.1 <ul style="list-style-type: none">• Bijeenkomst met vertegenwoordigers van BES (beleidsmakers, inspectie, leerkrachten, directeuren) om tot afspraken te komen.
	8.2 <ul style="list-style-type: none">• Vastleggen van deze afspraken en deze communiceren richting de scholen.
Planning (globaal)	Nader te bepalen: najaar 2011 is beoogd
Benodigde tijd	8.1 <ul style="list-style-type: none">• 1 dag voorbereiding• 1 dag uitvoering
	8.2 <ul style="list-style-type: none">• 6 dagen verslaglegging en communicatie met scholen.

4.3 Invoering computerprogramma LOVS

In eerste instantie stelt Cito voor het computerprogramma pas in te voeren na een succesvolle implementatie van papieren afnames en analyses. Om die reden houdt Cito nu dit onderwerp buiten de begroting en het Plan van Aanpak.

9. Controleren systeemvereisten	
Voor het goed werkend krijgen van het computerprogramma LOVS op de gewenste locaties dienen de computers te voldoen aan de minimale systeemeisen (versie 4.3):	
<ul style="list-style-type: none">- Processor: Pentium IV 1,6 MHz of vergelijkbare AMD processor- Geheugen: 256 MB (aanbevolen 512 MB)- Beeldscherm: Resolutie 1024x768 pixels. Kleurdiepte 16 bits (hoge kleuren)- Minmaal een vrije USB 2.0 poort, aanbevolen twee.- Besturingssysteem: Windows 2000, Windows 2003, XP of Vista- NET Framework 2.0 (aanbevolen met servicepack 1)	
Stand van zaken	Onbekend is of de computers op de BES-eilanden voldoen aan de minimale systeemvereisten.
Acties	Inventariseren of de computers waarop het Computerprogramma LOVS geïnstalleerd dient te gaan worden, voldoen aan de minimale systeemvereisten.
Planning (global)	<ul style="list-style-type: none">• Voorjaar 2011
Benodigde tijd	<ul style="list-style-type: none">• 3 dagen ondersteunend werk vanuit Nederland

10. Aanpassen Computerprogramma LOVS	
<ul style="list-style-type: none"> • Indien er aangepaste toetsen of toetsen met een aangepaste normering voor de BES-eilanden beschikbaar komen, moeten deze toetsen en /of normeringsgegevens in het Computerprogramma ingevoerd worden. • Aanpassingen techniek (alleen aan gebruikers kant, aanpassing aan systeemvereisten is niet mogelijk: Afhankelijk van de wensen moeten extra opties ingebouwd worden zoals het kunnen vergelijken van de leerlingresultaten met de Nederlandse normeringsgegevens en met de BES-normeringsgegevens. • Aanpassingen taal: Afhankelijk van de wensen van de opdrachtgever kan het Computerprogramma LOVS ook voor Engelstalige gebruikers geschikt gemaakt worden. Dit vergt echter veel inspanningen en is daarmee kostbaar in tijd (en geld). Hiervoor zou een <u>separate overeenkomst</u> opgemaakt moeten worden. 	
Stand van zaken	-
Acties	<p>10.1</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bijeenkomst met delegatie van BES-eilanden: <ul style="list-style-type: none"> - inventarisatie van de specifieke wensen met betrekking tot het Computerprogramma - schetsen van de mogelijkheden door Cito (en de daaraan gekoppelde kosten). <p>10.2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeren van afgesproken aanpassingen. (PM) <p>10.3</p> <ul style="list-style-type: none"> • Onderhoud van het LOVS
Planning (global)	<p>10.1</p> <ul style="list-style-type: none"> • Afspraak met afgevaardigden inplannen na vaststellen normering (zomer/najaar 2011?) <p>10.2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Afhankelijk van uitkomst bijeenkomst. (najaar 2011?) <p>10.3</p> <ul style="list-style-type: none"> • Afhankelijk van uitkomst bijeenkomst en overeenkomst
Benodigde tijd	<p>10.1</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 dag voorbereiding; separaat overeen te komen • 1 dag uitvoering; separaat overeen te komen
	<p>10.2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Afhankelijk van uitkomst 10.1: separaat overeen te komen <p>10.3</p> <ul style="list-style-type: none"> • Afhankelijk van overeenkomst: separaat overeen te komen

4.4 Planning globaal 2011 - 2012

Maand	Stap (zie beschrijving stappen BES-eilanden)
Voorjaar 2011	2 Aanpassen huidige LVS-toetsen (Controle vertalingen door vertaalbureau, 2.1)
Voorjaar 2011	1. Screenen van huidige LVS-toetsen
Voorjaar 2011	2. Aanpassen huidige LVS-toetsen (nieuwe items construeren, 2.2-2.4)
Zomer 2011	2. Aanpassen huidige LVS-toetsen (tekenwerk en opmaak: 2.4)
Zomer/Najaar 2011	6. Opstellen richtlijnen toetsafname (bijeenkomst, 6.1 en 6.2)
Zomer/Najaar 2011	6. Opstellen richtlijnen toetsafname (beschrijven, 6.3)
Najaar 2011	3. Samenstellen en opmaak (proef)toetsboekjes (3.1)
Najaar 2011	8. Afspraken rondom eigenaarschap, evaluatie eerste ontwikkelingen, etc
Najaar 2011	3. Leveren digitale versies boekjes M-moment (BES dragen zorg voor zelf drukken en verspreiden)
Voorjaar 2012	3. Afname M-moment
Voorjaar 2012	3. Verwerking M-moment (analyse voor validering)
Voorjaar 2012	3. Leveren digitale versies boekjes E-moment (BES dragen zorg voor zelf drukken en verspreiden)
Voorjaar//Zomer 2012	3. Afname E-moment
Zomer 2012	3. Verwerking E-moment (analyse voor validering)
Najaar 2012	4. Vaststellen definitieve toetsen 5. Vaststellen normtabellen
Najaar 2012	7. Start introductie LOVS op scholen (met afname januari 2013)

5. Opmerkingen

- Sommige activiteiten kunnen (dienen) op de BES-eilanden zelf plaats (te) vinden. Hiervoor worden dan reis- en verblijfskosten en 2 dagen reistijd per Cito-medewerker in rekening gebracht (op basis van ervaringen in verleden: vluchtkosten, verblijfskosten hotel, vervoerskosten in Nederland en ter plaatse + zogenoemd teergeld);
- Er dienen voor verschillende onderdelen nadere afspraken in de definitieve overeenkomst gemaakt te worden, o.a.:
 - Er is nog geen post benoemd voor het eventuele onderhoud van het LOVS in de papieren afnameversie;
 - Er is nog geen post benoemd voor de (gebruiks)kosten van de afname van de leerlingboekjes (er wordt uitgegaan van digitale aanlevering en zelf reproduceren op de BES-eilanden terwijl in Nederland de scholen betalen voor de aanlevering van gedrukte exemplaren in sets van 5 leerlingboekjes);
 - Er is nu uitgegaan van aanpassingen voor 1 domein: Rekenen. Indien voor andere domeinen ook aanpassingen nodig zijn volgens de opdrachtgever (bijvoorbeeld de ontwikkeling van toetsen voor het meten van de beheersing van de moedertaal Papiaments) dan zal hiervoor een aanvullende overeenkomst afgesloten moeten worden. Het ontwikkelen van die nieuwe aanvullende toetsen voor een andere taal (begrijpend lezen en/of technisch lezen) is veelomvattend in tijd en daarmee in kosten.
 - Er is nog geen post benoemd voor het vertalen naar het Engels van het computerprogramma, dan wel aanpassen met een Engelstalige gebruikershandleiding: dit zou separaat overeen gekomen dienen te worden.